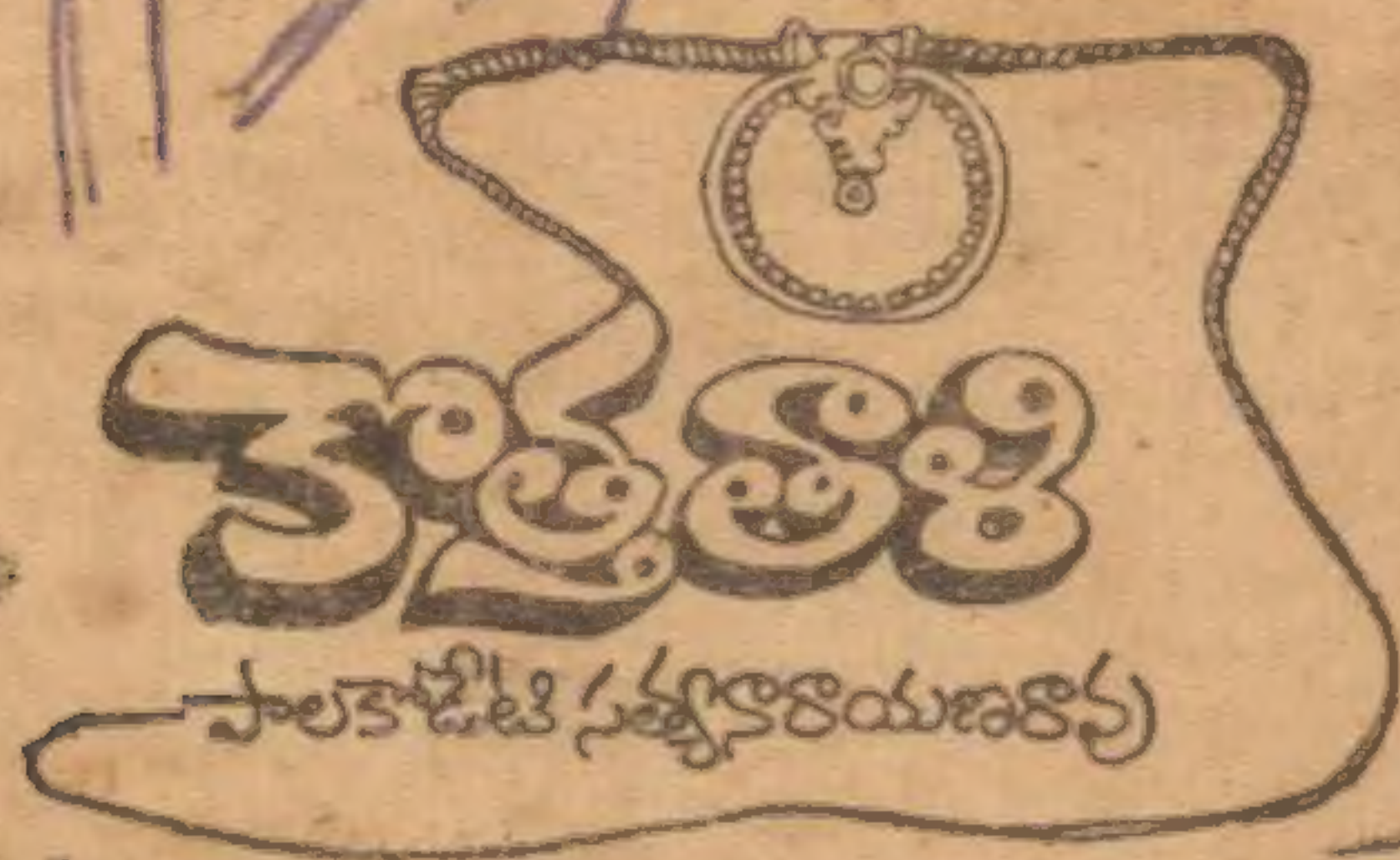

విజయ

అనుబంధం

1154

44682

1154

'విజయ' అనుబంధ మాలికలో

వెలువద్ద తొమ్మిదవ నవల

కాకతీ
శ్రీమద గ్రంథాలయం
తెలంగాణ 11 కృష్ణా

విజయ

80.ధనలక్ష్మి కాలనీ
మద్రాసు-26

1

విజయ అనుబంధం

'VIJAYA' SUPPLEMENT No: 10

SEPTEMBER 1976

'KOTTHA THALI'

P. SATYANARAYANA RAO

ముఖచిత్రం : గంగాధర్

వెల : చెల్లింపరేనిది

(ఇది 'విజయ' పత్రికతో పాఠకులకు
యివ్వబడ్డ ఆమూల్య కానుక)

అన్ని హక్కులూ రచయితవి.

ప్రింటర్స్ :

విజయా గ్రాఫిక్స్,

8, ఆర్కాట్ రోడ్,

మద్రాసు-600 026.

ఒకదానితో ఒకటి పోటీ పడుతున్నట్లుగా ఎగిసి ఎగిసి పడుతున్నాయి. ఆ కెరటాలు చేస్తోన్న ఛప్పని చెప్పట్లో గింగురు మంటోంది. అంత ప్రళయధ్వని చేస్తూ మనుషుల చూరణ హోమం చేయడమే తమ లక్ష్యం అన్నట్లుగా ముందుకు వస్తున్నట్లు కెరటాలు ముందుకు వస్తున్నాయి. ఆ కెరటాల తాకిడికి ఒంటరిగా ప్రయాణం సాగిస్తున్న ఆ నౌక తునాతునకై పోతుందా అన్నట్లుగా వుంది. కుడి వక్కకే ఒరిగిపోవాలో. ఎడమవైపుకే ఒరిగి పోవాలో ఇంకా నిర్ణయించుకోనట్లుగా ఆ నౌక అటూ ఇటూ తూలుతోంది. ఓడతో ఉన్న....ఎవరది? తనే—ఆపును. తనే!....తన ప్రాణాలంటే అపారమైన ప్రేమ ఉన్నా....ప్రేమ వుంటే మాత్రం అవకాశం ఉండొద్దూ! ఆ అవకాశం కోసమే అటూ ఇటూ పరిగెడుతోంటే.... తనతో కూడా రావాల్సిన విజయ చిద్విలాసంగా అలా నవ్వుకోవటం ఏమిటి:....గాలివేగం పెరిగింది. దాంతోపోటుగా కెరటాలు ఇంకా ఎత్తుకు ఎదిగటం ప్రారంభించాయి. ఇలా ఎదిగి, ఎదిగి....ఈ నౌకను ముంచేస్తే!....ఒక చినుకు, రెండు చినుకులు....ఒక కెరటం పిరుచుకు పడింది నౌక మీదట. నౌక ఆ దెబ్బకు బెంబేలు ఎత్తి

పోయింది. అందుకే అటూ ఇటూ ఊరిగటం మాని, ఒక నైపుకే
ఒరగటం ప్రారంభించింది. అంటే....తను గట్టిగా పట్టుకొన్న ఆ
కర్రముక్క కూడా విరిగిపోయి, నీళ్ళకేసి చూస్తోంది. తను పడిపో
తున్నాడా?....నీళ్ళలోకి, ఈ తుపానులో, ఈ కెరటారి వలలోకి పడి
పోయి....పడిపోయి... అయినా విజయ అక్కడే అలాగే నిలిచి,
తనకు సాయం చెయ్యకుండా....మరొక్క కెరటం....తను స్వీచ్‌లోకి
పూర్తిగా జారిపోయినట్లే....తన చెయ్యి అందుకొనే యత్నమైనా,
తన చెయ్యి అందించే యత్నమైనా చెయ్యడేం విజయ?....ఇంకొక్క
కెరటం వచ్చి తన్ను పూర్తిగా కబళించి వేసింది....

—మరళికి హఠాత్తుగా మెలుకువ వచ్చింది. అతనికి ఇంత
క్రితం వచ్చిన కల ఇంకా నిజంలాగే అనిపిస్తోంది: ఒక్కంతా పట్టిన
కెరటం, నిజంగా సముద్రంలో మునిగినట్లే అనిపించింది.

కల గుర్తు తెచ్చుకొంటే మురళికి ఆశ్చర్యం కలిగింది.
విజయ అలాగే చేస్తుందా?—తను సముద్రంలో మునిగిపోతున్నా
చేయూతను ఇప్పుడే ఇన్వదా? తన నాశనం అంతా తేలికగా చూస్తూ
ఉండుకోగలడా?

తెరీదు.

తెరీదు అని ఈ రోజున అయితే మురళి అనుకోగలదు
తున్నాడుగానీ ఇంత క్రితం అలా అతను ఏ రోజూ అనుకోలేక
పోయాడు.

విజయకేసి చూశాడు మురళి.

విజయ నిశ్చింతగా గుండెలమీద రెండు చేతులూ వేసుకొని
నిద్రపోతూ ఉంటుందని అతను అనుకొన్నాడు. కానీ విజయ ఆ
క్షణంలో అలా లేదు—విజయ మెలుకువగానే ఉన్నట్లు ఆమె కదలి
కల నల్లనే తెలుస్తోంది. విజయ ఇంకా నిద్రపోలేదన్నమాట!

మురళి తలెత్తి కిక్కిరించి బయటకు చూశాడు. పుచ్చగిల్ల
లాంటి వెన్నెల ప్రసంగాన్ని అంతా పరికించి చూస్తోంది. ఆ వెన్నెల
ముద్దుమందారపు చెట్టు తనకున్న పూలతో నిండుగా నవ్వుకొంటు
న్నట్లుగా వుంది. వాటి పక్కనే వున్న నైట్‌క్వీన్ పూలు తమ పని
మూలగా ప్రవాహంలా పంపి అన్నిటికీ వాసన కలుగజేస్తోంది.

మురళికి బాధ కలిగింది—విజయ ఎందుకు ఇలా అయి పోయింది?

ఇంతక్రితం జీవితం ఇంత సిస్సారంగా గడిచేది కాదు. ఇంతటి అందమైన వెన్నెల వృథాగా పోయేదే కాదు. ఇంతటి ఇంపైన రాత్రి ఎందుకు పనికిరాకుండా గడిచేదే కాదు...

ఈ రోజు....

ఈ రోజు పేరు. విజయ తనకు అందేంత దూరంలోనే వున్నా. మానసికంగా ఎంతో దూరంలో వుంది.

విలువైన వెన్నెలనంతా కాలం కానేస్తోంది. ఏమీ చేయలేని అసమర్థుడిలాగా వుండిపోయాడు మురళి.

అతనికి ఆ క్షణంలో, ఆ వెన్నెల్లో విజయ అందం అంతా జ్వరం తాగాలని అనిపించింది. అయినా అది ఈ క్షణంలో జరగని పని అని అతనికి తెలుసు. అందుకే—ఆ అసమర్థుడు.

మురళి పక్కమీద నుంచి లేచాడు.

తలగడలింద వున్న శిశువంకరం పిల్చు నవల 'చెప్పిందో' తీశాడు. ఎంత అందమైన నవల! ఎంత అందమైన సమ్మం అది! భార్య కిలం చెడితే, వజ్రురం మీదను చేసిన మృత్యువు దెబ్బకు నిర్లక్ష్య జీవం వుండవచ్చేది!—తెలుగు దేశంలో ఇంకా అలాంటి మృత్యువులు రాతేను. వచ్చినా తనకు తెలుసు. అలాంటి సాధనలే వుంటే.... విజయ ఇలా. ఇంత నిర్లిప్తంగా వుంటేని కాదు.

నైట్ స్టార్ వెలుగులో కింద వున్న పొదోన్ థేయిలో అంతగా తాపిద్దరూ.... ఎంత అందమైన క్షణాలని! ఎన్ని చురుగాల వ్యభిచారా అది!! ఎక్కడికి పోయింది ఆ గతం? ఎక్కడ చిమ్మకు పోయింది కాను పొంచాల్సిన ఆ భవిష్యత్తు?

పుస్తకంలో అక్షరాలు అతనికి కనపడటంలేదు. ఆ గుడ్డి నెలుగులో చిమషతోంటే కిష్టంగా వుంది.

లేచి లైటు వేశాడు. ఆ లైటు వెలుగు భరించలేకన్నట్లుగా విజయ కళ్ళకిసారి గట్టిగా మూసుకొన్నాయి.

మురళి నెమ్మదిగా విజయ దగ్గర కొచ్చాడు, గట్టిగా పిలవటం

ఇష్టం లేదన్నట్లుగా ఏదో రహస్యం చెబుతున్నవాడిలాగ పిలిచాడు.
“విజయా!”

విజయ వలకలేదు.

పలుకుతుందని మురళి అనకోలేదు. అయినా ఆశ!

మళ్ళీ వచ్చి తలగడ నరిచేసుకొని, వున్నకం తీసి, ఆశీరాలు చదవటమే తప్ప భావం మనసులోకి ఎక్కక పోవటంతో—తలగడ కింద నుంచి పిగరెట్ తీసి నోట్లో పెట్టుకొన్నాడు మరళి. అగ్గిపెట్టె కోనం వెతుక్కుంటే అది విజయ చేతుల్లో వుంది.

“విజయా.... అగ్గిపెట్టె ....”

విజయ చేతుల్లోంచి అగ్గిపెట్టె బయట పడింది.

పిగరెట్టు పెరిగించుకొని అగ్గిపుల్ల అర్పేసాడు.

రెండుసార్లు పొగ పీల్చి, బయటకు వూది ఆ తర్వాత నెమ్మదిగా పిగరెట్ కిటికీలోంచి బయటకు విసిరేశాడు. అది ఆ వెన్నెల్లో నగ్నశిఖలా ప్రయాణం చేసి మందారపు చెట్టు మొదల్లో పడింది. కొంచసేపు యుద్ధంచేసి ఆ తర్వాత ఆగిపోయింది.

గడియారంకేసి చూశాడు మురళి—పన్నెండూ ఇగవై అయింది.

తెల్లవారాలంటే ఇంకా చాలా సమయం వడుతుంది

మురళి నెమ్మదిగా విజయమీద చెయ్యి వేశాడు. విజయ ఒక సారి తలెత్తి అతన్ని చూసి వక్కకు తిరిగి పడుకుంది ఏమీ అనకుండానే.

మురళికి చివుక్కుచుంది.

చేయనినేరానికి ఈ శిక్ష అయితే, అదే నేరంచేస్తే.... ఏదో!

“విజయా!....”

విజయ ఏమీ జవాబివ్వలేదు.

“విజయా! అంతా అబద్ధం విజయా!”

“ఏదంతా?” అనడిగింది విజయ హఠాత్తుగా.

“అదే! నువ్వు అనుకొంటున్నది....”

“నేనేం అనుకొంటున్నానో మీకు తెలుసా?”

“ఆ—”

“అది అబద్ధం అని అనుకుంటున్నారా?”

“అ—”

“అలా నేను అనుకోవటం లేదు. మీరు మీ ఇష్టం వచ్చినట్లు అనుకో గలిగితే, నేనూ నా ఇష్టం వచ్చినట్లు అనుకోవచ్చుగదా!”

“నానీ, ఓ జయా! ....”

విజయ విసురుగా అంది—“సారీ-సన్నిహిత డిస్టర్బ్ చెయ్యకండి. మీరేం చెప్పినా నమ్మేంత ఘోరమైన స్థితిలోంచి ఎప్పుడో బయట కొచ్చేకాను.”

“నేనేం అంత ఘోరమైన అబద్ధాలు పీరో ఇంతవరకూ ఆడలేదు.”

“ఇకముందు ఆడతారేమో!”—విజయ అన్న చూడకి నవ్వా చ్చింది మరళికి

“రేపు చెయ్యబోయే నేరానికి ఈ రోజు శిక్ష...”

“చెయ్యబోయే నేరమేగా!”

“అదికాదు విజయా...”

“నాకు నిద్ర వస్తోంది” అంది విజయ సంబాషణ తుంచేస్తూ, దుప్పటి తీసుకొని ముసుగెట్టుకొంది.

మరళికి అంతక్రితం వరకూ విజయను చూసే ఆవకాశ మైనా వుండేది. ఇప్పుడని లేదు.

విజయ మననంతా మబ్బులు కప్పునట్లుంది. ఆ మబ్బుల ప్రభావంవల్ల అతని జీవితంలో వాసలు రుచిపట్టోతున్నాయి. ఆ వాసలు ...ఏమో! వరదలై అతని కుటుంబాన్నే ముంచేస్తే—

మరళి పుస్తకం తీశాడు. పుస్తకంలో తుఫాను భీకరంగా వుంది. సముద్రం మధ్యలో ఆ ఓడ ప్రకృతికి ఎదురు తిరగడానికి శాంకుల క్కులా ప్రయత్నిస్తోంది.

2

పైళ్ళయింది కాబట్టి వంద్రిన్లో హడావిడి తగ్గిపోయింది. అప్పుడో వట్టు చీర, అప్పుడో వట్టువంచె అటూ ఇటూ హడావిడిగా తిరుగుతు

కాత్త కాళి

న్నాయి. పందిట్లో మధ్యగా అగ్నిహోత్రం ఇంకా సన్నగా మండు తోంది—అటు ఇటూ ఉగుతూ ఆ సన్నని జ్వాల అందర్నీ పరిశీలనగా చూస్తోంది.

పందిట్లో ఒకమూల పేకాట జోరుగా సాగుతోంది. పేకలో రాజులు, రాణులు, యువరాజులు అందరూ హడావిడిగా అటూ ఇటూ తిరుగుతున్నారు. అక్కడ పేక ఆడుతున్న వాళ్ళల్లో యువరాజు శిఖామణులు పేక ఆడుతూనే పందిట్లో తిరుగుతూ ఉన్న కన్యాశుల్కాలను వెతుక్కుంటూ నేత్రపర్వం చేసుకుంటున్నారు.

భోజనాలయిపోయాక కుర్రకారంతా పేకాటదగ్గర చేరితే కొంచెం పెద్దతరహా వాళ్ళంతా ఇంకోచోట సమావేశమయ్యారు. పెళ్ళిలో జరిగిన విశేషాలగురించి, జరగవలసి ఉన్న - జరగని విషయాలాంఛనాలగురించి, -చేయవలసిన మర్యాదలగురించి.... ఇలా ఎన్నో విషయాలగురించి ఒకేగారే అందరూ మాట్లాడుకొంటున్నారు.

అప్పుడు ఎలా మళ్ళిందో ప్రసంగం కానీ, తాతకాలమ్మ కూడా ఆ తర్వాత నెమ్మదిగా సాముద్రికం మీదకు మళ్ళింది. హస్త సాముద్రికం అసలు ఓ శాస్త్రమే కావా అనే విషయం చర్చించినంత సేపు చర్చించాక, అసలు సాముద్రికం ఓ హాంబుక్ అని అందరూ అర్థం చేసుకొనిపోయారు. ఒకతను అన్నాడు ఉన్నట్టుండి.

“హస్త సాముద్రికం ఇప్పుడు సరిగ్గా-ఎవరూ సరిగ్గా చెప్పలేక పోతున్నారు కాబట్టి మీరంతా ఇలా అంటున్నారేగానీ సరిగ్గా చెప్పేస్తే సాముద్రికంపల్ల భూత భవిష్యత్తు కాలాలు సరిగ్గా చెప్పచ్చు.”

ఎవరో నవ్వారు: “సరిగ్గా చేస్తే అని చెప్పటం తేలికే... సరిగ్గా చెయ్యటం ఎంత కష్టమో మీకేం తెలుసు!”

“అందుకే అంటున్నాను.... సరిగ్గా స్టడీ చేస్తేనే సరిగ్గా చెప్పగలగటం జరుగుతుందిని! ఇప్పుడు చెట్టుకింద ఓ చెయ్యి బోయ్ ను కొని పావలాకో, ఏదిపై సలకో మీ జీవితం గురించి చెప్పగలగే రే ఎక్కువయిపోయారు. ఇలాంటివారి వల్లే హస్తసాముద్రికం హాంబుక్ అనిపిస్తోంది!”

“అంటే పావలా బదులు పాతిక రూపాయలు తీసుకుంటే మంచి శాస్త్రజ్ఞుడన్నమాట!”

అతను నవ్వి అన్నాడు: “నేను చెప్పేది అదికాదు, పాతిక రూపాయలు తీసుకోవటంవల్ల శాస్త్రం విలువ పెరగదు. అలాగని వస్త్రాలు తీసుకొంటే శాస్త్రం విలువ తగ్గిపోతుంది కాదు, కానీ శాస్త్రం వల్ల దీక్ష, గౌరవం ఉన్నవాడు ఇంకే చెప్పినా శాస్త్రం విలువ తగ్గనే తగ్గదు. ఆ గౌరవంలేకపోవటం వల్ల, చేతిరో ఉండే ఏదో రెండు రేఖల పేర్లు తెలుసుకోగానే సామూద్రికం అంతా వచ్చుననే భావంతో బయలుదేరి చెట్లకింద చేరి చేతులు చూపేవారి వల్ల మీకు ఇలాంటి అది ప్రాయమే కలిగితిరుకుంది. ప్రతివాడి జీవితంలో కష్టాలు ఉంటాయి. కష్టంలో ఉన్న సమయంలోనే దేవుడు, జాతకం, సామూద్రికం గుర్తొస్తాయి. చేతిలో డబ్బులు నాలుగు ఆడీరోజున ఎవడూ మంచి రోజులు ఎప్పుడున్నాయో అని ఆలోచించడు. ఈ మాత్రం ఆలోచించగలగటం వల్లనే ఈ చెట్లకింద సామూద్రికం చెప్పేవారు ఇంకా చెప్పగలుగుతున్నారు!”

ఇంత దీర్ఘంగా అతను చెప్పేసరికి అందరికీ అలసట తే కొంచెం గౌరవం పెరిగింది.

ఒకరను అడిగాడు: “మీరు చెప్పటం వల్లా, చేతులు చూపి మా జీవితాలు ఎలా ఉంటాయో?”

నవ్వాడు అతను.

“మీరు ఏమీ అనుకోకనే అడుగుతున్నాను—కొంచెం న వెయ్యి చూసి చెప్పండి.”

ఆ మొదటివ్యక్తి నీమీ అనలేదు, చిన్నగా నవ్వి ఉండొక్క న్నాడు!

“మీరు అనుచూనించవలసిన అవసరంలేదు. చెప్పండి. మీ కెంత కీజా ఇవ్వాలంటే అంతా ఇచ్చేస్తాను!”

“అంటే పాపలా అడిగితే అది అనిద్యం, పాతికరూపాయలు వున్నకొంటే నిజమూ ఇవ్వకుందా?”

“ఛ, ఛ!—నాకా ఉహలేదు. మీరు చెప్పింది వింటే, మీకు ఈ శాస్త్రంలో మంచి పరిచయం ఉందని తెలుస్తోంది. అందుకని.... భవిష్యత్తులోకి చూడగలగటం గొప్ప వరం, అలా ఒక్కసారి నా భవిష్యత్తులోకి తొంగి చూసి చెబితే, నేనెంతో సంతోషిస్తాను!”

అతను క్షణం ఆగి చెయ్యి చూపాడు. మొదటి వక్తరి చెప్పగా నవ్వుతూ అన్నాడు. “నరే—మీరన్నది నిజమే! నానా ప్రవేశం చెప్పి మాట నిజం. అది సరదాగా అభ్యవించినా, ఆ శాస్త్రం అంటే నాకు అపారమైన గౌరవం వుంది! మీరు నాకేమీ పీజా ఇవ్వనక్కర్లేదు—చెబుతాను.” అంటూ చెయ్యి అందుకొన్నాడు.

క్షణం ఆగి చెయ్యి చూపేస్తూ అన్నాడు. “చెప్పటం మరలాను! మీరు నమ్మకం కలిగటంకోసం మీ జీవితంలో జరిగిపోయిన సంఘటనలు ఒకటి రెండు చెబుతాను. అవి జరిగాయి అనిపిస్తేనే, మీకు నా మీద నమ్మకం కలిగాకనే, భవిష్యత్తు గురించి ఆలోచిద్దాం! నరేనా! మందైనా, చెడు అయినా ఏమో కొన్ని సంఘటనలు చెబుతాను. నిజమో కాదో చెప్పండి!” అంటూ చెయ్యి అందుకొని అతని ఏమో ఒకటి రెండు సంఘటనలు చెప్పాడు. ఆ రెండూ ఇవతలి వక్తరి తన జీవితంలో జరిగాయనే చెప్పటంతో అందరికీ అతనంటే ఆనందం పెరిగింది.

ఒకరు, ఇద్దరు ...చు గురు, నయగురు.... వందొక్కో అందరూ అతన్ని తమ చెయ్యి చూడండంటే తమ చెయ్యి చూడమని కోరిమరీ అందరూ చెప్పించుకోవడం ప్రారంభించారు.

వందొక్కోంచి, ఆడవాళ్ళల్లోకి పాకింది ఈ వార్త. అనర్థి కన్న వాళ్ళంతా అతని చుట్టూ చేరారు.

—విజయకూ ఆ క్షణంలో తన గురించి తెలుసుకోవాలనిపించింది. కానీ అక్కడ ఆడవాళ్ళల్లో ఎవ్వరూ ఇంతవరకూ ముందుకు వెళ్ళి తమ చెయ్యి చూడమని అడగలేదు.

విజయకు తన చెయ్యి చూపించుకోవాలనిపించినా అది బాగుండదనుకొని, భర్త మరణిని ముందుకు తోసింది అతను వద్దంటున్నా వినక.

మరళి చెయ్యి చూపాడు ముందుకు.

అతను చెయ్యి అందుకున్నాడు.

అందరికీ చెప్పినట్లే ముందే చెప్పాడు: “నేను చెప్పేది మీరు అబద్ధం అనిపిస్తే చెప్పండి. కానీ నిజమైనా అబద్ధమని మాత్రం అబద్ధం చెప్పొద్దు! నరేనా!”

“సరే” అన్నాడు మరళి.

“ఇంకోటి—”

“చెప్పండి!—”

“కొన్ని మీకు కష్టం కలిగించేవి ఉన్నా చెబుతాను. మనసు కష్టం పెట్టుకోకూడదు.”

మరళి దానికి సరే అన్నాడు.

చెయ్యలేని జాగ్రత్తగా చూసి అన్నాడతను. “మీ జీవితంలో ఇంతవరకూ జరిగివుండకపోతే జరగాల్సినవి కొన్ని బాగా తెలుస్తున్నాయి. మొదటిది మీ పెళ్ళి....”

ఎవరో నవ్వాడు—“నిజమే, జీవితంలో ఉన్నవానికి పెళ్ళి జరిగి అయినా ఉందాలి, లేకపోతే జరగాల్సి అయినా ఉంటుంది.”

“అదికాదు నేననేది—పూర్తిగా పనికిపోతే నా ఉప్పుకాదు వినండి, మళ్ళీ చెబుతున్నాను—మీకు పెళ్ళి ఇప్పటికే జరిగివుంటే ఇంతకు పూర్వమే ఒక పెళ్ళి తప్పిపోయి వుండాలి. అంటే చివర వరకూ వచ్చి, అగిపోయి ఉందాలి, ఒకచోట ఇంకా పెళ్ళికాకపోతే, మీ పెళ్ళి ఇప్పుడు మీరనుకుంటున్న అమ్మాయితో ఒక ఉంకోరితో జరుగుతుంది. చెప్పండి మీకు పెళ్ళి ఉందా. లేదా?”

“అది మీరే చెప్పండి!” ఎవరో అన్నాడు.

“చూడండి. ఏ శాస్త్రానితై నా కొన్ని నమూనాలు ఉంటే నే వదిలేస్తోంది. రైలు ఉన్నంత చూరైన అది నడిచు. దానికి ద్రైతం కావాలి, బొగ్గుకావాలి, నీళ్ళు కావాలి. ఇవీ అంటే—కొన్ని మళ్ళీ అనుసమాదానం చెప్పగలిగితే, మరకొంత మూలం పోగలం లేకపోతే ఇంతే....”

“నాకు పెళ్ళియింది.” అన్నాడు మరళి.

“అయితే, మీకు ఇంతకుపూర్వమే ఒక పెళ్ళి కొంచెంలో నశిపోయింది కదూ?”

మరళి ఉరిక్కిపడ్డాడు.... ఏం చెబుతున్నాడు ఇతను? ఇంతకు పూర్వమే ఒక పెళ్ళి తప్పిపోయిందా?

నిజయితేపి చూడనక్కర్లేదు. విజయ రెండు చెవులు, రెండు కళ్ళూ ఈ జీవితంలో తనమీదే ఉంటాయనుకున్నాడు మరళి.

“చెప్పండి.”

“తప్పిపోలేదు....” అన్నాడు మురళి.

“నిజంగా”—ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు అతను.

“అవును!”

“అరె—!” అనుకొని తన ఆగి మళ్ళీ అన్నాడు—

“పోనీండి, బహుశా నేనే తప్పయి ఉండవచ్చు. ఇంకోటి చెప్పాను—
—దీని సంగతి చెప్పండి—మీకు మీ భార్య కాకుండా ఇంకో స్త్రీతో
పరిచయం ఉందా?”

“పరిచయం అంటే....”

“పరిచయం అంటేనా....మీ భార్యకు మీరు ఇవ్వాలన్న సొనం
ఇంకొకరి కెవరికయినా ఇవ్వటం జరిగిందా? మీరు మీ భార్యతో పంచు
కోవల్సిన కొన్ని తబాలు ఇంకొకరితో పంచుకోవటం జరిగిందా అని
అడుగుతున్నా!” అన్నాడు అతను.

మురళికి నవ్వాల్సింది. “ఉహూ లేదు.”

“అయితే ఆ అవకాశం—సారీ—అలా జరిగేరోజు మీ వీపు
తంబో వచ్చి తీరుతుంది. మీ భార్యతో కాకుండా మీరు ఇంకొక స్త్రీతో
ఉండే రోజులూ ఉన్నాయి.”

మురళి నవ్వాడు—“బహుశా అలా జరిగదు.”

“జరిగితీరుతుంది!” అన్నాడు ఆ వ్యక్తి.

మురళి మళ్ళీ నవ్వుతూ అన్నాడు. “అలా మీరు అనుకో
నచ్చు గానీ అలా జరిగదు....”

—అంటునే విజయకేసి చూశాడు. విజయ చూపులు ఆదో
రకంగా వున్నాయి. మురళికి నవ్వాల్సింది—తనంలో ఎలా చూసే
పోయిందో విజయ ఆడది. ఇంకో ఆడవాని పొడ సాధారణంగా
గిట్టదు. ఆదీ ముఖ్యంగా ఇంటి విషయంలో....

కొంచెంసేపు తర్వాత మురళి విజయ దగ్గరగా చేరాడు.
నవ్వుతూ అడిగాడు—“అతను చెప్పింది అంతా నిజమేననుకొంటు
న్నావా?”

విజయ ఏమీ అనలేదు. ఆ మానంలోనే మురళి చాలా అర్థం
చేసుకోగలిగాడు.

“పెళ్ళయిపోయిందికదా—యింటికి పోదాం ఇంక!” అంది విజయ మాట మారుస్తూ.

రికెలో తిరిగి పోయేటే మళ్ళీ అన్నాడు మురళి. “వద్దు అంబోంటే విన్నావు కాదు—ఇలాటివి అన్నీ చిని మనసు పాడుచేసుకోవటం దేనికి?”

“జరగటంలో తప్పులేదు కానీ అది వినడంలో తప్పు ఉందనా మీ ఊహ?”

“అతను చెప్పినవాండ్లలో ఏదీ జరగలేదు. విజయూ!”

“జరగకపోయినా జరుగుతుందని చెప్పాడు కదా....”

“అదంతా నమ్మల్సిన పనిలేదు.”

“అవును. మామూలుగా అయితే నమ్మేవాన్ని కాదు కానీ ..”

“ఉః.... చెప్పు” అన్నాడు మురళి.

“ఎందుకు చెప్పుకోవటం కూడానూ!.... మీ యూన్సిగురించి మీరు మర్చిపోయినట్లే మాట్లాడతారే?” అంది విజయ.

మురళి ఉలిక్కిపడ్డాడు. ఔను, తను యూన్సి సంగతి మర్చిపోయాడు. మర్చిపోబట్టే ఇలా మాట్లాడగలిగాడు. చెప్పోతే....

“యూన్సి!....ఎక్కడ వున్నావు యూన్సి....?” అనుకున్నాడు చికసారి మురళి తనలో తనే.

3

మృనిషి అనుకున్నదన్నీ అనుకున్నట్లే జరిగితే ఈ లోకంలో ఇప్పుడు ఉన్నదానికన్నా దుఃఖం తక్కువగానే వుండి. వుండేది. ఇప్పుడు ప్రతి పనికి ధైర్యేచ్చ అని సరిపెట్టుకుంటూంటే. ఇప్పుడు అంతా— ఏదైనా ఎదురుతిరిగితే—చేతులారా చేసుకున్నదనీ, చేసుకున్నవారికి చేసుకున్నంత అనీ అనుకో.ల్సి వచ్చేది.

మురళి అనుకున్నట్లు జీవితంలో ఏ సంఘటనా జరగలేదు.

పుట్టుక దగ్గర్నించీ అంతే—అతనికి తన పుట్టుక విషయంలో ఏం కొంచెం స్వతంత్రం ఉండి ఉన్నా. అతను ఏ బిల్లాకో, ఏ టాటాకో కొడుకుగా పుట్టి వుండేవాడు. దేశంలో-ప్రపంచంలో అలాటి బిల్లాలు,

ఎంతోమంది ఉన్నా, తను మధ్యతరగతి కుటుంబంలో పుట్టటం అతని కెంతో బాధ కలుగచేసే విషయం.

—పోనీ పుట్టుక విషయంలో దెబ్బతిన్న తను, కనీసం చదువు విషయంలోనైనా ముందడుగులో ఉండి వుంటే బాగుండేది. ఏ క్లాస్సైనా అత్తనరు మార్కులతో పాసవటమే తప్ప క్లాసును పట్టు రావటం అనేది అతని జీవితంలో జరగని సంఘటన.

ఉద్యోగమూ అంతే. “నువ్వేం కావాలనుకుంటున్నావ్?” అని దేవుడో, ఎవరో ఆ పని చేయగలిగినవాళ్ళు అడిగి వుంటే—అతను తడుముకోకుండా అనేవాడు—ప్రధానమంత్రి కావాలనేంత దురాశ అతనికి లేదు—అతని కనీస కోరిక ఏ అయ్యేయన్ ఆఫీసరుగానో వుండి వుంటే....

అవన్నీ కలలు. నిజజీవితానికి చాలా దూరం.

వాస్తవంలో జీవితాన్ని చూసుకొంటే ఏముంది?—అలాన్నీ ఎండమావుల్లా అయిపోయాయి. బిల్లా కొడుకు కాలేకపోయినా బికారికి కొడుకుగామాత్రం పుట్టలేదు. ప్రధానమంత్రి కాకపోయినా, ఏ జిల్లాకో రాజో కాకపోయినా, కనీస సుఖాలతో జీవితం గడుపుకోగలిగే వీలున్న ఉద్యోగం దొరికింది. వీటిల్లో దేనిలోనైనా తృప్తి వెతుక్కొంటే దొరికేదే—చానీ మురళికి తృప్తిలేదు. ఏదో నిరాశావాదంలో గడిపేవాడు జీవితం.

అలాటి జీవితంలో రూన్నీ ప్రవేశించింది—మెరుపులాగు.

వచ్చి....వచ్చి అతని జీవితాన్ని ప్రభావితంచేసి, అతనికి జీవితం అంటే ఆశ, బ్రతుకు అంటే కోరిక కలిగించింది, బ్రతికితే ఇలాగే బ్రతకాలి—ఇంకొకరిలా ఎందుకు? అనే దారికి తేలిగింది అతన్ని.

జీవితంలో ఇంతవరకూ ఏమీ పొందిని మురళికి రూన్నీలో తన కోరిక లన్నిటికీ ప్రతిరూపం కనబడింది.

రూన్నీ....రూన్నీ....

రూన్నీ తప్ప మురళికి “ఇంకేమీలేదు. ఇంకేమీ వద్దు!” అనే అనుకున్నాడు మురళి.

అలాటి పరిస్థితుల్లో అరిగేవాడు మురళి రూస్సీని. “నాతో ఏం చూశావ్?”

“నిన్ను!”

“ఏం చూసుకొని వెళ్ళిచేసుకోవాలనుకుంటున్నావ్?”

“జీవితం!”

“ఏం కోరుకొని నా దరి చేరుతున్నావ్?”

“భవిష్యత్తు!—” అని నవ్వి అనేది రూస్సీ—“నా కోరిక మవ్వు. నా జీవితం మవ్వు. నా భవిష్యత్తు మవ్వు!”

మురళికి నవ్వాచ్చేది. ఆశ్చర్యం కలిగేది. అతనికి ఎంతసేపు ఆలోచించి చూసుకున్నా. తనలో ఎవరై నా కోరుకోగలిగేది ఏముందో అతనికి తెలిసేదికాదు. అందులోనూ రూస్సీ లాటి ఆదర్శ....

“రూస్సీ!— ఎంత చురుకైనదో. అంత అందమైనది. ఆ కళ్ళెంతటి విశాలమో. మనసూ అంత విశాలం; ఆ నవ్వెంతటి నిష్కల్మషమో. ఆ వయసూ అంతే.

రూస్సీ—బహుశా ఏ పురుషుడికై నా కలలరాణి అయే అయి వుండాలి!

జీవితం వసంతంగానే కలకాలం ఉండదు. గ్రీష్మంతో బాటు హేమంతమూ వుంటుంది.

మురళి జీవనం ఎప్పుడూ అలాగే ఉండిపోతుండనకున్నాడు అతను. కానీ... ఈ విషయంలోనూ మురళి దెబ్బతిన్నాడు. రూస్సీ ఊరికి వెడుతున్నా అని చెప్పి వెళ్ళింది. నెల. రెండు నెలలు ఆమె గురించి తెలియకపోయేసరికి అఖిరికి మురళి ఆ ఊరు వెళ్ళాడు.

ఆ ఊళ్ళో రూస్సీ లేదు. ఊర్లో వూరు వెళ్ళిపోయింది. ఆ రెండో వూరు ఏదో మురళి ఎంత ప్రయత్నించినా తెలుసుకోలేక పోయాడు.

కళ్ళముందు గతం వసంతంలా కదలాడుతోంటే. వాస్తవం అతన్ని తొంగదీసుకొంది.

జీవితంలో పోరాటం ఎరగని అతను. విధికి ఎదురు నిలిచి బడక రాజీనామాడు భవిష్యత్తుతో.

అతను పద్ద రాజీకి ఫలం-విజయ!

పెళ్ళి జరిగిన రోజునే అనుకొన్నాడు మురళి—గతం
అప్పుతం. వర్తమానం....? తెలిదు.

రూస్సీ అతిని జీవితంలో గతం అయితే. వర్తమానంలోకి,
భవిష్యత్తులోకి దూసుకుపోతూ నిజయ....

4

చీకట్లు తొలగిపోయి, తెల్లగా తెల్లవారింది.

మురళికి ఏదో చప్పుడు వినిపించి నిద్రలేచాడు. బాస్ రూమ్
లోంచి నీళ్ళ చప్పుడు. కళ్ళు నులుముకొంటూ లేచాడు. గుండెల
మీద నుంచి పుస్తకం ఒక్కోకి పడింది.

పుస్తకం తీసి పక్కన పెట్టాడు.

విజయ ఏం చేస్తూ వుండి వుంటుంది అని ఊహించుకు
ని చింతించాడు. మామూలుగా అయితే తను నిద్ర లేచిన వెంటనే భర్తను
లేపటం విజయకు అలవాటు. ఈ రోజు అలా జరగలేదు.

అంటే....ఇంకా విజయ కోపం ఇంకా తగ్గలేదన్నమాట!

కోపం రావడానికి తను కారణం కాదు. ఇది అనవసరమైన
మర్షణ. కోరి కష్టాలు కొనితెచ్చుకోవటం అనుకొన్నాడు మురళి.

అయినా తను చేయగలిగింది ఏమీ లేదు.

—ఎప్పుడో, ఏదో బలహీనపు ఊహలలో తనే చెప్పాడు
రూస్సీ గురించి. ఆ ఊహం అలాటిది! తను రూస్సీగురించి చెప్పిన
సంగతి అప్పుడే మర్చిపోయాడు. అసలు రూస్సీ గురించే మర్చి
పోయాడు.

కానీ....విజయ ఇప్పుడు రూస్సీ గురించి తనకు గుర్తువేసింది.
అంటే, ఇన్నాళ్ళూ....రూస్సీ విజయ గుండెల్లో కాపురం ఉందన్న
మాట!

—రూస్సీ గురించి విజయకు చెప్పటం తను చేసిన తెలివి
తక్కువ పని అని అనుకొన్నాడు మురళి.

కానీ ఆడంతా గతజల పేనుబంధనం. ఇప్పుడు దానికి ప్రయోజనం సున్నా.

—విగరెట్ పెచ్చె అందుకొని, సిగరెట్టు అంటించాడు. గుండెల్లోకి పొగ నింపుకొని మళ్ళీ వదిలాడు.

విగరెట్ పూర్తిచేసి అవతలి పొనేలాడు. రేచీ బ్రష్ అపీ అందుకొని ముఖం కిడుక్కోవటం పూర్తిచేసి వచ్చి, వంటింటి గుమ్మం దగ్గర కూర్చున్నాడు.

విజయ కాపీ గ్లాసు అందించింది. మౌనంగా అందుకొన్నాడు. విజయ కోపం ఇంకా ఉన్నాడు. ఎలా తగ్గించాలి? ఏం మాట్లాడితే యీ కోపం పోతుంది అనుకొంటూ పిల్చాడు. “విజయా!....”

విజయ ఏమీ బవాబివ్వలేదు.

“....విజయా!—తెగేంత పరిమాణం చేర్చి లాగకూడదు విజయా! నేను నిజం చెబితే నమ్మటం ఉన్నది!”

విజయ చివరాలన మురళికితేసి చూపింది. అయినా ఏమీ అనలేదు.

“నిజం విజయా!—నా మాట నమ్మ. ఎవరో వీధిలో ఒకడు చెప్పింది నమ్మకానంటావు కానీ, మీకో జీవితం పంచుకుంటున్న నా మాట నమ్మవేం!”

“నమ్మవలసింది నిజం!”

“అవును. నేను నిజమే చెబుతున్నాను!”

“మీరు....!! మీరా నిజం చెప్పటం!”

“అవును విజయా!....”

“నిజమే మరి. మీరు చెప్పేదంతా నిజమే!—మరి అతనికో మీకో పెళ్ళి తప్పిపోయినట్లు ఎందుకు చెప్పారు కారు?”

“....అది పదిమందికీ తెలియాలైన అవసరం లేదని!”

“కానీ, నిజం చెబుతానని చెప్పారుగా!”

“చెప్పటం వేరు....”

“నిజమే! చెప్పటం వేరు. అలా వుండటం వేరు!—పెళ్ళి తప్పిపోయింది అని చెబితే అది మీ మగతనానికి చిన్నతనంకాబోయి!”

“చిన్నత నమని చెప్పలేకపోవటం కాదు - నా జీవితంలో కొన్ని సంఘటనలు జరిగాయి. అవును, నిజమే! అవి పదిమందికి చెప్పాల్సిన అనివార్యమూ లేదు. పదిమందికి తెలుసుకోవాల్సిన అనివార్యమూ లేదు!”

“అంత రహస్యంగా ఉండాల్సిన సంఘటనలా?”

“కాదు. కానీ, చెప్పటం అనవసరం. వాళ్ళేం చేయగలరవి పెప్పర్కోవటం! పదిమంది ముందూ పలచన అయిపోవటం తప్ప ఇంకేం పొందటం ఉండదు!”

“మరి నిజం చెబుతానన్న మీ ప్రతం....”

“ప్రతం లేదు, ఏమీ లేదు. చెప్పడలుడూలేదు, చెప్పలేదు. అయినా ఆ ఊడంలో నాకు నిజంగా యూవ్వి గుర్తులేదు.”

“ఎందుకొచ్చిన అబద్ధాలు? నేను నమ్ముతానని కోరింది. నీవు నమ్మకం గలవాడు కాబట్టి, అలా జరిగి ఉంటుంది అని గట్టిగా చెప్పలేక పోయావు అతను!”

“నిజమే! అతను చెప్పింది జీవితంలో ఇంతపెరిటా జరిగి లేదుదే నమ్మలేం?”

“ఎలా నమ్మమంటారు? .... పెళ్ళి ఒకటి కొలవేలలో పెళ్ళి పోయిందని చెప్పి గరిగేంత ధైర్యంలేని మీరు నిజం చెప్పటం ఏమి? నిజం చెప్పాలంటే ధైర్యం కావాలి! పరికిపందలం నిజం చెప్పినా చెప్పలేదు. ఇంకోరు చెప్పినా నిజం ఒప్పుకోరు.”

“అంటే....”

“నిజం చెప్పటానికి ధైర్యంలేని మీరు నిజాన్ని నిజంగా ఒప్పుకోగలిగే ధైర్యం ఉంటుందనీ నేను అనుకోను!”

“నిజం చెప్పి నమ్మించలేకపోతున్నాను — ఇక నిజానికి వీరు ఇస్తున్న విచిత్ర ఏమిటి?”

“మీరు ఏది చెబితే అది నిజం అనుకోవడానికి, ఏది అబద్ధం అని అబద్ధం అనుకోవడానికి నేను ఏచ్చిదాన్ని కాను!”

“కావు—నీకు ఈ ఊడంలో ఏది చెప్పినా అర్థం కాదు - నీకు కావాల్సింది ఏదో, అది అబద్ధం అయినా నేను అది నిజమని ఒప్పుకొంటేనే నీకు తృప్తి! అయినా నేనలా చెయ్యను!”

విజయ క్షణం అగి అంది "ఒకటి అడుగుతా. చెప్పండి?"

"అడుగు!"

"అతను మీ జీవితంలో గతం గురించి చెప్పిందంతా విజయే కదా!"

మురళి నవ్వాడు.

నవ్వి నెమ్మదిగా అన్నాడు - "విజయా! ఈ క్షణంలో నేనేది చెప్పినా నమ్మే ఊహలో లేదు. అయినా చెబుతాను - ఏం చెప్పాడు అరన... అతను నాకే కాదు. ఎవరికైనా అదే చెబుతాను. ఆ సందర్భానికి అతనే చెప్పాడు—కట్టకట్టలో ఉన్నవాడికే జాతకాణూ, చూస్తూ సామర్థ్యం అనేవి! సుఖార్థం లేలేవానికి వీటి గురించి అలోచించే అవకాశం ఉంది. ఈ ప్రతివాడి జీవితంలోనూ ఏదో ఉండే ఉంటుంది. కాబట్టి సీక్వెన్స్ పడటమో, కన్ను తిరిగి నేల మీద పడటమో... ఇవీ ప్రమాదం! ఇవీ గందారం! ప్రతివాడి జీవితంలోనూ ఇలాంటి పుండనే ఉంటాయి."

విజయ మురళి అంటున్నది అవి అంది : "నానీ, మీ జీవితంలో జరిగిందని కానీ, జరుగుతుందనీ కానీ చెప్పింది మాత్రం అంది జీవితాల్లోనూ ఉండదు!"

— మురళి క్షణం అగి అన్నాడు : "విజయారోందెం ఆలోచించు. ప్రతి యువకుడికీ పేర్లో కొన్ని కలెక్షంటాయి. ఆ కలెక్షన్లు ప్రతిరూపం ఎవరో ఒక యువతిలో చూడకోవటమే జరుగుతుంది ఆ యువకులో ప్రతి యువకుడికీ అది సహజమైన అనుభవం. ఆ సందర్భానికి చెప్పాడు అరన."

"ఏమిటి. — మీరెవరో ప్రేమించారని చెప్పటమూ, పెళ్ళి తప్పిపోయిందని చెప్పటమూ ఒకటేమి మిళిలేకపోతాయి? — అలాగే, కట్టకున్న భార్యతోకాక ఇంకోరొక్కో మీరు ఉండితీరాలని చెప్పటమూ పహజమేనని మీ ఉద్దేశ్యమో.... మీ ఊహలో ఇంకొక ప్రతి యువకుడి జీవితంలోనూ జరిగే మామూలు సంఘటనలు కాబోయి.... మాట్లాడరేం? చెప్పండి!"

విజయ అవేకంగా అంటుంటే ఏమన్నాలో చెప్పలేదు మురళికి. కొంతసేపు తర్వాత అన్నాడు నెమ్మదిగా. "చూడు విజయా!....

శక్తి కా!

ఇవేవీ మామూలు సంఘటనలు అని చెప్పటంలేదు. కానీ, జరగని సంఘటనలు గురించి బాధపడటం తెలివ తక్కువపని!”

“జరగలేదని ఎవరికి చెబుతారు మీరు?”

“అంటే....?”

“అంటేనా? రూస్సీతో మీరు పిన్ పాంతు వెళ్ళారా.

లేదా?”

“వెళ్ళాను.”

“షికార్లకు?”

“వెళ్ళాను.”

“రూస్సీని పెళ్ళి చేసుకొందామనుకొన్నారా. లేదా?”

“అనుకొన్నాను. కానీ....”

“జరగలేదు. పోనీయండి. రూస్సీ మీ రూంకు వచ్చేదా.

కాదా?”

“వచ్చేది!”

“మరింకేం? - రూస్సీతో ఇన్ని చెయ్యగలిగిన మీరు... అతనిన్నట్లు ఆ క్షణాలూ పంచుకోలేదని అనుకోమంటారా?”

“విజయా.... ఇది అస్థాయం!— నవ్వే రూస్సీని చూడలేదు. ఆమెతో మాట్లాడలేదు. ఆమె గురించి ఇలా ని యిష్టించి వచ్చినట్లు అనటం బాగా లేదు.” - మరళి కొంచెం గట్టిగా అన్నాడు.

“రూస్సీని నేను చూడలేదు. విజయే. కానీ రూస్సీ అందమైనదని నాకు తెలుసు. రూస్సీతో మాట్లాడలేదు కానీ పలికితే పగడాయి. నవ్వితే నవరత్నాలు రాలేవని నాకు తెలుసు!”

“విజయా....”

“అలాటి అందమైన స్త్రీకి సాధారణంగా శీలం ఉండదంటారు. అది విజయే కాబోలు అనిపిస్తోంది ఈ రోజున!”

“విజయా....”

“అవునండీ— ఏం తప్పుంది నేను అంటున్న దాంట్లో?”

“రూస్సీని ఆడిపోసుకోవటం నీ ఆదలక్షణం....”

“ఆదలక్షణం అలాంటిది. నీ రూస్సీలాగా వెళ్ళయిన వాడితో

కాపురం వెలగబెట్టటం కాబోలు!”

“విజయా, ఎంతసేపునుంచో చూస్తున్నాను: చెబితే అర్థం చేసుకోలేకపోతున్నావు. యూన్సీ కాలిగోటికి కూడా నువ్వోని తీవ్రమవుతున్నావు!”

“ఆ సంగతి మీరు వేరుగా చెప్పటం దేనికి; లక్షణంగా అగ్ని సాక్షిగా పెళ్ళాడిన భార్యను కావని, ఆ యూన్సీని నెత్తిమీద పెట్టుకున్న సంగతి తెలియగానే తెలిపింది ఇదీనూ!”

“యూన్సీ....యూన్సీ .... అని యూన్సీని అతిహాసుహృదంబులందుకూ, ఎంతసేపూ యూన్సీ గురించి ఆలోచిస్తే తప్ప, ఇంకో రెవరైనా అటు ఉంటారనుకోవేం?”

“అంటే....యూన్సీ రాక ఇంకోరు ఉన్నారన్నమాట!”

“నా మాటకు అర్థం అదికాదు!”

“అర్థం అదో, కావో ఇంకోసారి మీరన్నవి ఆలోచించి చూడండి, తెలుస్తుంది!”

—మురళి ఏమీ అనలేదు. విజయ ఆలోచనలు అన్నీ అస్తవ్యస్తంగా ఉన్నాయి. ఈ క్షణంలో ఏమి చెప్పినా, అన్నీ విజయను వేరే అర్థాన్నే సుగురింపజేస్తున్నాయి—ఇలాటి క్షణాల్లో ఏమీ చెప్పకపోవడమే ఉత్తమం అనుకున్నాడు మురళి.

ఇంకొంచెంసేపు ఆక్కిదే మౌనంగా కూర్చోని లేచాడు మురళి.

మురళి గది దాటి బయటకొస్తోంటే అతనికి విజయ అంటున్నది విసుపిస్తునే ఉంది—“మనషి తప్పుచేస్తేనే వయవదాలి. భయపడే మనషి అంటే తప్పుచేస్తే వుండాలి. లేకుంటే ఎందుకొచ్చిన భయం?....”

మురళి ఆడేదీ విననట్లు బయటకొచ్చి బట్టలువేసుకొని దివిలోకి వెళ్ళిపోయాడు.

అతనికి—అయినా అడుగుల ముందు వెరుతూ కనపడింది నుజాత.

అడుగులు వేగంగా వేసి నుజాతను కలుసుకున్నాడు మురళి.

క్రొందరి జీవితాలు వడ్డించిన విస్తృతయితే, ఎక్కువమంది జీవితాలు
 చిరిగిన విస్తృతే! వడ్డించేవాడు, చింపేవాడు మళ్ళీ ఒకడేనని
 అందరి అభిప్రాయము గూడానూ! ఏం జరుగుతుందో, ఎందుకు
 జరుగుతుందో, ఇలా జరగటంవల్ల తమ జీవితాలకు మంచి జరుగు
 తోందా, లేకపోతే కీడే జరుగుతోందా, అని కూడా ఆలోచించినవారేంత
 సమయం కూడా ఉండదు సామాన్య మానవుడికి. కొంచెం చర్చించి
 ఆలోచించే లోపనే ఇంకో మటన, తద్వారా జీవితంలో మరో
 మలుపు—కళ్ళప్పగించి చూడడం వినా చేయగలిగి ఏదీ ఉండదని
 విస్తూ ఉంటుంది ఒక్కసారి జీవితాన్ని గురించి ఆలోచిస్తే

సుజాత జీవితం చదువు విషయంలోనూ, ఉద్యోగ విషయం
 లోనూ, వడ్డించిన విస్తరే అయింది. అందుకోవాలనుకున్నాడీ అందు
 కోవటంతో బాటుగా ఆ చదువుకు పర్వారేదనించే ఉద్యోగమూ
 అందుకోగలిగింది. ఈ రెంటితోబాటు అడవాని జీవితంలో మలుపు
 తెచ్చే పెళ్ళి కూడా ఏ గొడవా లేక సజావుగా జరిగిపోయిందో సుజాత
 తన జీవితం తెరిపిన పడిందనే అనుకొంది.

సుజాతకు అలా అనుకోవటమే మిగిలింది చివరకు రమణా
 రావుతో జరిగిన పెళ్ళి కలే అనుకోవాలో, నిజమే అనుకోవాలో కూడా
 తెలిలేదు సుజాతకు. పెళ్ళయి ఏడాది గడిచిందో లేదో విధి వక్రించి
 అనుకోని మలుపులోకి తిప్పింది.

రమణారావు స్వతహాగా మంచివాడు. కానీ ప్రతి మనిషి
 మంచితనానికి హద్దులున్నాయి. ఒక్కో మనిషికి ఒక్కో డిగ్రీనైనా,
 కొందరు కాంతకై తే, కొందరు కనకానికి. ఇవంతా దొరకనంతమనికూ
 దొరతనంగా చెల్లుతుంది. దొరికిన రోజునే దొంగ!

ఆ రోజు వాళ్ళ ఆఫీసు చరిత్రలో ఏమో గానీ రమణారావు
 జీవితంలోనూ, సుజాత జీవితంలోనూ చాలా చెడ్డరోజు. రోజూ
 చేసే పనే—అది అయినా ఆ రోజున రమణారావుకు ప్రాణంలో

ప్రాణంలేదు. కాష్ కౌంటర్లో డిక్షనరీలో తప్పు జరిగిందో పదివేల రూపాయలు చిల్లలో తప్పువ కనబడ్డాయి రమణారావుకు.

ముచ్చేమటలు పోస్తోంటే ఆ సంగతి బ్రహ్మజీరావు హెడ్ కాషియర్కు చెప్పాడు. ఆయన, రమణారావు.... ఇద్దరూ అన్నీ మళ్ళీ మొదట్నుంచి లెక్కవేసి చూశారు — ఏముంది? పదివేల తరుగూ పదివేలగానే మిగిలింది!

ఒకటా.... రెండా.... డు, పదివేలు!

ఎన్నేళ్ళు కష్టపడితే అంత చిలువ పేసేటట్లు... రమణారావుకు ఆరోచిస్తున్నకొద్దీ భయం ఎక్కువయిపోయింది. ఆ క్షణాలలో ఎవరో అన్నారు, “ఎంతసేపు లెక్కస్తే మాత్రం ఏముంటుంది? పోలీసులను పిలవండి. లెక్కంతా వాళ్ళు చూస్తారు. ఎక్కడినుంచి డబ్బు రావాలో అక్కడినుంచి వాళ్ళే తెచ్చిస్తారు!”

రమణారావుకు గుండెలోకసారి అవిసిపోయాయి అంటే.... వీళ్ళు పోలీసులకు పిలిస్తే.... వాళ్ళొస్తారు.... వచ్చి....

వచ్చి. ఏం చేస్తారు?....

లెవరు.

తెలీదు కానీ ఊహించుకోవటం కష్టంకాదేదు రమణారావుకు. పదివేలు దొరకటం కానీ, ఏదో ఒకటి జరిగేటంతవరకూ తను డిక్షి. తన నిర్దోషిత్వం ఎలా తెలుస్తుంది ఎవరికై నా... ఏం చేస్తే సమ్మతారు ఎవరై నా?

పదివేలు కళ్ళబడితే, ఎవరై నా నీతి నియమాలకు నీళ్ళు వదులుతుంటారనేది రమణారావుకు ఎవరూ పేరేగా చెప్పినట్లుకాదు.

ప్రపంచంలో హరిశ్చంద్రులు, శ్రీరామచంద్రులు, కృష్ణులందరూ కథల్లోనే మిగిలారు కానీ విజజీవితంలో ఒక్కరూ అలా ఉండరు. అలాంటప్పుడు, ఎవరో, ఆ మహానుభావుడు, ఎవరు కొచ్చేసారో పొరటాటున తనే ఎక్కువ ఇచ్చేసాడో.... ఏమో. ఏది జరిగినా జరిగింది ఒకటే—ఆ పదివేలు పొందిన ఆ ఎక్సక్సి. నీతి నియమం అనుకొంటూ ఆ డబ్బు తెచ్చి మళ్ళీ అప్పజెప్పటం అనేది ఎప్పటికి జరగని సంగతి—

అంటే....

రమణారావుకు వృష్టంగా తెలుస్తోంది — చెయ్యి నేరం తనది. అయినా శిక్ష మాత్రం తనకే!

రమణారావుకు జీవితం అంటే భయమూ, ఆశా రెండూ కలిగాయి. దితికి ఉంటే బయటకు తినవచ్చుననుకొంటూ షణం అతని ఆలోచనలను పక్కకు తిప్పాడు.

ఏడాదికిందట పెళ్ళయింది సుజాతతో. ఇంకా ఆ కొత్త మోళయినా తీరలేదు. ఈ పరిస్థితిలో అతనికి సుజాత — ఇలాంటి శంకలతో అమూల్యానికి తట్టుకుంటుందో లేదోనన్న సందేహం రేపింది.

అయినా సుజాత చదువుకొన్నది. ఉద్యోగం చేసుకు పోంది. కనుక తెలిసినంతవరకూ ఈ దెబ్బకు కొంచెం బాటపడినా ఏ లెక్కనే తీసుకుంది — అయినా ఉద్యోగం ఉన్న అదని గాబట్టి, జీవితానికి బలం చేసుకొన్నాడు.

ఆలోచనలు అలా ఇంకా ఏ రూపా దిద్దుకోక వ్యాపించాయి. అయినా పోలీసు జీపు రావటం చూశాడు రమణారావు.

ఇంకోమీ ఆలోచించకుండా, నెమ్మదిగా రంగంలోంచి అదృశ్యమైపోయింది — నా స్వంతలోంచి ఏదో తెలిసి ప్రవంజనంకోకి, ఎక్కడో తెలుసుకోయితు, బ్రతుకుకు భయపడి పారిపోయాడు.

సామంత్రం ఇల్లు చేరేసరికి సుజాతకు భర్తకు బయలుగా పోలీసులు స్వాగతం చెప్పారు.

జరిగినదంతా మౌనంగా వింది. ఆ తర్వాత కల్యాణీని ఇంట్లోకి అడుగు పెట్టింది. ఆ షణంలో సుజాతకు పోలీసుల వీడుపోయింది.

రమణారావు ఆ మని చేపి ఉండదన్న నంగతి సుజాతకు తెలుసు, కానీ ఎవరు నమ్మగలిగే విజం అది?

ఆ రోజు రాత్రి అంతా భర్త కోసం కళ్ళు రాయలు రేలేలా వేచి చూచింది సుజాత. ఏ షణంలో వచ్చి ఏం చెబుతారో ఏ షణంలో ఏ వార్త వినాల్సివస్తుందోనన్న భయమే ఆమెను అలా మేల్కొనేలా చేసింది. షణం కళ్ళుమూసుకొంటే అక్కకు పోలీసులు విజిళ్ళు, పరుగులు, పిస్తోలు దప్పుళ్ళు.... ఇవే వినిపించాయి. మనసుంతా భయం ఆక్రమించుకొంటే, భవిష్యత్తు జీవితం సమస్యలతో తీరి

నుజాత, తర్జకోనం రాత్రంతా కళ్ళిట్లా వస్తుంది నేనుకాని కావలా
కాపింది.

ఆ రోజు రాత్రి నుజాత జీవితం ఏ మలుపు తీరగబోతుందో
వో అర్థమైతే నింగిలోంచి చుక్క చూస్తూనే ఉన్నాయి. ఆ ఇంటి
మధ్య ఉన్న గాలి ఊపిరి బిగబట్టుకొని కూర్చునిపోయింది.

ఆ కూర్చోవటం రోజులు దాటి, వారాలు దాటి, నెలలు దాటి,
అటుకి సంవత్సరాల లెక్కలో వడింది.

ఇప్పుడు నుజాత మనసులో రమణారావు మేనంటు తగ్గింది.
అతని గురించి ఆలోచనలు నెమ్మదిగా తగ్గిపోయాయి.

బ్రతుకు ఎందుకో, ఏమీ సాధించాలనే కోరిక లేకపోయినా
బ్రతుకు బ్రతకటంకోసమే జీవనం సాగిస్తోంది నుజాత.

రమణారావు ఇప్పుడు ఎక్కడ ఉన్నాడో, ఏం చేస్తున్నాడో
పట్టడో, రాడో-ఈ జీవితం మళ్ళీ చిగురించి ఉన్నదే అవకాశం
ఉందో లేదో నుజాతకు తెలీదు.

6

మృత్యువుని చూసి వలకరింపుగా నవ్వింది నుజాత. తనూ నవ్వుతూ
అన్నాడు మరళి - "ఇంకా సరిగ్గా తెల్లవారనై నాటిదు. అప్పుచే
ఎక్కడికి బయలుదేరాను?"

నుజాత నవ్వింది.

"అడవానికి రెండే స్థలాలు. ఉంటే ఇంట్లో. లేరంటే...."

"మీరూ వీడిలోనా....?"

నుజాత చివరైన తలెత్తింది. ఏమంటున్నాడో ఇతనూ

"సారీ....నా ఉద్దేశం ఇలా వీడిలోంచి అపీనుకేనా అని...."

నుజాత నవ్వు కెక్కుకుంటూ అంది - "చెప్పాగా, అపీనుకే
నిన్ను పి అపీనరు పిచ్చి ఎంతో బతిమాలి చెప్పి వెళ్ళాడు అతని
శివన్ పేర్లు గురించి. ఈ రోజు ఆ పని నెయ్యాలనే ఉద్దేశంతో
బయలుదేరాను."

మురళి నవ్వాడు. ఊణం అగి అగిగింది సుజాత. “ఎందుకు నవ్వుతున్నారు?”

“నవ్వక ఏం చెయ్యమంటారు మరి? అందరూ ఆఫీసు డేర్లలోనే పని చేయటం ను నేచారు. మీరేమో ఇలా ఇంకా ఊరు రైల్వేస్టేషన్ దానే వెళ్ళి పనిచేయటం చూస్తోంటే నవ్వుస్తోంది.”

“మీరలా అసట ఏం బాగాలేదు. ఆఫీసులో పనిచేయకపోతే ఏం చేస్తారు చెప్పండి. ఆఫీసుకు వెళ్ళేది పనిచేయటానికే కాదు. పని చేయకపోతే ఏం తోస్తోంది మరి.... మీరు అనుకోవాల్సినా ఇంకా తెల్లవారలేదని. ఉప్పుడు తొమ్మిది దాటింది....”

“ఎవరో మీలాటి ఒకరిద్దరు తప్పితే పనిచేసేవాళ్ళు దాదాపు ఎవరూ లేరు. స్నేహితులు మన వాళ్ళు కొందరు. కబుర్లు చెప్పుకునేవారు కొందరు. రేపటివరకూ వాయిదా వెయ్యగలిగితే ఆ పని ఈ రోజు చెయ్యటం ఎందుకు అని ఆలోచిస్తే అందరికీ....!”

“ఆ రోజులు పోయాయంటే! ఇప్పుడు అందరూ కళ్ళు తెరుచు కొని పనిచేసే తీరాలి. పైగా, ప్రతివారికి వారి బాధ్యత గురించి ఇంకోరు చెప్పాల్సిన అవసరం ఎందుకు తెచ్చుకోవాలి అని ఆలోచిస్తే దాగుంటుంది....”

“ఆ ఊహ అందరికీ రాబాలిగదా.... పదిమందిలోనూ పని చేస్తూ రాబాలంటే కష్టం!”

“కష్టమేమోనీ అసాధ్యం కాదుగదా!” అంది సుజాత నవ్వుతూ. “అయినా మీరూ బయలుదేరారేం యీ రోజు ఇంత స్వేచ్ఛగా?”

మురళి నవ్వాడు.

“మీకూ ఏమైనా అర్జంటు పని వుందామేం?”

మురళి నవ్వుతూ అన్నాడు. “అర్జంటు పని కాఫీ తాగటం!”

“అదేం? ఓహో! తెలిసిపోయిందిరెండీ....” అంది సుజాత.

చిన్నగా చిరునవ్వు నవ్వుతూ.

“ఏమిటి మీకు తెలిసిపోయింది?”

“మీలాటి బ్రహ్మచారులకు తెల్లనారేది తొమ్మిద గంటల వరకే కదా! ఇంతసేపూ ఆ సంగతే మర్చిపోయా....”

మురళి ఊణం తుళ్ళివచ్చాడు. సుజాత ఏమంటోంది? కాదు.

మీరనుకొంటున్నది తప్పు అని చెబుదా మనిపించింది, మళ్ళీ....
ఎందుకో అతనికే లెవీలేదు.

మానంగా వూరకుండిపోయాడు.

కొంచెం ఇద్దరూ నెమ్మదిగా నడిచాక అంది సుజాత-“ఇదుగో,
మీ దేవాలయం వచ్చింది. వెళ్ళి నైవేద్యం. ఆ తర్వాత తీర్థమూ
పుచ్చుకొని రండి!”

మురళి నవ్వాడు-“మీరేమీ అనుకోనంటే....”

“చెప్పండి....”

“మీరూ రండి. కాఫీ తాగేసి వదాం!”

సుజాత క్షణం ఆగి అంది- “పద్దండి! ఇప్పుడే బోజనంచేసి
వస్తున్నాను.”

“నాకో స్నేహితుడు-మెడిసిన్ చదువుతున్నాడు.. చెప్తాడురండి,
బోజనాలకు, కాఫీలకు, టీలకు-టిఫినులకు-అన్నిటికీ పేర్చేరు సంచీలు
ఉంటాయిట కడుపులో....”

నవ్వింది సుజాత-“అతని మెడిసిన్ అయిపోయిందా?....”

“ఇంకో సంవత్సరంలో అయిపోతుంది”

“అంటే అప్పటినుంచి లై సెన్స్ టు కిర్ అన్న మాట.
చంపడానికి లై సెన్సు కోసం కాబోలు ఆ చదువు!....” సుజాత నవ్వు
తోంటే కూడా నవ్వాడు మురళి.

“రండి. దేవాలయంవరకూ వచ్చి లోపలకు రాకపోతే మా
దేవుడికి కోపం వస్తుంది!”

“కోపం కాదు. నష్టం ఆసంగి!”

“పోనీ, అదే....”

సుజాత నెమ్మదిగా అంది “క్షమించండి, ఏమీ అనుకోకండి.
కాఫీకి రానంటున్నందుకు.”

“పోనీండి, నాతో కాఫీ కలిసి తాగడానికి మీ కింత అబ్జక్షన్
వుంటుందంటే అడిగేవాణ్ణి కాను.”

నొచ్చుకుంటూ అంది సుజాత “అలా అనుకోవద్దు. పోనీ
పాయంత్రం మీరు మా యింటికి రండి. కలిసే కాఫీ తాగుదాం!”

“విజంగానే రమ్మంటున్నారా వచ్చేస్తానుచోయ్ నేను నా వంగతి మీకు తెలీదు.”

“పర్వాలేదు. తప్పుమందా రండి!” అంది సుజాత అడుగు ముందుకువేస్తూ.

“చూశారూ, మీరు రమ్మన్నారు, నేను వచ్చేసాను” అన్నాడు మురళి నవ్వుతూ.

సుజాత తలుపు పూర్తిగా తీస్తూ అంది. “రండి, మీరు పస్తా కనుకొంటూ వున్నాను, మీరూ వచ్చారు.”

రోపలికి పస్తూ అన్నాడు మురళి. “ఒక ఆపీను అని పేరే గానీ, విజంగా మనలో చాలామందికి ఎవరెవరో కూడా తెలీదు.”

“ఆపీను పెద్దది కాబట్టి అంతే. పైగా ఇదే ఏచిన్న ఆరో అనుకోండి. అప్పుడు అందరికీ అందరి గురించి తెలిసే అకాశం వుంటుంది. ఇలాటి పెద్ద పూళ్ళల్లో పక్క యింట్లో ఎవడొచ్చారు, వారెవరు, వారి కష్టాలేమిటి, సుఖాలేమిటి అని అలోచించేవాళ్ళు అసలు వుండనే వుండరు. ఎవరి దితుకు వారిదే; ఎవరిలోకి వారిదే!”

“అది అన్యస్తం అనుకోరూ? .... స్కింటి వారు, ఏడుగింటివారు, వారూ వీరూ అందరూ, మన విషయాల్లో కోకత్తం కలిగించుకోవటం ఒక్కోసారి యిబ్బందిగా వుంటుందిగదా!”

“ఒక్కోసారి....కానీ ఎక్కువసార్లు కంటేనే లేక ఒంటరి తనం పీలడటమే జరుగుతుంది - అయినా అలవాదయి పోతుంది కెండి!” అంది సుజాత. అప్పుడే గుర్తొచ్చినట్లు అంది చుట్టి—
“ఉండండి. కాఫీ తెస్తాను. ఇలా మాట్లాడుతూ వుంటే ఏళ్ళూ పూళ్ళూ అయినా చాలదు.”

మురళి నవ్వాడు

సుజాత వంటింట్లోకి నడిచింది.

మురళి కుర్చీలోంచి లేచి నెమ్మదిగా పుస్తకాల పెర్సనల్ కు వెళ్ళాడు. పెర్సనల్ లో ఎన్నో పుస్తకాలు. కొత్తవి, పాతవి పెర్సనల్ పుస్తకాలు. కొన్ని చెదలుతిన్నవి కూడా వున్నాయి. మురళికి నవ్వు

చ్చింది. ఓ పుస్తకం తీసి చూశాడు. రవీంద్రనాథ్ టాగూర్ పుస్తకం
 'ది రిక' పెట్టింది. తరగేస్తోంటే ఓ పోటో కిందపడింది. తీసి చూశాడు.
 —ఎవరిదో?... బహుశా సుజాత భర్త అయి వుంటుంది. సుజాతను
 ఎప్పుడూ ఒంటరిగానే చూడటం జరుగుతోంది కానీ, ఆమె భర్త
 గురించి ఏ మాటకూ చెలీదు. పుస్తకం తీసినచోట పెట్టెకాడు
 మళ్ళీ మురళి పోటోతో సహా.

ఇంకా కొన్ని పుస్తకాలు అటూ ఇటూ తిప్పి చూశాడు.

ఇంకో పుస్తకంలో—సుజాత, రమణారావు తీయించుకొన్న
 పోటో వుంది. అంటే ఇంతక్రమం చూపిన పోటో సుజాత భర్తదే
 అన్న నంగతి మురళికి విద్వారం అయిపోయింది. ఆ పోటోపై చుక్క
 సారి బాగా చూపి అందిలో పెట్టేస్తోంటే, వెన్నెంట్ పెన్సిల్తో రాపిన
 అక్షరాలు కనబడ్డాయి. 'సుజాత, రమణ' అని. అంటే అరసి పేరు
 రమణ, వెంకట్రావుతో లేకపోతే రమణారావు అయి వుంటుంటే
 అనుకున్నాడు మురళి.

"ఇదుగో, కాపీ నేదీ...." అంది సుజాత కళ్ళతో కాపీ తెచ్చి
 చూడటానికి అందిస్తూ.

మురళి పుస్తకాలు ఆక్కడే పెట్టేసి కాపీ అందుకున్నాడు.

"మీ దగ్గర చాల పుస్తకాలున్నాయో!" అన్నాడు మురళి అలా
 వందిసగా.

"ఊ... కొన్ని పుస్తకాలు పోయాయి కూడా. కొన్నవి
 అన్నీ రెక్కవేసి చూసుకుంటే, వాటిల్లో పాఠిక వంతును పైగా
 పోనే పోయాయి."

"అందుకే మనవాళ్ళు అన్నాను. పుస్తకం పనితా విత్తం....
 అంటూ "

సుజాత నవ్వింది "దబ్బు పోతే వర్జులేదండీ. కొన్ని పుస్తక
 ాలు పోతే మళ్ళీ దొరకవు! అప్పటికీ ఎక్కడ దొరికినా కొంటావే
 వుంటాను. మంచి పుస్తకాలే మనకు విజమైన స్నేహితులు."

"కానీ.... ఎన్ని పుస్తకాలు కొని చదవగలరు చెప్పండి!"

"అది నిజమే. అన్ని పుస్తకాల ధరలూ ఎక్కువగానే
 ఉంటున్నాయి ఈ రోజుల్లో. అందుకే మంచివే కొనుక్కోవటం.

జరుగుతోంది. పైగా....ఆ పుస్తకాలపాపతనం నాకు బాగా తెలుసు. కొన్ని పుస్తకాలు కొనుక్కున్నాగానీ నచ్చకపోతే తిరిగి ఇచ్చేస్తుంటాను."

మురళి నవ్వుతూ అన్నాడు—“నేను మాత్రం పుస్తకాలు అద్దెకు తెచ్చి వదులుతూ ఉంటా!”

“మా కది కుదరదండీ! అక్కడ అన్ని రకాల పుస్తకాలూ ఉంటాయి. కొత్త పుస్తకాలు ఉన్నాయా అవి ఒకసారి చూసి, ఉన్నాయంటూ ఏవో చెత్త పుస్తకాలు వీసి ఇచ్చాడు. అప్పటినుంచీ అద్దె పుస్తకాల గురించి ఆలోచనే మానేసాను."

మురళి నవ్వాడు....“మీకు తీరిక ఎక్కువగానే ఉండేట్లు ఉండే మాస్టోంటే!...."

నవ్వింది సుజాత. “అయితే అవీను వదిలితే ఇంకా ఏమి పుస్తకాల పాపకు వెళ్ళిన రోజున తప్పితే మిగతా అన్ని రోజులూ అంటికి ఇల్లు చేపడుతాను. ఏడింటివరకూ వంటా, అదీ యిది అనియత అంతా తీసుకే!"

“అయితే మరో పని చెయ్యొచ్చుకదా!" అని అడిగాడు మురళి.

“ఏమిటనీ?—చెప్పండి. తీరిక వేళల్లో ఏం చెయ్యాలో చోచక బిలే ఆనందపడుతూ ఉంటాను. అంది సుజాత.

“యీ రోజుల్లో ఆడవాళ్ళకు తీరిక దొరికితే చేసేపని, చెయ్య గలిగే పని ఒకటే—ఏదైనా సవరి రాయండి!"

సుజాత నవ్వేసింది “అందరూ పల్లకి ఎక్కితే...."

“అంతేకానీ రాయలేక కాదన్నమాట!"

సుజాతకు నవ్వాల్సింది బాగా “ఆడవాళ్ళంటే ఎంత ఈర్ష్య అండీ మీకు!"

“ఈర్ష్య కాదు. జాలి. ఎప్పుడు వీళ్ళు బాగుపడతారో, ఎప్పుడు వీళ్ళ ఆలోచనలు మంచిదారి పట్టి కొంచెం ఎరుగుతాయోననే ఆలోచన...."

“అంటే, మీ ఆలోచనలన్నీ ఆడవాళ్ళమీదే నర్పమాట..."

“వాళ్ళు వీకర్ సెక్స్ గదా. వాళ్ళ గురించి మేమూ ఆలోచిస్తే సరిపోతుందని!"

“ప్రపంచంలో అందరి డబ్బూ ఒకరే చేసేస్తే .... బాగుందంటే
ను చూడండి” నవ్వుతూ అంది సుజాత.

దుర్రీ ఆ నవ్వుతో పాలు పంచుకొన్నాడు.

7

మర్నాటి నుడూ యింట్లోంచి బయటపడి, ఒక్కసారి గడియారం
చూసుకొంటే అప్పటికి దైం ఎనిమిది అవుతోందిని
వాసి చెబుతోంది.

‘ఇంతదేళ్లు ఇక్కడ పుండనుండా వుండొచ్చింది’ అను
కొన్నాను మరళి, కానీ, అనుకోకుండా అలా జరిగిపోయింది.
నుడూతో నూట్లాడ తూవుంటే, అలా గడిచిపోయింది దైము. ఆ
మాటలలోంచి తేరుకొని బయటపడేసరికి ఎసిపిది అయిపోయింది.

ను రళి నుడూ ఇంట్లోంచి బయటకొచ్చి, బయటపడే సరికి
విజయవాడ.

బయటపడే సరికి నుడూ పున్నపాడులో చెల్లు ఆరశంలోకి ఎత్తుగా
ఎదిగాయి. ఆ విషయం నూట్లా ఇంట్లో దీక్షమండగానే ఇల్లు
వకిల చెబుతోంది నే ఇదేసరితో చెబుతుంది. ను. న్ని నుండే చేరుకుని
పయోదోనూ, చిన్న చిన్న కనులు ఒడుకులున్నాయి అప్పుడో
వడి. ఇంకో వడి నెమ్మదిగా రెండు బటప అడించుకొంటూ
తమ ఉండిని నుడూకి తెలియజేస్తూ వున్నాయి.

బయటపడే సరికి ఎవరూ లేరు

మరికీ ఒంటి పడితూ మిగిలాడు.

ఇంకోకి పెళ్ళాలంటే బప్పు దొరికాక ఇరవే నెమిషాల
నుడూడం ఒక దొరికటమనే అద్భుతమే. దొరికితే కొన్న కడా
అనోనే. రోపోతే గంట, రెండు గంటలయినా మోక్షం వుండదు.
ఏదో నాడూలోచాలనే కాండతో విజికి రావటమేగానీ, వచ్చాక, ఈ
పట్నం బతుకు ఎంటి ఎండమావి కీవితమో, ఎంత రసహీన
మననదో గానీ తెలిదు.

ఈ వట్నంలో ఏదో బతకటమేగానీ, ఏమిది ఈ విషయం
పున్న గొప్పతనం?

మురళి నవ్వాచ్చింది. కొన్నాళ్ళకితం నగళా ఏమిటా
అతనికి ఇలాటి ఊహలు రాలేదు. కానీ ఈ రోజు.... హా...
ఎందుకో.... ఆ ఆలోచనలు కొత్తవారి పడుతున్నాయి

బట్టాపుకొచ్చి నూతా అప్పుడే పది విడిపోయి దాటించింది
ఇంకా ఎక్కడా బస్ జాడలేదు. ఇలా అయితే, తొమ్మిది అయినా
ఇల్లు చేరడం పుండదు.

అప్పుడు ఇంటికి వెడితే విజయ.... విజయ నీ చేస్తూ
వుంటుంది? మమూలుగా అయితే, మొదట ఇంత అలస్యం వచ్చి
వండుకు చిన్న తగువు. ఆ తర్వాత రాశీ.... ఆ తర్వాత...

కానీ ఈ రోజు వేరు.

విజయని అదో రకం మనస్తత్వం అనకొన్నాడు మురళి
దాలా చిన్న విషయం ఇది ఎవరో చెప్పనూటమీద ఇంతి వమ్మకం
ఎందుకు కలుగుతుంది ఈ అదవాళకు? తెలియ... ఇదే అతను ఏ
లాటరీలోనో-మికో అక్షరాలాయులు సస్తాయంలే విజయ నమ్మక
కాదు. కానీ—ఈ విషయంలో తను పాపంకానీ నుకా, రిని
హక్కు ఏ అదదీ ఇంకో అదదా..తో పండుకోదేమో!— దివ్యశా
విజయా అంతే — ప్రతి రూబుకు ఒక మినహాయింపు ఉన్నా
ఈ ఒక్క విషయంలో మినహాయింపు లేదేమో!

ప్రపంచంలో ప్రతి అదదీ ఇంతేనా?

ప్రతి ప్రీతి నవ నీడంటే కనకే భయమా?

విజయ తనకు ఏం కారత చేస్తోందని, తను ఇంతో ప్రీతి
కోసం ఆశ్రయ చెదటం?

అదంతా విజయలో పున్న భ్రమ; భవిష్యత్తు అంటే అర్థం
లేని భయం.

మురళి నవ్వాచ్చింది. ఈ భయాలన్నీ కొంతకాలానికి
వనుపిపోతాయి. ఆ కొంతకాలమే కొంచెం ఇబ్బంది కరమైన కాలం.
ఈ కాలంలో కొంచెం జాగ్రత్తగా వుంటే.... అనుకొన్నాడు మురళి.

దూరంనుంచి బస్సు వస్తున్నట్లు ఆ లైట్లు చెబుతున్నాయి. బస్సు దగ్గరకు రాగానే ఎక్కాడు.

బస్సు దిగి ఇంటికి వడుస్తోంటే, ఇంట్లోంచి మామూలుగా కనపడవలసిన లైట్లు కనబడలేదు మురళికి.

విజయకు కోపం పెరిగి.... ఈహూ, వెళ్ళదు.... విజయకు బాగా తెలుసు, స్త్రీకి స్నానం భర్త దగ్గరేనని.... ఏ పంపిణీలోనైనా—తనతో గొడవపడ్డా—తనను వదిలి పుట్టింటికి వెళ్ళదు. ఆసలు విజయకు ఆ ఉహూ కూడా రావే రాదు అనుకున్నాడు మురళి.

ఇల్లు దగ్గర పడేకొద్దీ మురళికి కొంచెం కబ్బంది కలిగింది. తను తప్పు చేశాడు. అట్టేను అయిదింటికి అయిపోతే, అరింటికి అయినా తను ఇల్లుచేరాల్సింది. కావీ... అప్పుడే తొమ్మిది అయింది. తను సుజాత వాళ్ళ యింటికి వెళ్ళి రావటం తప్పు చేయటమే అనుకున్నాడు మురళి.

అయినా ఇప్పుడు అనుకొని లాభంలేదు. ఈ ఒక్క రోజుకూ ఏదో ఒకటి చెడితే.... రేపట్నీంచి వేకు ఇల్లు చేడికొని తీరాలని హెచ్చరించుకొన్నాడు.

తయ్యపు తట్టాడు మురళి.

రైతు మూడు నిమిషాల తర్వాత తయ్యపు తీసింది విజయ. ఎంతో నేపు చీడ్చినట్లు అరిక్కు చెబుతూనే వున్నాయి, మురళికి జాప్య కలిగింది.

షర్టు విప్పుకొంటూ అన్నాడు—“సారీ, విజయా-ఆలస్యం అయిపోయింది.”

విజయ ఏమీ అనలేదు. ఒకసారి భర్త ముఖంలోకి చూసి వూరకొంటిపోయింది.

“విజయా-ఇంకా ఆ ఆలోచనలోంచి బయటే పడలేనా?”

విజయ అతివంటున్నది కట్ చేస్తూ అంది “ఆలస్యం ఎందుకయింది?”

మురళి ఈ ప్రశ్న వూహించుకోలేదు. తను ఆలస్యం అయిపోయిందని చెప్పి, సారీ అనటంతోనే ఆంకా అయిపోతుందని అనుకున్నాడేగాని, ఇలా ఆలస్యం ఎందుకు అయిందంటూ ఆరా

తీసింది విజయ అమకోలేదు. అందుకే ఆ ప్రశ్నకు అచిక్షేపద్ధ
జవాబు లేకపోయింది.

“చెప్పగెం, ఆలస్యం ఎందుకయిందో”

మరళి వీణం అగి అన్నాడు—“ఆలస్యం అలా ఏకీ లక్ష
కారణాల వల్ల చెప్పమంటావు?”

“ఆ లక్ష నాకు తెలుసు. దిమ్మ తగ్గిపోవటం, అమోహ
దని ఎక్కువగా వుండటం, ప్రెండ్ రమ్మంటి వాళ్ళ యింటికి
పోవటం, కలాటివే కదా ఆ లక్ష కారణాలు—”

“అవును విజయా—పెండ్ రమ్మంటి వాళ్ళ యింటికి
పోయాను.”

“నాకు తెలుసు—”

“తెలుసా?....” మరళి ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు.

“ఆ.... మీరు ఇలాంటి సమాధానమే చెబుతా”ని నాకు
జుందే తెలుసు!”

“అంటే నేను అదిదగ్గం చెబుతున్నాననా?”

“అవి నేను జనటం లేదు. కానీ, మీరు ఏం చెబుతారో
నాకు తెలుస్తోంది. ఊహించుకోవటంలో కూడా నేనున్నాను....”
అంది విజయ.

“విజయ విజయా—నేను ప్రెండ్ వాళ్ళ యింటికి....”

“వెళ్ళారు. వెళ్ళి....ఏం చేశారు?....”

“విజయా....!”

“పోనీయండి, అదీ నేనే చెబుతాను—వెళ్ళి మాట్లాడుతూ
వుండిపోయారు. తీరా మాటలన్నీ అయిపోయూత గైం చూస్తే
ఆలస్యం అయిపోయింది, అంతేనా?”

“అవును....”

“మీరు అవును అనికూడా చెప్పనక్కర్లేదు. అదీ నేను
ఊహించుకోగలను” విజయ కటువుగా అంది.

“విజయా....నన్నొకమాట చెప్పనిస్తే సంతోషిస్తాను!”

“మీరు వెళ్ళుతుంటే మాటలన్నీ నాకు అనివసవే అయితే ఇంకో
చెప్పటం అనవసరం!”

“అండే, అది విజయ అయితే....”

“విజయం కాదు అప్పుడు నువ్వు నాకూ, మీకూ ఇద్దరికీ
తొందరపడు....”

“నీ ఊహా విజయం అయితే, అది విజయం అని చెప్పటం తప్పు
అయితే...”

“నా ఊహా విజయం అయితే — ఎవరు, మీరు చెప్పేది కాదు,
నా ఊహా విజయం అయితే అదేగా చెప్పాడు. ఇప్పుడు
మీకుతో చెప్పాను. ఇంకా నాకుతోపటం కష్టం!”

“అండే — ఏమిటి నీ పూనా?”

“మొదటి — మీరు కప్పు పెట్టే చేసుకొన్నారు. ఎందుకీ
చేసుకొన్నారో మీకూ తెలుసు, నాకూ తెలుసు. కానీ నాకుగా
నచ్చే కట్టుం మీద కోరికతో నా మెళ్ళ పనులుకాదు నీవూ. కానీ
మీకు నేనక్కర్లేదు. అయితే... మీరు మరలా కోరుకుంటున్న
వ్యక్తితో.... నా కప్పు కప్పు....” విజయం కంకం దున్నును
పోయింది.

మొరళికి ఆ తడంతో విజయం అంటే దాదా, జానీ కరెన్సు
దీని చెబితే ఈ దాద చిల్లారుకుండా ఏ నిజాన ఈ అబద్ధం లాగాకు
అర్థంకాదు. ఏ విధమైన ప్రకారం అయితే విజయం నమ్మించు
గొతుంది.

“విజయం —” నెమ్మదిగా విన్న అన్నాడు మొరళి — “నీ
విన్న ఊహలు విజయం. నీ కప్పు కప్పు నాకంకం అచ్చిన బట్టి
బాకం లేదు, నాకా ఉద్దేశమూ లేదు, ఇదంతా ముప్పు పూహించు
కొంటూ కల్పించుకొంటున్న నరకం....”

విజయం పూనాన అలెత్తింది. ఆ తల ఎత్తకంకం అరు
మానం పూడి, ఓకిపోయిన్న దొర్లంకం పూడి. “అవునుండీ. భర్త
తన తనం నిరకం నంచి యిన్నినా పూనాన. కానీ.... నరకం
ఏ అడవి కొని తెచ్చుకో నక్కర్లేదు. భర్త మరనుకొ ఇంకో స్త్రీ
కాపుకం చేస్తోందంటే అదివానికి అదే నరకం. అంతకన్నా వేరే
నరకం ఏదీరా ఉంటుందికో నక్కర్లేదు. ఉంటుందిగానీ అది
ఉహంకం అండేవి కాదు.”

“విజయ....ఫ్లీక్....విజయ—”

“నా కేమీ చెప్పనక్కరలేదు మీరు. మనసులో ఇష్టంలేక పోయినా పెదవులమీదనుంచి ప్రేమ చిందించ గలిగే మహానుభావులు మీరు—మీరేమీ చెప్పినా నమ్మే స్థితిలో లేను కూడానూ!—అయి దింటికి ఆపీను అయితే, ఇల్లు చేరటం తొమ్మిదింటికి. ఏం ఆలస్యం అంటే—బిస్సులు లేవు అని ఒకరోజు—పని వుంది అని ఇంకోరోజు —ఇదేవీకాకపోతే ఎవరో ఒక స్నేహితుడు. ప్రపంచంలో అందరికీ ఇలాటి స్నేహితులే వుంటే ఇంక ఏ ఆడదీ సజావుగా సంసారం చేసుకొనే అదృష్టావితే నోచుకోదు.” విజయ వలుకుల్లో ఆవేశం వుంది.

మురళి చిన్నగా నవ్వుతూ అన్నాడు—“అంటే నేను ఇన్ని రోజులు అబద్ధం అడుతున్నాననే కదా నీ ఊహ!—”

“ఇన్ని రోజుల అబద్ధం గురించి మళ్ళీ పొండి. ఒక్క నిమిషం మీరు దాచాలనేకొన్నా దాగని ఆ దౌర్భాగ్యతా నిజం—ఆ ఒక్కటి చెప్పండి. నాలో ఏం తక్కువయి మీరు ఈ సరి చెయ్యాల్సివచ్చిందో అదీ చెప్పండి....ఇంత బ్రతుకూ బ్రతికి ఇంటిపెనుక చాపుచస్తాను!” అంది గర్భంగా విజయ.

మురళికి ఏమనాలో అర్థంకారేదు. విజయది మొండికనం. ఆ మొండికనానికి అర్థంలేదు. పున్నా నిజంకన్నా లేని అబద్ధమే విజయకు కావాల్సింది.

“ఏమీ చెప్పరేం?” అంది విజయ రెచ్చిస్తూ.

“ఏం చెప్పమంటావు?....”

“ఏమిటా—అదీ నన్నే చెప్పమంటే చెప్తాను—...అవును. మీ రూస్సీలో నాకన్నా ఉన్న గొప్పతనం ఏమిటో చెప్పండి. అవ సరం వస్తే వారం రోజులో, ఓ నెల రోజులో నేనేదీసి అయినా వేర్చుకొంటాను—” అంది విజయ ఉక్రోషంగా.

మురళికి ఏమనాలో తోడలేదు.

తనదై న ఓ పూహలోకంలో నివసిస్తోంది విజయ. ఆ ఊహ లోకంలోని కలలు మంచివైతే బాగుండేవి. కానీ కావు. విజయ.

పూహలు దారుణంగా తమ నంసారంలోని శాంతిని కొల్లగొల్పారంటే.
అచేతనమై అలా విరిగిపోవాల్సి వచ్చింది మురళి.

8

అపీనులో వని చేసుకొంటోంటే వచ్చి పిలిచింది వందిని “నుజీ,
ఎన్ మినిట్....”

తరెత్తి చూపింది నుజాత. ఎదురుగా కోర్గ్ వందిని. తనూ
వందినీ ఒకే రోజునే అపీనులో చేరటం జరిగింది....తన జీవితం
ఒక వెలుగు వెలిగి ఆరిపోయింది కూడానూ! వందిని....ఏమో....
వందిని గురించి నలుగురూ నాలుగు రకాలుగా అనుకొంటారు. ఆ
అనుకోవటంలో విజయం ఎంతో, అబద్ధం ఎంతో బహుశా చాలామందికి
తెలిసి వుండదు.

“చెప్పు వందినీ....”

“ఒక్కసారి బయటకు రా!”

నుజాత వందిని వెనుక నడిచింది. మెట్లు దిగి కాంటీన్ లోకి
వెళ్ళాక అంది వందిని. “ఏమీ అనుకోకు. ఇప్పుడు చెబుతున్నానవి!
నేనూ మారపరావు పెళ్ళి చేసుకొన్నాం!”

“పెళ్ళా!”

“అవును. మొన్న గురువారంనాడు .... రామాలయంలో
టండలు వేసుకుని, రిజిస్టర్ మారేజీ కూడా చేసుకొన్నాం. కొన్ని
కారణాలవల్ల ఎవరికీ చెప్పలేకపోయాం. సారీ....”

“దట్టార్ రైట్! మొదట కంగ్రాట్స్....”

వందిని నవ్వింది.

“రేపు ఆదివారంనాడు ముత్యమనుకొన్న స్నేహితులను
ఒక వడో, ఇరవై మందినో పిలిచి చిన్న టీ పార్టీ చేస్తున్నాం. నువ్వూ
తప్పకుండా రావాలి!”

“నేనా?” అంది నుజాత కొద్ది ఇబ్బందిగా.

“అవును. నువ్వే! అభినందనలు చెప్పావుగా. పార్టీ ఇవ్వటం
దర్జం.”

“నందినీ. ఒక్క మాట. ఈ ఒక్కసారి నన్ను అంటున్నావు. నవ్వుతూ అంది నందినీ. “నేనూ ఈ ఒక్కసారి నీ వెంటాడుతాను. దయచేసి రా. మొదటగా పిలిచింది నిన్ను-వస్తావా?”

సుజాత నవ్వుతూ అంది. “సరేలే అవుతే. ఇంకా మీ యిల్లా గుర్తులు చెప్పు. ఏ రెండింటికీ బయట పోనీ ఏ అడుగుంటికీ చేరుకుంటాను.”

“అక్కర్లేదు. చాలా తేలిక. మీ ఇంటినించి బయటపడరాక అరగంటకు మా యిల్లో వుండకపోతే అవ్వదుగు” అంటూ గుర్తులు చెప్పింది సుజాతకు నందినీ.

కాఫీ తాగి బయటకొస్తోంటే అంది సుజాత. “ముందే అడ్వాన్స్ పార్టీ ఇచ్చావన్నమాట!”

“కాఫీ కూడా ఒక పార్టీయేనా? రేపురా-అసలు పార్టీ అప్పుడు.”

వచ్చుతూ వచ్చి కూర్చుంది సుజాత తన సీట్లో. నందినీ గురించి నలుగురూ అనుకున్న దాంట్లో కొంచెం నిజం ఉందన్న మాట! లేకపోతే, ఇంత హడావుడిగా.... ఏమో—అలా అనడో కూడదు. ఈమధ్య దేన్నీ సరి అయిన దృష్టిలోంచి చూడలేక పోతోంది తను. నందినీ ఇంతక్రితం ఏదైనా తప్పు చేసిందో లేదో తగవంతునికి తెలియాలి. ఈ రోజున చేసింది వాస్తవం నటన అయినదే. దీన్నిగురించి అనుకోవాలే తప్ప. గతంలోకి తిరిగిచూడటం తెలివి తక్కువ పని.

అయినా ఎవరి జీవితం బాగుందని ఇంకోరి జీవితంపై వ్యాఖ్యలు చేయడానికి:

‘నీది గజామేడ అయితే ఎదురింట్టిపై రాళ్ళు రుచ్చుకు’ అనేది ఎవరో చెప్పిన మాట! కానీ ఎంత గొప్ప సత్యం!

అలోచిస్తోంటే అనిపిస్తోంది. ప్రపంచంలో ప్రతి వ్యక్తికీ ఒకథ. కొందరికి మంచి కథ ఒలాల్సివస్తే, మరికొందరికి చెడ్డ కథలు వలినాన్ని అంటిస్తాయి.

సుజాత ఇంక ఆ రోజంతా పనిచేయలేక పోయింది. అలోచనలు ఆమెను మునుగుకొన్నాయి. ఆ అలోచన తరంగాల్లోంచి

బయటపడి తేరుకునేవనికి ఆఫీసు అయిపోయింది. అందరూ బయటకు దారి తీస్తోంటే తమ నడిచింది సుజాత.

ఇంట్లోను సజ్జాతోంటే గుర్తించింది. నందిగిరి వీధి నా బహుమతి యిస్తే బాగుంటుందని. వర్షు తెరిచి చూసుకొంటే బాంగ్లో పొలికిమ పైగా ఉన్నాయి. ఈ రోజు కొనుక్కుంటే పని పోయింది. రేపు ఎలాగూ అదివారం. బజారు అంతా బండ్ అయి కొంటూ దారి మళ్ళింది.

షాప్ నుండా జనం. అంబరికి అన్ని రకాల వస్తువులూ ఆరక్షణంలోనే అందిస్తున్నారు. ఆ షాపులోవాళ్ళు. అయినా ఏం కొనాలో తోచలేదు సుజాతకు.

ఒక్కో వస్తువును చూస్తూ నిలబడింది సుజాత. ఏ వస్తువు యిస్తే బాగుంటుందా అని ఆలోచిస్తూ.

అప్పుడు విసిపించింది సుజాతకు ఎవరిదో పరిచయమైన కంఠం. అటు తిరిగి చూసింది. మురళి.

నవ్వింది మురళి చూసి.

“చెప్పండి. ఏమిటిలా వచ్చారు?”

“మీరెందుకు వచ్చారు?” అనడిగింది సుజాత.

మురళి వచ్చాడు. “ఓ చిన్న ప్రెజెంటేషన్ కొందాడని.”

“నేనూ డిటోమే?”

“ఎవరిదైనా పుట్టిన రోజు.” అనడిగాడు మురళి.

శర్మి ఉరుకొంది సుజాత. నందివివాళ్ళు మురళికి చెప్పారో లేదో. చెప్పకపోతే తమ చెబితే బాగుందను.

“ననే అయితే. మీ పని కాటవ్వ ది.” అన్నాడు మురళి.

“ముందు మీరు కొనండి.”

“మీరు కొన్నార....దాన్ని చూపి నేను కొంటాను” అంది సుజాత.

“నేను....” అని ఆగిపోయాడు మురళి. అతనికి ఎవరగా ఏజయ కనిపించింది. ఏదో కొంటున్నట్లు నటిస్తున్నా. అమె కళ్ళు. చెవులూ రెండూ ఇచ్చే ఉన్నాయన్న నంగతి అతనికి తెలుస్తోనే వుంది.

ఎందుకొచ్చింది విజయ ఇక్కడకు
తెలియదు.

పోనీ విజయను వలకరించి తనంతట తానే సుజాతకు
పరిచయంచేస్తే .... అవసరం. తర్త కనపడితే వచ్చి వలకరించవచ్చు
గదా. విజయ పలకరించకపోతే ఇక తను వలకరించటం అవసరం
.... అనుకున్నారు మురళి.

“చెప్పండి—ఏం కొంటున్నారు—” అంది సుజాత.

“దేనికో చెబితే....”

“నరే అయితే—ప్రెండ్ కు ఇవ్వాలి. పెళ్ళికానుక.”

“ఊ, అలా చెప్పండి. నందిని కోసమా—” అనే
డిగాడు మురళి.

సుజాత ఒక్క ఉణం అగి అంది—“అవును. మీరూ ఆ
పాళ్ళే కేనా కొనేది?”

మురళి నవ్వాడు—నవ్వినా. అతనిలో విజయ ఏం చేస్తూ
వుంటుందన్న ఆలోచన తల ఎత్తింది. తల ఎత్తి విజయను చూడొచ్చు.
తానీ బాగుందదు. అనుకొని పూర్కొండిపోయాడు.

“ఒక పని వెయ్యండి. నేను పొదో అబ్బమ్ కొంటాను. మీరు
పొదో ఫ్రేమ్ కొనండి. ఇద్దరమూ చెరోటి ఇవ్వచ్చు!” అన్నాడు
మురళి.

సుజాతకు సచ్చింది ఆ పూహ. ఆ ప్రకారమే కొని, పేక్
చేయించుకొని బయటకు నడిచారు.

—మురళికి తెలుసు, విజయ కళ్ళు రెండూ తమ ఇద్దరివే
పెంటాడి తీరతాయని. అయినా విజయ మూర్ఖత్వానికి భయపడటం
తెలివితక్కువ పని. ఓ ఆడదానితో మాట్లాడటమే నేరమైతే—....
విజయలో మార్పు రావాలేగానీ, అందుకోనం తమ అరాటపడటం
అవసరం అనుకున్నారు మురళి.

“చెప్పండి. రేపు మధ్యాహ్నం మీరు మా ఇంటికి రండి. మీకు
వీరై తేనే సుమా....వస్తే ఇద్దరం కలిసి పెరదాం నందిని వాళ్ళ
ఇంటికి—నాకు—ఏవో గుర్తులు చెప్పింది కదా—అదన్నీ తెలియ
కొందెం కన్నం అవిపిస్తోంది. పస్తారా!”

మురళి క్షణం ఆలోచించాడు... ఈ రోజు ఈ పరిస్థితిలో చూపింది విజయం. ఇంట్లో ఏతుపాను చెలరేగుతుందో అతని పూహకు నైతం అందటంలేదు. రేపు ఇంట్లోంచి బయటకు రాగలదో లేదో తెలీదు.

“చెప్పండి.... పోన్లెండి. వీలుకాకపోతే—” అంది సుజాత. మురళి దానికి ఏమీ అనలేదు.

ఉన్నట్టుండి అడిగింది సుజాత—“ఏమిటి ఇందాకట్నుంచీ అదోలా ఉన్నారు మీరు?”

మురళి ఉలికిపడ్డాడు.

—సుజాత తనలో మార్పు గమనించిందా

నవ్వు పెదవులమీదకు తెచ్చుకుంటూ అన్నాడు—“చిన్నప్పటి న్నేహితుడే అనుకొంటా. ఒకతను కనపడ్డాడు—అవునా కాదా అనే అలోచనలో పడ్డా!”

నవ్వుతూ అంది సుజాత—“దీనికి అలోచన కూడా ఎందుకు? వెళ్ళి ఫలానా మీరేనా అని అడిగితే సరి. ఆసనే అయితే సరేసరి కాకపోతే సాకీతో సరి!”

“పోన్లెండి, పదండి.... అతను కాకపోవచ్చు అనిపిస్తోంది!” అన్నాడు మురళి సంభాషణ తుంచేస్తూ.

సుజాత పక్కనే తను నడుస్తోంటే—వెనుకనుంచి విజయ చూస్తుంటుందని తెలిసాక.... మురళికి ఆ క్షణంలో హస్తసాముద్రికం చెప్పిన వ్యక్తి గుర్తొచ్చాడు—ఏం చెప్పాడు అతను?

అది నిజంగానే తన జీవితంలో ఇరుగుతోందా?

అసలు అలా జరగాలని తను అంతరాంతరాల్లో ఎక్కడయినా కోరుకుంటున్నాడా?

తెలీదు.

మురళి అడుగు ముందుకు వేశాడు.

అదివారం మధ్యాహ్నం రెండింటికి సుజాత ఇంటికి చేరాడు మురళి. మురళి వెళ్ళేసరికి సుజాత ఆ రోజే వచ్చిన వారపత్ర చదువుచూపుంది.

“సారీ డిస్టర్బ్ చేశానేమో....” అన్నాడు మురళి.

“మీరు వస్తారని నాకు తెలుసుగదా—మీ రోసం చూస్తూనే ఈరోపుగా ఈ పుస్తకం తిరగేస్తున్నా!” అంది సుజాత వారపత్రక అతనికి అందిస్తూ.

“చూస్తూ ఉండండి—కొంగెం కాఫీ రెక్కా!—” అంటూ రోపలికి నడిచింది. రోపలి సుజాత కాఫీ డిరాక్షన్ పాలరొకి పోయి ఉంటూ, ఆ తర్వాత స్టా అంటించి వేడిచేసి, రెండు కప్పుల్లో పోసి తీసుకురావటమూ గమనిస్తూనే ఉన్నాడు మురళి.

కప్పు అందిస్తూ అంది—“ఏమిటి, అదోలా ఉన్నావు?”

మురళి ఉలికిపడ్డాడు.

శరదబడుతూ అన్నాడు “లేదు....ఎంలేదు...”

“ఏం లేదేమిటి. మీ ముఖంలో, శరదబాటు స్పష్టంగా కనిపిస్తూ వుంటేను అయినా ఇది చెప్పండి. నిన్నటి అతను మీ స్నేహితుడు అవునో కాదో తెలిందా...”

మురళికి నవ్వొచ్చింది—ఈ అదవాళ్ళు ఎంత లేటికగా వచ్చేస్తారు ఏ విషయానైనా... అదీ అందరు కాదు, విజయలాటి వాళ్ళయితే కొన్ని విషయాలు ఎంతటి నిజమైనా నమ్మనే నమ్మకుండా కొందరు సుజాత కంటి వాళ్ళు ఏ విషయాన్ని అయినా లేటికగా వచ్చేసే త్వరే ఉన్న వాళ్ళు. అందుకే అంటారేమో—ప్రతి విషయంలోనూ మంచి చెడూ రెండూ కలిసే ఉంటాయనేది:

“చెప్పరేం? తెలిపిందా అతనెవరో....!” సుజాత మళ్ళీ అడిగింది.

నవ్వాడు మురళి “అతనెవరో నా స్నేహితుడి పోతా ఉన్నట్టే వుంది కానీ, అతను కాదు!”

“ఒక సమస్య తీరిపోయినట్లే అయితే, కొంతమంది కని
 వస్తారు. వాళ్ళనెక్కడో ఎప్పుడో చూసినట్లే వుంటుంది. ఎక్కడ
 చూశామా, ఎప్పుడు చూశామా అనేది ఎంత ఆరోపించినా అరం
 కారు. ఒక్కసారి వాళ్ళు ఎవరో అపరిచితురేనన్నది తడితే సరి.
 ఆ సమస్య అక్కడితో ఆయిపోతుంది. ఒక్కసారి ఎంత ఆరో
 పించినా వాళ్ళెవరోనన్నది తెలీదు. మీరు ఈ విషయంలో అదృష్ట
 వంతులు.”

మురళి ఏమీ అనలేదు. అతని దృఢ అంతా యింటిమీదే
 వుంది. విజయ కన్న రాత్రి ఏం చేసి వుంటుంది? షాపులో ఉద్దగ్న
 చూసింది. ఆ దూడలు.... తెలుస్తునే వుంది. అమెలో ఎన్ని
 రకాల తపాలాలు చెలరేగాయో! వాటికి భయపడి వెళ్ళి విజయతో
 మర్జనపడే ఓపికలేక. ఎంత చెప్పినా నమ్మవి విజయకు చెప్పి
 మాత్రం లాభం ఏమిటి? తన మూర్ఖపు వాడం తనదే అయి. ఎవరీ
 వారి సంజాయిషీని అంగీకరించవి విజయకు ఏం చెప్పినా సహజం.
 ముఖ్యంగా కన్న తన్ను. మజాతతో చూశాక....

మజాతే యూస్సీ అయివుంటుందని విజయ అనుకోసం ఉంటుం
 దన్నది మురళికి ఎవరూ చెప్పనక్కర్లేదు. కామెర్లకళ్ళతో చూస్తే
 రోకం అంతా పచ్చగానే వుంటుంది.

విజయకు ఈ క్షణంలో వున్న ఆ మూర్ఖత్వం తగ్గి, కొంచెం
 దారిలోకి వడితే—అప్పుడు తెలుస్తుంది తన ఆలోచనలు అన్నీ
 ఎంతటి వక్ర మార్గంలో నడుస్తున్నాయనేది.

విజయను యింకా నష్టచెప్పి ఒప్పించకోగలగడం అనేది
 జరిగే వదికదు. అది తనంతట తనకే విజయకు తెలియాలి.
 అందుకే—ఇలాంటి సమయంలో యింటికి వెళ్ళటంకన్నా వెళ్ళి
 తగువాడి, తల నెప్పి కొవి తెచ్చుకోవటంకన్నా, ఆ ఒక్క పూటకు
 యింటికి వెళ్ళకపోతేనే శ్రేయస్కరం అనుకున్నాడు మురళి.
 అందుకే ఆ రాత్రి పేహితుడి యింటిలో తలదాచుకొన్నాడు.

మజాత ఏదో అన్నట్లయి తలెత్తి చూశాడు ప్రశ్నార్థకంగా.

“చెప్పండి” అంది మజాత.

“ఏమిటి?” అవడిగాడు మురళి.

“అదిగో, మళ్ళీ....ఏమిటలా ఏదో ఆలోచిస్తూ వుంటావా
తా ప్రశ్నకు నమాదానం యివ్వండి.”

“ఏమడిగావు మీరు?”

“ఈ పూట భోజనం చేశారా అవి?”

మురళికి అప్పుడు గుర్తొచ్చింది. విజయ, తను యీ పూట
....ఈ పూటే ఏం ఖర్చు. విన్న రాత్రి....అవును, రెండు పూట
ల్పించి ఏమీ తినలేదు పొద్దున్నే ఏదో టిఫిన్ తిన్నా. అవును, ఆ
లేస్తోంది అనుకొన్నాడు మురళి.

“నాకు తెలుసు, మీరు భోజనం చేసి వుండరని - మిమ్మల్ని
చూస్తోంటేనే తెలుస్తోంది - ఏమీ తినలేదవి” అంటూ లేచింది
సుజాత.

“ఏమండీ....మాట?”

సుజాత వెనక్కు తిరిగింది “ఏమిటి?”

“వద్దండీ - అలాటి శ్రమేం తీసుకోకండి.”

“మీరు అన్నం తినలేదుగదా - శ్రమేం పుంది ఇందులో -
ఒక్క అయిదు నిమిషాలు” అంటూ వంటింట్లోకి చేరి, మురళి
చూస్తూ వుండగానే స్టామీద బియ్యం కడిగి వడేపింది.

మరళికి ఆశ్చర్యం కలిగింది—ఎందుకు చేస్తోంది ఇదంతా
సుజాత? కేవలం తను తినలేదన్న బాధేనా లేకపోతే ... అతని ఆలో
చనలు అంతకుమించి ముందుకు వెళ్ళలేదు.

అతని మనసంతా విజయ అక్రమించుకొంది. ఏం చేస్తూ
వుంటుంది?

ఇలా తను ఇక్కడ ... విజయ పూహలో యూన్సీ ఇంట్లో
వుండి ... విజయ ఎలా రియాక్ట్ అవుతుంది దీనికి?

తెలీదు.

సుజాత వడ్డిస్తోంటే మానంగా కూర్చుని భోజనం సాగిం
చాడు మురళి.

వెన్నుదిగా అంది సుజాత - “మీ మగాళ్ళకు ఏం కావాలో
వీడి ముఖ్యమో కూడా తెలీదు.”

మురళి తలెత్తి చూశాడు.

“చిన్నపిల్లలన్నా నయం. వేళకు భోజనం చేస్తారు. మీకు యింత వయస్సొచ్చాక కూడా వేళకు భోజనం చెయ్యాలన్న సంగతి యింకొకళ్ళు చెప్పాల్సివస్తే ఎలా? ఆలోచించండి ... ఇదేమైనా జాగుండా, ఇలా అన్నం మానెయ్యటం!” అంది సుజాత.

మరళి ఈసారి ఏమీ అపలేదు.

“అసలు మీ బ్రహ్మచారులంతా ఇంతేనేమో!”

మరళి ఏదో అనబోయాడు. నోట్లో ఆ క్షణంలో అన్నం ముద్ద చండటంతో పొలమారింది. మరళి దగ్గుతోంటే సుజాత గ్లాసులో నీళ్ళు అందించింది.

నీళ్ళు తాగి, అన్నం తినడం పూర్తి చేశాడు. ఆ తర్వాత సుజాత మానంగానే వుండిపోయింది. “అన్నం దగ్గర బహుశా ఇందుకేనేమో - మాట్లాడకూడదంటారు” అంటూనే.

భోజనం అయ్యేసరికి పైం మూడున్నర అయింది. నవ్వుతూ అన్నాడు మరళి, “వాళ్ళ పార్టీ ఎన్ని గంటలకు?”

ఆదివారం మధ్యాహ్నం అందేకానీ పైం చెప్పలేదు.

“పోనీ, ఏ అయిదింటికో వుంటుందనుకోండి. మీరు ఇప్పటినుంచీ తయారవటం ప్రారంభిస్తే.”

సుజాత చురుగ్గా చూసింది మరళితేని — “అంటే, అంత పైం తీసుకొంటామనా?”

“ఉహూ, అంత పైం అవుతుందని!”

ఇద్దరూ నవ్వేశారు.

సుజాత బట్టలు కట్టుకొని వచ్చాక ఇల్లు లాళం వేసి బయటకు వడిచారు.

మరళికి అదోలా వుండి మనసంతా, ఎక్కడో అంత రాంతరాల్లో ఏదో జాభ. విజయకు అన్యాయం చేస్తున్నానా అనే భావన. విజయకున్న అనుమానం నిజం కాబోతోందా అనే వూహ.

సుజాత కొన్ని రోజుల క్రితంవరకూ కేవలం తన కోర్స్ మాత్రమే. తనతో పనిచేసే సహోద్యోగి ... ఇప్పుడు ... సుజాతతో ఇప్పుడున్న చనువు ... ఇలా ఇలా, పెరిగి...వద్దు, అలా జరగటం.

చూడదు ... అయినా, అతడన్నట్లు తను ఇంకో స్త్రీ కోరికను
మధుర కథలు పంపకొనే తీరలేమో!

ఆ ఇంకో స్త్రీ ... బహుశా సుజాతే యేమో! మురళి ఒక
సారి సుజాత కేసి చూశాడు.

సుజాత ... సుజాతను పరీక్షగా చూస్తూనే వెళ్ళిపోయింది.
సుజాత త్రికోణ సుందరికాదు. కానీ అలాగని ఏ అమ్మమ్మకీవి
వ్యక్తి కాదు. సామాన్య స్త్రీకి వుండాలిని ఆ అందాలన్నీ ఆమెలో
పమహృదయంలో వుండనే వున్నాయి. కొంచెం పరిశీలించి చూస్తూనే
వెళ్ళిపోయింది. సుజాతలో ఏదో ఎక్కడో, ఏ అందమో వచ్చి మళ్ళీ
చూడమని అందోంది.

మురళి తల తిప్పుకొన్నాడు.

ఎక్కడికి వెళుతోంది యీ వనిచయం?

ఇంకోకి చెప్పలేను. ప్రేక్షకుడిగా వుండి తను జరుగుతున్నది
చూస్తూ ఉండటమే తప్ప. ఏమీ చేయలేకనిపించి ది అసెక్కి. తన
జీవితంలో ఏం జరగాలని వుందో అది జరిగితీరుతుందన్న ఒక విధ
మైన వేదాంత భావం అతన్ని ఆ క్షణంలో ఆవరించింది.

బహుశా తనూ పురుషుడిగా అందరి పురుషుల్లోనూ ఈ కోరిక
వుంటే వుంటుందేమో. ఇంకో స్త్రీకోసం అర్దులు చాస్తున్నాడేమో!
ఈ కోరిక .. కాదు, బలహీనత .... అందరితోనూ వుంటుందేమో!
దానినుండి ఆవకాశం వుండదు. తనకు ... ఔను. తన జీవితంలో
జరిగితీరుతుంది. ఆ ఆవకాశం దగ్గరలోనే వుండేమో!

“చూడండి, వేసచెట్టు యిక్కడే వుంది. నందిని చెప్పిన
గుర్తుల్లో వేసచెట్టాకటి”

మురళి ఆలోచనలు ఉన్నట్టుండి అగిపోయాయి. చుట్టూ
చూశాడు. యాంత్రికంగా. ఆలోచనలలో పడి, నడిచి వచ్చేస్తే
దూరమే తెరీరేను. మాధవరావు వాళ్ళ యిల్లు దగ్గరకు రానే రిచ్చాను.
అవును, ఇదుగో వేసచెట్టు. ఆ చెట్టును ఎదురుగా బాదం చెట్టు
విజమే. ఈ రెండే మాధవరావు యింటికి గుర్తు.

“ఇవే ఇల్లు, పరండ్రి” అన్నాడు మురళి.

తడికల గేటు తోసుకొని రోపరికి నడిచారు యిద్దరూ.

“బయ్యాయింది ఓ అమ్మాయి అంది. “మాధవరావుగారి బయ్య అయ్యైవు.”

ఆ బయ్య వైపు తిరిగారు. ఇంటికి వెళుక వైపు వున్న ద్వారం వైపు ఓ చిన్న పోలీసు. అయ్యైవు సడిచారు ఇద్దరూ.

సరిగ్గా తీసే వుంది.

“నందిసి” డైర్యుడిగా పిలిచింది సుజాత.

నందిని బయటకు వచ్చింది. “హలో! రండి, రండి — మీరే మా ఫస్ట్ గెస్టులు.”

“చేయి ఆయనవాళ్ళం అవుతామన కొన్నాం!—” అంది సుజాత వైపు చూ.

“మీరు ఇద్దరూ ఎక్కడ కలిశారు? ఇల్లు కనుక్కోవటంకో కన్నం కావడంగా.” అడిగింది నంది.

“మీం ఇద్దరరూ ఒక డే కలిసాము. మీ ఇంటి ముందే. అదిడ కాలే అప్పు కాదా అని అలోచిస్తూంటే, రండి, ఇదే అంటూ తీవ్రకొచ్చా నేను” అన్నాడు మురళి.

అశ్చర్యంగా అతనినింక చూసింది సుజాత. మురళి అలా ఎందుకు చెప్పా దో అర్థంకాకపోయినా వూరుకొండిపోయింది.

మాధవరావు బయటకొచ్చాడు.

“కంగ్రాచ్యులేషన్స్...” అన్నాడు మురళి చెయ్యి జాపుతూ. మాధవరావు షేక్ హండిస్తూ అన్నాడు—“థాంక్స్.”

“అంతా అనుకోకుండా ఆయిపోవల్సి వచ్చింది. కొన్ని కారణాలవల్ల...”

కారణాలు ఏవై తేనేం, ఇద్దరూ దగ్గర చేరారంటే అభినందించి చిచ్చిన విషయమే గదా!

— నందిని సుజాతకూ, మురళికి మాధవరావు — తాము ఏ పరిస్థితుల్లో ఎవర్నీ పిలవకుండా పెళ్ళిచేసుకోవల్సి వచ్చిందో దెన్న నారంభించారు.

“రావల్సిన వాళ్ళంతా వచ్చి, కొంచెంసేపు కులాసా కబుర్లు అయ్యూక, ప్లేస్ట్ స్వీటు హాటు తెచ్చి ఇచ్చారు ఆ కొత్త దంపతులు అందరు అతిథులకూ.

మురళి అది అందుకొంటూ తను వాళ్ళకోసం కొన్న పోటో ఆల్బమ్ అందించాడు మాధవరావుకు. అది చూసి అందరూ వాళ్ళు తెచ్చిన కానుకలను వాళ్ళకు అందించారు.

“పెళ్ళి చేసుకొంటే మిగతా వాటి మాట ఎలా ఉన్నా. ఇలాటి కానుకలైనా సంపాదించుకోవచ్చన్న మాట!—” ఎవరో అన్న మాటలకు అందరూ నవ్వారు.

“కానుకలు ఒక్క రోజే వచ్చేవి. కానీ పెళ్ళాం అంటే పెద్ద మ్యాసెన్స్—ఎప్పటికీ వదలనే వదలదు. అందుకని పెళ్ళి చేసుకోకుండా ఉండటమే మేజ!” ఇంకోరు ఎవరో అన్నారు.

“పెళ్ళి అంటేనే అసలు కష్ట సుఖాల కలనీక— అని అర్థం.”

“సరే ఇవన్నీ విన్నారుగదా—పెళ్ళి చేసుకోవడానికి ఎవరెవరు ఏద్యమో చేతులెత్తండి!”—ఎవరో అన్నారు.

“ఒక మాట—నెలలో పెళ్ళి అయితే వర్షాలేదు. ఒకే నెలలో పెళ్ళిళ్ళు అయితే కానుకలు తగ్గిపోతాయి. జాగ్రత్తగా ప్లాన్ చేసుకోండి!—”

అందరూ నవ్వుల్లో మునిగిపోయారు.

నవ్వుల్లోంచి లేచుకొని, పాటల్లోంచి మేల్కొని, కొత్త దంపతులను కోరికకు పదిపది అందరూ బయటబాచ్ఛేనరికి పనిమిది అయిపోయింది.

నవ్వుతూ అంది సుజాత—“పార్టీ బాగా జరిగింది కదా!” తల వూపాడు మురళి.

కొంచెంసేపు పోయాక అంది సుజాత—“నందిని ఎలా గై నా తెలిస్తే నది, పదిమందిలో చెడ్డపేరు రాక మునుపే తెలిసి పెళ్ళి గలిగింది—”

మురళి ఏమీ అనలేదు ఈ సారీ. అతని అర్రోవనా అర్థమైతే వ్యస్తంగా ఉన్నాయి—సుజాత అంటున్న ప్రతి వాక్యంనూ అతనికి ఏదో అర్థం కనపడసాగింది.

“ఎంతసేపు యిక్కడ యిలా నిలబడి ఉండటం! రండి.

అలా కలిపి నడిచి వెళ్ళిపోతే రెండడుగుల్లోకి వెళ్ళిపోవచ్చుగదా అంది సుజాత. బస్ స్టాప్‌లో వుండటం ఇష్టంలేక.

మురళి ముందుకు నడిచాడు. సుజాతతో వడుస్తోంటే ... అతనికి అనందంగా వుంది. ఇంకో మూల విజయ చూస్తే ... చూస్తే చూసినీ! పూర్తిగా తెగేరకూ లాగితే తెగిపోయే తీరు తుంది. విజయ తెలివైనది, అలా చేశాడు అనుకున్నాను మురళి.

“రండి. కొంపలపేష్ట చూర్చుని వెళుదురుగాని. తొందరపడే రేడుగదా.” అనడం మళ్ళీ తనే అంది సుజాత. “ఈ రోజు యింకేము వెళతారు. మీ దేవాలయానికి? ఈ రోజు మీ పూజలన్నీ ఇక్కడే కానీండి.” అంది నవ్వుతూ.

మురళి తడబడాడు.

“ఎదేనండీ! యీ రోజు తీర్థప్రసాదాలు అన్నీ ఇక్కడే తీసుకోండి అనింటున్నా ఇంత చీకటయ్యాక యింకేము వెళ్ళి అవ్వ వడతారు భోజనంచేసి వెళుదురుగానై. డి!”

మురళి ... ఆ క్షణంలో వెబుదామనుకున్నాను. తనకు పెళ్ళయింది. ఇంట్లో భార్య వేల చూస్తూ వుంటుంది. కానీ వికారం అతని పలుకులకు అడ్డం పడటం తనను, అతడేమి అనలే: పోయాడు.

భోజనం పూర్తి చేశాడు మురళి.

ఎందుకు అవీలా ప్రవర్తిస్తున్నాడో మురళికి అర్థంకాలేదు. తనకు పెళ్ళయింది. కానీ ఇలా భార్యకు దూరంగా ... ఎం జరిగిందని యీలా యింత దూరంలో వుండాలి? ఇంట్లో అతనికే తెలిసేదు. ఇంటికి పోదామని మనసెంత కోసేస్తున్నా. ఎందుకో నీడో తెరిచి ఆశ్చర్యం ... అనవసరమైన భయం ... గొడవపడతేనవే భావం ... అతన్ని ఆవరించి, అతణ్ణి బిందెతుట్టి చేశాయి.

కొమ్మిడిస్వర అయింది.

అప్పుడు అంది సుజాత—“ఇన్నటికే అలన్యం అయిపో యింది. ఈ పూటకు ఇక్కడే వుండిపోండి...”

నవ్వుతూ అన్నారు మురళి—“ఎమంత అలన్యం అయింది గనుక! కొమ్మిడిస్వరకే ఇలాటి పూళ్ళలో అలన్యం ఏమిటి?”

నుజాత నన్వింది! ఆ నన్నలో వ రక్తి వేయి రాయి కన
బడ్డాయి. ఆ రాయి అవే కనబడ్డాయి. అది వెళ్ళకొన్నదో
అతిసరే తేలిను.

“పోనీండి. ఇంకేం వెడతాడు! వెళ్ళమ! తం చేసేదేముంది
ఆ పోయే నిద్ర ఏదో ఇక్కడే పోవచ్చు!”

మరళి తనం అగి అన్నాడు—“మరేమీ అనుకోకండి. నేను
విజయం చేబుతన్నాను! నాకు ఇక్కడ పడుకోవటానికి అర్హత
అంటూ ఏమీ లేదు కానీ... పొట్టి... పదిమందికి తెలిస్తే...”

వరదన నన్వింది నుజాత—“అదేం శుభం అన్నట్టే నుజాతలు
ఇవి! అయినా ఒకటి ఉన్నది. భయపడినంతకంటే భయం పెరిగింది
ఈ సమయం. బెడతలు లేదు అని తెలియగానే మూగగా తోలిపోయి
చేస్తే ఈ పిచ్చమే! అయినా యి.కోట... నేను పడుకోవటానికి భయం
పడితే మనసే చాలా కామే అయింది. నాకు పేళ్ళు—నా గురించి
రక రకాలుగా అనుకోగలిగే ఈ పదిమంది ఏం చేశారు గనుక
వాళ్ళకు భయపడటం! నేను ఇప్పుడు నా కోసం... కేవలం నా కోసమే
చితువుపన్నాను...”

నుజాత అటున్నది పిన్న పిచ్చనాలో అర్థం కాలేదు వ రక్తి.

“పదిమంది పరిరక్షణగా అనుకోవటం... అది అనుకుంటే
సోపానంగా ఉండే నన్నం ఒకటే... సమయం చిన్నది కావటం
బాధ ఉండాలి మిగిలి ఉంది కనుక... ఆ భయం చూసా నాకు
దయలేదు. అందుకే అయిగా త్రుక్కతున్నాను కింద... పొట్టిగానీ
నుజాత అటున్నది పిచ్చనాలో మిగిలి అందుకుంటే అర్థం
కాదు. మొండి దైత్యం కిక్కిర్రునే ఉంది.

—మరేమీ అంటే— అప్పుడే కిక్కిరించింది.
ఇప్పుడు అప్పుడే అనల్సిన పాటలు అంటున్నాయి. వాటి
పక్కమేమీ నాకు తెలియదు.

మరేమీ ఉన్న జీవితం ఒకటే! మరేమీ ఉన్నది ఉన్నది
కొంటుంటే అప్పుడే కిక్కిరించింది. మరేమీ ఉన్నది ఉన్నది
పోయే, ఈ ముచ్చటన్నదికి గుర్తు ఉండే పాటలు ఉన్నాయి
కాదు. ఆ సామర్థ్యం చెప్పిస్తే—ఈ పాటలు ఉన్నాయి. గతే

చేద్దేట్లుగా లేక మరళికి మన సంకాపాదయిపోయింది. కిందలో
 ఏపేషా అనాంబనీయ మైన సంఘటనలు బరుగుతున్నట్లుగా. అదన్నీ
 తను చూడలేనన్నట్లు. కింక మూసుకొన్నాడు మరళి

మూతలు పడ్డవి కిక్కే ఆయ్యాని గావీ, అతని ఆలోచనలు
 మాత్రం రక రకలాన వున్నాయి.

కింక మూసుకొనే వున్నాయిగావీ మరళి ధ్యానం నుజాత
 చేస్తున్న పని అమీదే ఉంది.

సజాత: తన్ను ఇక్కడ వుండమంటే ... అది అహ్వ
 నమా, కాకపోతే అది కేవలం వ్యూహపూర్వకంగా చేసిన విజయనా
 ఏదీ విజయించుకోలేదు. అదా వున్నాడు.

చాలసేపు అతన్ని పాప పుణ్యాలు రెండూ పీక్కు తన్నాక.
 వక్క మీంచి లేచి నుజాత కేపి వదిలారు మరళి.

10

దెబ్బగా, తెల్లవారింది....

రాత్రి జరిగినదేదీ తను చూడలేదని, తనకి చాలా రక్తం
 ఇచ్చడే తన మకుటగా యి చూడంగపో అంటూ చూస్తున్నానని
 నుంచి కర్మ సాక్షి అదెత్తి లోకానికి చెబుతున్నాడు.

నుజాతకు జలకేహలుతో ముక్కు పక్క ప. కిక్కి వెళ్లి
 చూసే, అందడే చూస్తుంది. కిక్కి ఉన్న చిల్లావలంచి తనే గుర్తాక
 తోనే వచ్చింది అనుభవం నుజాతకు.

నుజాత జరిగినదంతా కలలా ఉంది. అలా అని అనిగా
 జరిగిన దానినో, అనిపోతే.... అను.... ఇది వ్యక్తం అని
 వదిలి పోవో వదిలే పోయి లకు ప్రతిదామగా అన్ని కేసీ నుజా
 తకు లోకం. జరిగిపోయి ఉంది.... తనెంతమీ దుష్టమన
 రాయ:

అలా అని ఉంటే.... అవును. జరిగివుంటే ... లోకం
 వల్లలో ఈ దెబ్బ వదిల శివంనుంచి తను వదిత.

అత్త కా:

తెల్లవారింది. అన్నాళ్ళకు జీవితంలో ఎరోపారి తెల్లగా తెల్ల
వారింది.

భర్త పారిపోయి ఏండ్లు వూండే అయింది. కన్నీళ్లు...ఎంత
తమాషా అయిన సంబంధం అది.

పాడుగులు కలిపి పడినది. ఆ క్షణంలో "చచ్చా" అని మోక
అలా పోతో పాలుపంచుకొంటానని వాగ్దాన చేసినది...పడి
దొడ్లంలోనూ లేక, అర్థంలోనూ లేక ముక్కాడి వానపని...

మొత్తం సంగతి సరే సరి ఈ రోజు గడిచిపోయి రేపటి
గురునామ సంక్రమణ రేడు. ఇక ఈ కన్ను గడిచి, పేరాకన్ను గురించి
— రే పోతే జన్మ రాహిత్యం గురించి, మోసం గురించి...ఇంతలా
జానెన్నో. పైగా తనతో ఈ జీవితమే పంచుకోని చక్కని ఈ జీవితం
తర్వాతి మోక్షం పందికొంటాడనే నమ్మకం ఉంచుకోవటం తెలివి
తక్కువ పనే...అది మూర్ఖత్వం కూడాను.

ఇక మిగిలింది కమం. అదది.. అదదే పట్టిన తను
కాసుం గురించి అలోచించుకోవటం విద్వాంసంగా ఉండొచ్చు.
ప్రపంచంలో ప్రతి వ్యక్తికీ పిజ్జాన్నుంచి పోలిపోవా. వేరొక్కే ఆ
కోరిక...దే. ప్రీతి వెతలం కొన్ని కోరికలు బాగాపే ఆ కోరికలు
ఉండటంలో అసహజమైంది పది రేచి అంగీకరించేవారు
ఎవరూ ఉండరు.

... ఎవరి కోరికలో అసహజత్వం ఉన్నా ఆ అసహజమే
కానీ తను.. జీవితంలో ఎంతో కోర్కొయిన ప్రీతి తన తప్పురేడు.
వయసు వచ్చాక పురుషుడితో నివాహం ప్రతి ప్రీతి జీవితంలోనూ సహ
జమైన సంఘటన, తన జీవితంలోనూ అదే చరిగింది.

ఆ తర్వాత పురుషుడి స్పర్శలో ఉన్న ఆ మహత్తు ఏమిటో
తనకు తెలిసి, కొంత రుచులు కొన్ని వనిచూడటం జరిగిత...పువ్వు
ల్లాండి జీవితంలో అనుకోని కారుమబ్బులు కమ్మి....వచ్చు. ఆ జీవితం
వగు. ఆ వంటి జీవితమనే ఆ ఇంతకాలం అనుభవించగలిగినా
గొప్ప.

అయినా,

ఎలా బ్రతికింది ఇంతకాలం ఇలా మోడులా

ఒంటరితనం అడుగు అడుగున కాలుస్తోంటే, ఎలా తట్టకో
గలిగింది తమా....

తెనీదు ..

ఈ రోజున—కాదు, ఈ రాత్రి తనలో పాత కోరికలు మళ్ళీ
అనుకోకుండా మొగ్గులు తొడిగి....ఎన్నాళ్ళ తర్వాత తన యవ్వనానికి
ఓ అర్థం కనపడింది.

ని వివాహమైనా పదికాలాలగాలు మనలంటే దానికి యిదర్ది
మర్యాద నబ్బక పుండారి. ఏదడుగుల దందం. ఆ ఏదడుగుల తోనే
తమపిప్పో... ఏదేడు. జమ్మరి దందంగా మారినప్పుడే అందం, దందం.
అలాకాక ఏదో అడుగు పూర్తికాకండానే. అవతలి వ్యక్తి నహచదానికి
ఒంటరితనాన్ని ప్రపాదించి పోతే ఇంకెక్కడి అనుబంధం?

పైగా నిరీక్షణకు అయినా అంతు అంటూ ఉంటుంది.

ఏళ్ళూ పూళ్ళూ తర్త రాక కోసం వేర చూస్తూ ఉంటే....

ఇలా పూహించడం తప్పు. తను విన్నచేసింది తప్పు. జరిగివే
తప్పును నమర్చించుకొనే మార్గాలు ఇవి అవి మజాత వినసొక గాని
మందలించినా, మర్యాదం ఆలోచిస్తే మజాతకు తను వేరవ తన్నే
మీదో అర్థంకావటంలేదు.

అసలు తప్పు అంటూ జరిగి వుంటే అది తన వల్ల మూత్రం
జరగలేదు. పయిగాపువ త్రీకి....అప్పుడు మొగ్గ విడదం ఎంత సహ
జమో, ఇదీ అంతే. ఎదొచ్చి ...

తర్త వేసి... మొదటి తప్పుడుగు. బాడ తెనీవి తర్తకోసం
కలికాలం వేటి ఉ ఉంటున్నా... వేటి చూడటంలో నివిత్రత పూటం
దుటారు... తనీ తర్తను తీజ తీయ తీస్తుంటూ, నువ్వొప్పు
కోడకొంటున్నా అంటూ వాలను తీజ తీయ నువ్వొప్పు పొందం
కన్నా పొపం పొందండి ...తన వేసింది మూలా తర్త వేసి సంతో
ప్రతిష్టలే లాభమ....

తర్త వేసిన తప్పుడుగుల దాని ప్రతిభ వి మూత్రమే!

...నా దానికే ఏం విద్వేషం ఉందో వాలో తెలియలేదు. తప్పు
లేకపోలేదో, తా వాతే ప్రక్రియకి అనుగుణంగానే తను నడుచుకో
వటం జరిగిందో-అలా జరగటమే అయితే అది తప్పు కానే కాదు!

....ఏమైనా జీవితంలో విన్నరాతి నడుచుటన కొత్త మరపు
కన్నాళ్ళ మోడులాటి ఒంటరితనపు దుకు... ఏమో! రాసున్న రేపు
ఎలాఉదో? మరళి...

అన్నట్లు మరళి ఏడీ! అనుకొంటూ వుండిపోయి నుజాత...
మురళి... ఎక్కడకు వెళ్ళాడు వస్తాడా. రాదా... అన జీవితం
మళ్ళీ.. భూమిలాగా గుండ్రమా?

ఒంటరితనపు వెల్లువలో కొట్టుకుపోయి న్న తన దొరికిన
రైట్ దోట్ చూడలి.

చీకటి జీవితంలోకి చొచ్చుకొని వచ్చిన వెలుగు... : రళి
జెల్లా చెదురై, అర్థం కోల్పోయిన తన జీవితం ఒక అర్థం
కలిగించేట్లు రేపుడిచ్చిన అవకాశం మురళి! ఈ అంశాన్ని తను
ఏ పరిస్థితిలోనూ కోల్పోనాడను ఏమీ తెలియ వారికన్నా. కొంచెం
తెలిసిన దాని మేలు. జీవితం ఏ అర్థమూ లేనాడా విస్మయమైంది
కొంచెం అన్నా, కొంచెం జీవితంలోని రుచులనూ చూసుకోవటం
మేలు... వీటన్నిటికన్నా త్రిగా—దర్త లేని డీగా—సమాజంలో
తనకున్న విలువ నున్నా. తనకున్న వెళ్ళాడి నున్నా ఇలాగ ఏదో
అనాథగా బ్రాకి, కన్నాళ్ళ తర్వాత.. ఏమో! పరిస్థితులు ఎదురు
తిగితే తన జీవితం కుక్కలు చింపిన విస్తరే అవుతుంది. అలా
కొంచెం అన్నా కంటికి అందటంకోసం.. ఈ అనరా గట్టి చేసుకోవటం మేలు.

దొరికిన ఈ ఆదారంతో జీవితంలో కొత్త వెలుగులు నింపు
కోచుకు కొత్త కోర్కెలు తీసుకోవటం తిరిగి దొరికిన ఈ
జీవితాన్ని చేజిక్కినా పొడచేసుకోవటం కన్నా, సర్వత్రం చేసుకో
వటం మంచిది

ఎప్పటికీ రావి రేపటికన్నా. కనుల ముందున్న ఈ రోజు
మేలు.

రేపు—ఆ రేపు తన జీవితంలో రాదు.

పాత జీవితానికి నూతన కట్టి కొత్త జీవితానికి ఈ రోజే—
కాదు, నిన్న రాత్రి పునాదులు పేసుకోవటం దైవికంగా బడిగి
పోయింది. ఆ పునాదులమీద కొత్త జీవిత సాధన అంబుగా నులుచు
కొందే... మరుచుకోవాలనుకొంది నుజాత.

అలా నిర్ణయించుకొన్న వెంటనే లేచి వెళ్ళి... పుస్తకాల
షెల్ఫ్ లోంచి ఒప్పించుకుని పుస్తకం 'డి రెక్' అందుకొంది. పుస్తకం
లోంచి ఫోటో—తనూ, రమణారావు కలిసి తీయించుకొన్న ఫోటో,
గత జీవితపు స్మృతి—తీసి క్షణం పరిశీలించి చూసింది.

పుస్తకం మూసింది. పుస్తకంమీది పేరు... అవును, 'డి రెక్'.
ఎంత సహజమైన పేరు! 'డి రెక్' తన న. సారపు రెడ్—మజాతను
ఒక్కసారి నగ్నం చేసింది. ఎంతటి యాదృశ్యకం ఇది!

ఫోటోను మరోసారి చూసి. ఏదో నిర్ణయించుకొన్నదానిలా
దివాలన చింపేసింది. ముక్కలు మక్కలుగా చేసింది.

ఒక్కడు విసిరించింది సుజాతకు తయ్యమైన సుతానంగా
తట్టిన చురుకు...!

చేతిలో ఫోటో ముక్కలు పట్టకెళ్ళి చెత్త కుండలో
పారేసింది.

పాత జీవితానికి గుడ్ బై చెప్పి. కొత్త జీవితాన్ని మనసారా
అహ్లాదితంగా తయ్యం చేసింది సుజాత.

11

"గ్రేడింగ్" అంది సుజాత తయ్యం తీసి.

ఎదురుగా దోషిగా తలచుకుని మరళి....

నెమ్మదిగా, ఏ అడుగునీ వేయక ఏంజరిగిపోతుందోన్న భయం
తనకు అడుగు వేసాడు అది.

మజాత వెళ్ళి స్నానం చేసి కూర్చుంది.

ఎదురుగా ఇదివరకే గదిలో మరళి.

స్నానం అందించింది. ముచ్చట మెల్లి మెల్లిగా పెరిగింది. మరళికి
ఏ ఉదయం ఆ నవకంలోంచి పారిపోయి బయటపడతానా అన్నట్లుగా
వుంది.

ఎవరు మార్గంలో ముందు అనే విషయంమీద ఏ నిర్ణయానికి
రానంతసేపు విశ్రాంతి వాళ్ళ యిద్దరికీ మధ్యాహ్నం వేసింది.

కొత్త జాతి

55

మొరళి అనీ అననట్లుగా అన్నాడు. “నన్ను క్షమించండి”

సుజాత ఒక్కసారి చివరన తలెత్తి అతనికేసి చూపింది. ఆ చూపులు అతన్ని కోసుకొంటూ పోతున్నట్లుగా. ఆ గాయం తాళ తరించలేక పోతున్నట్లుగా అనిపించింది మరళికి. ఆ చూపులను తప్పించుకొంటూ తను అంటున్నది హృదయంతోంచి వస్తున్నదే అన్నట్లుగా మళ్ళీ అన్నాడు మొరళి. “నన్ను క్షమించండి....”

సుజాత మొరళి అంటున్నది వింటూనే వుంది. అలానా విష వట్లుగా వుంది మానంగా.

“నేను విజంగనే చెబుతున్నాను. వన్న క్షమించ గి, అను కోవి విధంగా జరిగిపోయింది.... ఏదిలాపీనతో వన్ను అక్రమింది. మిమ్మల్ని నాశనం చేసింది....” మొరళి సుజాత ఏమైనా అంటూ దేమోనని ఒక్కక్షణం అగి మళ్ళీ తనే అన్నాడు. “నాకు తెలుసు. ఇది నేను చేసిన పరిధిద్దుకోలేని తప్పు అవి నాకు తెలుసు. యిది మీ జీవితంలో ఒక పీడకరణ మీరేమనుకొంటూ ఉండి వుంటారో కూడా నాకు తెలుసు. ఈ క్షణంలో యిక్కడే ఎలా నాకు పూర్తి కట్టాలా అనే ఆలోచనే మిమ్మల్ని దొరిచేస్తూ వుంటుందనీ తెలుసు. క్షమించండి... మరొకసారి వేడకొంటున్నాను. క్షమించండి.”

సుజాత మొరళి అంటున్నది జాగ్రత్తగా అవకాశిస్తోంది ఏ మాట అంటాదో. ఆ మాట తన భవిష్యత్తుకు బాటగా వేస్తుందో తేడో అన్న ఆలోచనలే ఆమెను జాగ్రత్తగా ఎన్నోలా చేస్తున్నాయి.

“వింటున్నారా?” అని అన్నట్లుంటే అనినాడు.

“పండున్నాను, చెప్పండి” అన్నట్లుగా తన నూపింది సుజాత.

“మీ జీవితంలో మీకు జరిగిన అనాధానానాదో నాకు కూడా యుగా తెలుసు. ఆ అనాధామీలకు కొడుకా అన్నీ తన పంతుడు చేస్తే, తన పక్షిమీగా నేను చేసిన పాపం....”

మరళి యి కా ఏదో అనిన నే న్నట్లుగా సుజాత అనేవి విన్నదని స్థిలో వుంది.

“పం చేస్తే యీ మొరం జరిగికుండా వే దేదో నాకు తెలి పింది కాదు. ఆ క్షణాలు.. వన్ను తెలుసుకుంటున్నాను. దేవుడు అందుకే...”

సుజాతకు యింత వహనం లేకపోయింది. ఉన్నట్టుండి అంది.
“ఏం చేయాలనుకొంటున్నాను?”

మురళి ఉలికి పడాడు.

సుజాత ఏమంటుందో అతనికి తెలీలేదు. అర్థం కావటానికి
అతనికి కొంత కాలమే పట్టింది.

ఈ రోగా సుజాత గ్లాసులో కావీ పోసి యిచ్చింది. మురళి
మౌనంగా అందుకొన్నాడు.

మురళి కావీ తాగుకోంటే, అతనికేసి చూస్తూ అడిగింది
సుజాత. “చెప్పండి. ఏం చేద్దామనుకొంటున్నాను?”

“అంటే?” మురళి తటాకం అడిగాడు.

సుజాత నెమ్మదిగా అంది. “క్షమించమని అడిగాడు. నేను
క్షమించాను అంటే మీ భార్యత స్వార్థిచేసుకొన్నట్లే మీరు అనుకో
లేరా? చెప్పండి”

మురళి ఏమనాలో అర్థం కాలేదు.

“అలాంటిది. నా జీవితం విన్నవలరకూ ఒక రకమైన
చీకటిమయమైపోయి పుండేది. అచీకటి జీవితం నన్ను జీవితాంతం
వెంటాడుతూనే వుంటుందని అనుకొన్నాను. కావీ అనుకొన్నది
అనుకొన్నట్లుగాక, చీకటిగానే వుండిపోవాలి అని జీవితంలోకి కుక్క
రాతి మీరు. మీ అంతట మీకు ప్రవేశించారు. ఈ క్షణంలో...మీరే
మళ్ళీ యిలా వచ్చి నన్ను క్షమాపణ కోరుకొంటున్నాడు. ఇంతటితో
మీరు చేసినదంతా, చేయనట్లే అయిపోతుందనా మీ భావం?”

మురళి, సుజాత చెబుతున్నది అవాగ్గోహం పంటున్నాడు.
తను ఉపహించిన దేమిటో జరుగుతున్నదేమిటో తన యిట్లాంటి
వచ్చేసిరికి చిట్టికక కదవలా సుజాత ఎదురొస్తే, ఎలా ఓకారాల్సి
అని అనుకున్నాడు. కప్పు కావీతో స్వాగతం వలిగింప సుజాత
చేర్చ గిళ్ళ సుపకం - కదలడేలే.

ఏమంటో ది సుజాత?

ఈ సుజాత అంటున్న మాటలకు గమ్యం ఏమిటి?

“మాట్లాడలేక చెప్పండి! నాకు జరిగినది నా యాలికి
మీకు తెలుసునన్నారు. బహుశా ఆ అన్యాయాలన్నిటకీ మీకు నాకు

కాక కాక

తెలిపే ఓసర్పు యివే కాబోయి నాలుగు క్షమాపణ వాక్యాలతో
అంతా అయిపోతుందినే మీ భావం. అవునా? సుజాత సూటిగా
అడిగింది.

మురళి కావన్నట్లుగా తల వూపుతూ అన్నాడు. “కాదండీ
నా భావం ఇది కానేరదు. మనిషిగా లేని క్షణంలో జరిగిన ఘోరానికి
మనిషిగా క్షమాపణ కోరుకుంటున్నాను. ఏమేస్తే, ఈ అన్యాయానికి
ప్రతి జడుగుతుందో తెలిసి నీతి నాది. నేను యీ క్షణంలో ఎంత
మానసికంగా ప్రతహించి ఉన్నానో చక్కగా చెప్పి యీ క్షణంలో
యిలా మీ ఎదుట నిలబడి మాట్లాడగలనో అలోచించండి. జరిగిన
అన్యాయానికి క్షమించమని కోరుకుంటున్నాణ్ణి.”

సుజాత తటాలున అంది. “అదే చెబుతున్నాను. క్షమించాను
అన్న పాత్రాన మీ నేరానికి క్షమ అయినట్లు కాదు. చేసిన నేరం
క్షమించలేదు. క్షమ నాకయింది. అందుకే అంటున్నాను — అనటం
కాదు — అర్థిస్తున్నాను. చేతులు తోడించి అడుగుతున్నాను” సుజాత
కళ్ళల్లో నీళ్ళు గిరిగిన సరిగాయి.

మురళి సుజాత తేసి చెప్పమన్నట్లుగా చూడడు.

“మీరు బహుదారలు... మీకింకా పెళ్ళి కాలేదు. నా మీది
వ్యామోహం లేకపోతే యిలా చేపివ్వడేవారు కాదు. అందుకే
అంటున్నాను.”

“చెప్పండి, మీ ఊహ సరిగా. న్నష్టంగా చెప్పండి” మురళి
గుండెల్లో అడ.

“ప్రతి వ్యామోహాన్ని నా ముక్కు చేసుకోండి. అసలే అన్యాయమై
పోయిన నా జీవితాన్ని ముక్కున చింపే విస్తరి క సుందా అనుకోండి.
కీకా అనకాకనూ వుంది, కోరికా వుండొచ్చు. నా జీవితాన్ని మీరు
మరోసారి నా కిచ్చినవారవుతారు. చెప్పండి!”

“అండీ...మీ ఊహ...వివాహం చేసుకోమనా?” మురళి
అశ్చర్యంగా అడిగాడు.

“అవును...” అంది సుజాత.

“మీరూ — నామూ వివాహమా?”

“అవును.”

“మీకు పెళ్ళయింది. నాకు—” అగిపోయాడు మురళి.

“అవును. నాకు ఆ వంగితి తెలుసు. నాకు పెళ్ళయింది. కావీ మీకు తెలుసు. కలకనే...”

“నువ్వలా నీ వూహ తప్పు. నాకు పెళ్ళయింది” అని గట్టిగా అని బాదుడు మురళి. కావీ ఆ డబ్బ కో అని నోట్లోంచి మరేదీ రాలేదు.

“అలాంటిది... నాకు జరిగిన అన్యాయాన్ని నీ దుష్టకోప బాధ ఉండే మర్నా.”

“కావీ... మీరు పెళ్ళయింది”

“అవును. పెళ్ళయింది. ఎప్పుడు—నీకు వో నాకే గుర్తు లేక నానా పాడుచుకుంటుంది ఆ ముగూర్లు. పెళ్ళయి మీరు కింది నాకు? భరతేశ్వర. నీ. భర్త నీమీద... నీరా కట్టిన రూపాయి... ఇదిగో. ఇవొక్కటి చూచింది నీ... అవ... కం... నీ ఆ డబ్బలో ఈ డబ్బా నీ పెళ్ళాని దాని... మీరు పొందానా అని కళ్ళలో పడ్డాయి నేనెక్కాని నీమీద పొట్టన్నా... నీవు రాతి... మీ ధర్మాన... నా కీచికలోకి మీరు వాకే... వాడు నీవు పోవు ఎలానూ వచ్చాడు. కాబట్టేనా అందిరా...” అడవి నడి సజాత.

మ. రు. లో రకరకాల అలోచనలు.

తనం అగి అన్నాడు మురళి—“వివాహాత స్త్రీని చేయవలసిందిగా దూర్చి ఉప్పుకోవు.”

నిజాత మురళి కొందరి అక్కర్యం తెలిసింది. “అంటే మీరొక్కరికొంటున్నట్టేగదా!”

మ. రు. మీ అనరేయ - ఎక్కడనుంచి ఎక్కడికి పోకున్నాడు తను? పాముదినుసు దెప్పిన అ... నా... ఇదిగో, ఇదేగా ఏ...

“దోసి, రూపుకు దా ఉప్పుకో కేటల్లయితే, మీరు అప్పుం కం లేదా?”

“అ... టే...”

“నా వర్త జాత తెలియకండా పోయి యిప్పటికి అరేళ్ళ

అంది. ఇంకొక్క సంవత్సరం ఓసికవడితే .... కోర్టులో కోర్టు
కొంటే నాకు పిదాకులు వస్తాయి. ఆ తర్వాత ...." మజాత అగి
పోయింది.

మొరళి ఆ పరిస్థితుల్లో ఇది నచ్చింది. ఓకే సంవత్సరం
తర్వాత .... సంవత్సరం అంటే .... పర్వాలేదు. ఈలోగి టీ. తండా
ఇంకొన్ని ముచ్చెలు తిరిగే కీరుకాయి అనుకొన్నాను.

"చెప్పండి .... ఆ పరిస్థితుల్లో ఓకే అభ్యంతరం లేంద
కుదదుకదా."

మొరళి నవ్వాడు చిన్నగా.

"అంటే .." ఆ టీడం అగి మజాత నచ్చింది నచ్చగా.
"అయితే యింకెందుకూ ఆ మరం ఏదా. వ్రతం తో తనె... మా....
మకాం మ రేయింది." అంది మజాత.

మొరళి టీడం అభ్యర్థిపోయి ఆ తర్వాత అడిగాడు నేమి
గా . "మరి ఎవరై నా ఏమయినా అనుకొంటే ...."

మజాత నచ్చింది "పగిమందీకి తయవదిటం మానేసి చాల
కాలవే అయినా, అంతగా గొడవలు వస్తే ఇదిగో, యీ కక్షణ
మీకునే పుడి. అంది మంగళ సూత్రం చూపిస్తూ.

మ. రళి, మజాత అంటున్నది విజయో క డో అన్నది. క్షణం
మజాత తేవే చూశాడు.

మజాత నచ్చగా నచ్చింది.

2

మొరళి ఏం చేయాలో అర్థంకాలేదు న నాకు తెలుసు ఏమి.

మజాత ఏం చేస్తుంది... అది విజయో కా.

ఎలా ఉండించుకోవాలో ఈ పరిస్థితిలో.

మజాత కో ఈ దిందూ ఇలా ఉన్న తప్పు. తప్పు.

తీసుకుపోతోంది.

మనసాహ నిద్రను పొందాలనే కోర్కె మన కోర్కె.

61

మొదటి ఏ విధంగా చెప్పాలో తెలియదు

“ఓన్నే కాబోయి, దర్శి గొప్ప మంత దానం అంటాడు...”

అంది సుజాత నవ్వుతూ.

మొదటి ముమ్మ చిరుక్కును చి, సుజాత ఎంతో సంతోషంగా
నవ్వుతోంది! ఆ నవ్వుల్ని అం. ఆ నైర్మల్యం....

అనెక్కడో చుజాత ఎక్కడో

జీవితంలో దెబ్బతిన్నట్టి సుజాత. అదా నిబ్బం “లోక
గ్రాతికి తన శీతలతోకి వచ్చి వాణ్ణి చిన వాణ్ణి. అం. తో జీ తం
కొంచున వాణ్ణి తోకతో చేసుకొంది. దలతో తన్ను చె కు....
చెడా అదా తం దొడ్డున అది. తం బాధ్యతలేదు గాక తం అంత
నిష్కలమనా నైర్మల్యంతోంది. అలా పవ్వగలగం అంత
గొప్ప దళం!

మరి దళం.... తను చేస్తున్నది ఏదో తనకే తెలియదు.
ఇలా బ్ర. వి. తో నా అంటం వంట, ఏం అర్థం ఉంటుంది నా
నాటి. లేదు. తోక గాక ఏమీ బ్రతకాలని; అర్థం అయితో బాధ
యిస్తుంది. పైపై అంది క్రింది మెట్టును కలిపేస్తూ వచ్చి తన.
జారుడు. పైపై జారుపోతున్నట్లు అను.

అంతలో అన్న అనెక్కడో అంతస్తుల ఎత్తున నవ్వు
సుజాత ఎక్కడో

మరి ఏం అనెక్కడో అంతో సుజాత అడిగింది చి
“చెప్పడం లేదా? ఏదీ చెప్పానా లేదా? లేకపోతే ఏమీ చెప్ప
దానీ అనానా?”

ఎక అనెక్కడో గా అనెక్కడో అనెక్కడో, ఆ అనెక్కడో
తను అనెక్కడో అనెక్కడో అనెక్కడో అనెక్కడో అనెక్కడో
గొప్ప అనెక్కడో అనెక్కడో

మరి అనెక్కడో అనెక్కడో అనెక్కడో అనెక్కడో అనెక్కడో
పెద్ద అనెక్కడో అనెక్కడో అనెక్కడో అనెక్కడో అనెక్కడో
“ఓ మాట చె. నా. అనెక్కడో అనెక్కడో....”

“ఓహూ! ఒక చెప్పకపోతే మార్గం అనుకోని దిశలో
అంది సుజాత నవ్వుతూ.

....ఆ సంగతి కచ్చితము—”

మజాన గొప్పది.

“అ సంగతతో అర్థం ఏమింది—పై పెచ్చు అ సంగతే
డాక్టరు దగ్గర నిర్ధారణ చేసుంచుకొని మరీ ఓ తో చెప్పాను. నాలుగు
వెలలు నిండుకొని కూడా నూ!”

మ. ర. గుండెలో రాయి పడింది—నాలోగు నెలలు:—

“ఇంత కఠినాత్మ చెప్పలేదేం మరి.”

న జాత పద్మిని చూచి చాలా కారణాలు. నేనా పద్మిని మాత్రం గర్భం అని కోవడానికి రీలేడ్ అందుకే. లేదే బాధ పడెప్పోకే - ఓకు ఆ సంగతి చెప్పాను."

"నడతా— కు యీ వా ర యబ్బండి కరిగించేమూ!"

నజారా పులికే, పడింది. పరిగి అడవునది యిట్టింది.
గురించా? ఎందుకు? ఏ విధమైన యిట్టింది?

ಆದೇ ಅಧಿಗಾರಿ: ದಿ ೨೨.೫.೨೦.

"అంజనే... ఇలా నవ్వు... నవ్వు అలా నవ్వాలి... నవ్వు అలా నవ్వాలి..."

“అదా.” అని అగ్రమనాని నవ్వివ్వించి నుజు తపః
 “లింగ-జ్ఞ మారేడొ కాదు. రైజే! కానీ పెళ్ళి అనేది బట్టలన్న
 కానిటల అంటే... ఇంకా ఆ సుగత చెబుండి.”

శ్రీ రుక్మిణి - ఆ పాప కార్యము పో.ది.

[illegible]

“అయితే, అది, ఇంకా అర్థం కాలేదు..”

பெரிய கட்டை தாது அம்மா கட்டைகள். தாது

శర్తలకుద్య వుండల్సిన సంబంధ బాంధవ్యాలు అన్నీ మనమధ్యే వుంటే వున్నాయి. ఇక అ ఒక్కరే—నరే—ఇంకో నెలా వెంన్నరలో చట్టరీత్యా నేను వేచి చూడల్సిన కాలమూ అయిపోతుంది. అప్పుడే మీరు కొత్త తాళి కడుదురుగావి—”

మురళికి నవ్వాచ్చింది ‘కొత్త తాళి’

“ఓ పం సహాలన్నీ తీసిపోయినట్లేవా మరి”

మురళి ఊడం ఏమీ అనలేదు. అతనికి ఏం అంటే, ఏం తప్పో తెలియటంలేదు. కోరి తెచ్చుకున్న బాధ ఇది. విజయతో కొంచెం మరిచిపోయాడు. ఆ అందం వేసు. ఆ బందం వేరు. ఇప్పుడు నీ నూ నుజాతకూ మధ్య ఉన్న ఈ పంబందం....ఎవరూ మెచ్చుకోవడం లేదు.

“నుజాత....మరి నీ సంగతి....బిడ్డడు తల్లివై తే....తండ్రి ఎవరవే....” అగిపోయాడు మురళి.

“ఎవరనే సందేహం ఎందుకూ వదిలించి ముందు చెప్ప గలను, నా బిడ్డ తండ్రి మీరవి. ఇక పోతే మన ఇద్దరి సంబంధం గురించే అయితే చెప్పానుగా. నా మెదలో మంగళసూతం మీరు కట్టినదే అవుతుంది. భార్యగా నానూ, మన బిడ్డకూ ఏ భయమూ ఉండదు.” అంది నుజాత విద్వరంగా.

నుజాత అంటున్నది వింటోంటే మురళికి వచ్చేమీకూ పోకాయి ఎలాగై నా బిడ్డకు తల్లి అయ్యే కీరుతుందన్న మాట. ము అపీనులో...మురళి అఖరి అత్తం ప్రయోగించాడు.

“నుజాత.. బయటవాటికి చెప్పగలం కానీ మన అపీనులో... ఆ సంగతి అరోచించు. మన పెళ్ళి గురించి ఏమీ చెప్పలేదు మనం. ఈ రోజున ఉన్నట్లుండి ఇలా మన సంబంధం బయటపడితే వస్తులపొలియిపోతాము. అరోచించు...”

ఆ సంగతి నుజాత అంతదరకూ అరోచించలేదు. విజయే మురళి వెబుతున్నది రై టే. ఇది కొత్త పరీక్ష. ఏం చేయాలి నీవికి ప్రతిక...అస అరోచించటం ప్రారంభించింది. ఉన్నట్టెండి అమెకో అరోతన వచ్చింది. “ఏమండీ ఒక పనిచేస్తే పరి...”

“ ఓంటికి” లకగా అడిగాడు మురళి. సుజాత కూడా తన లాగే అలోచిస్తోందా? ఓర్వ వట్టకుండా చేసుకొంటే....?

“అఱిసుకు నెలపు పెట్టకాను. జీతం నష్టమీద నెలపు పెట్టి నీ గొనవా వుండదు. పాపకు ఓ రెండు నెలలు రాగానే మళ్ళీ చేరి పోతా... ఈలోగా కొంచెం కత్తికంగా యిబ్బందులు వున్నా. నష్టం గలదునే నా నష్టం...”

మురళి సూత్రాలపై పోయాడు.

తాను అనుకొంటున్నది ఏమిటి? జరుగుతున్నది ఏమిటి?

తను కోరుకున్నట్లు యీ జీవితంలో ఏ ఒక్క సంఘటన జరగనే జరగదా?

మురళికి జీవితం అంతటా చీకట్లు. నడుమగాలలనుంచి కమ్మ కొని పల్లున్నట్లుగా అనిపించింది. తాను ఒక్కడూ, తాను ఒక్కడే. ఈ చీకటిలో యిలా కూరుకుపోతున్నట్లుగానూ అనిపించింది.

భయం అతన్ని అణుదణువునా అక్రమించింది.

“చెప్పండి. ... ఈ నష్టానికి మీకు అధ్యులరం కాదుగా?”

సుజాత అడిగినదానికి ఏమని జవాబిచ్చాడో మురళి కే తెలియదు.

“అలా అయితే, ఈ రోజే వెళ్ళి నెలపుపెట్టి వస్తాను. ఓ అరునెలల వరకూ అఱిసు ముఖం చూడకపోతే సరి! ఆ తర్వాత ఒకేసారి మీసెన్ మురళిగా, మాస్టర్ మురళికి తల్లిగా అందరి పరిచయం అవుతాను” సుజాత సెప్పుతూ అంటున్నా. ఆ నష్టం వెనుక ఆమెలో ఆ కణంలో రొజుదిన రాడుతున్న బాధను మురళి గమనించగలిగాడు. అయినా ఏమి అనకుండా పూర్కొండిపోయా.

తండ్రిని అడచున్నాననే సంతోషం లేకపోగా మురళికి ఒక విధమైన భయం వలగటం ప్రారంభమయింది.

తల్లిని అడచున్నానన్న అనందంన్నా. ఇలా నలుగురితోనూ పడకుండా వుండొచ్చి వస్తోందే అన్న అవమానం కలిగి. సుజాత మనసులో.

*

*

*

అనకున్నట్లుగానే మర్నాడు అఱిసుకు వెళ్ళి నెలపు కోడునూ

అస్తి కేషన్ పెట్టింది సుజాత. ఆరేడు నెలలు.... ఈ అలవాటుపడ్డ ప్రాజాపతికి యింట్లో గడపటం కొంచెం ఇబ్బందికరంగానే వుంటుంది. కానీ ... తప్పుదు. ఎంతకష్టమైనా. ఒక్కోసారి మనస్సు అన్నవాళ్ళు సమాజానికి భయపడి తీరాల్సే వస్తుంది. మరళి అటున్నది ఒక విధంగా ఆలోచిస్తే. అది తనకు మంచిదిగానే చివరకసాగింది సుజాతకు.

నెలలు చీటీ రాసి యివ్వగానే యింక పని చెయ్యాలనే ధ్యాన లేకపోయింది సుజాతకు.

కొంచెంసేపు అక్కడే. సీట్లోనే కూర్చొని అఫైలు యిటూ. ఈ పైలు అటూ తీసి నవ్వింది. ఇంకా ఏమీ తోచకపోతే నెమ్మదిగా వెళ్ళి నందినిని పిలిచింది.

నందిని పలకరింపులా నవ్వింది.

“రా. కాఫీ తాగి వద్దాం. ఒకటే బోరుగా వుంది!” అంది సుజాత.

నందిని చేతిలో కాగితాలన్నీ బొత్తుపెట్టి, దానిమీద ఒక పేపరు వెయిట్ పెట్టి, కుర్చీలోంచి లేచింది. ఆ రేపటంలో నందిని మెళ్ళించి తలుక్కుమని మెరిసాయి మంగళసూత్రాలు....

సుజాత నెమ్మదిగా నడిచింది, వెనుకనే నందిని!

కాంటీన్లోకి రాగానే అడిగింది సుజాత - “సూత్రం ఎప్పుడు చేయించావు?”

నందిని నవ్వింది. ఆ నవ్వులో ఎంత ఆనందం, ఎంత గర్వం. ఎంతటి తృప్తి! ఆడది ఎంత ఎదిగినా, ఆ ఉదయ రోసమేనా వీరే! మంగళసూత్రమే ప్రతి స్త్రీకి ధ్యేయమా? ఆ మూడు ముళ్ళు తన మెడలో పడగానే స్త్రీ జన్మి సాధించినట్లేనా? అయి పోయింది. లేకపోతే - నందినిలో యింత సంరోషాతిశయానికి అర్థంలేదు.

“చేయించలేదు. కొన్నాము. మొన్న బంగారు పావుకు తెళ్ళాము. పెళ్ళయిందని ఎంత అనుకొన్నానో, మెళ్ళో ఆ మంగళ సూత్రం ఆనేది వుండటంలో వున్న తృప్తి ఇంకెంతరోనూ వుండదుగదా. ఎన్ని రకాల సూత్రాలో తెలుసో! అవగించి సైజు నుంచి రావి అకు సైజువరకూ... రకరకాల మోడర్స్ చూస్తోంటే

ఎలా అనిపించిందో తెలుసా? అన్నీ కొనక్కంటే ఎంత బాగుండును అనిపించింది! కట్టేవాడు ఒకడే అయితే ఎన్ని రకాల మాత్రాలు, ఎన్నిసార్లు కట్టించుకొంటేనేం? సుజాత నవ్వు చూపి అగిపోయింది నందిని. అయినా అగలేక మళ్ళీ ప్రశ్నించింది -
 “చెప్పు, బాగున్నాయా?”

రూపాయి కాసంత బిళ్ళ. మధ్యలో ఓ రాయి, చూడ ముచ్చటగా వుంది. అదే అంది సుజాత.

కాఫీ లెచ్చాడు సర్వర్.

తాగుతోంటే అంది సుజాత “నేను పెరివు పెడుతున్నాను.”

“హా....ఎంతకాలం?” అడిగింది నందిని.

“ఎందుకు అవి అడగలేదేం?”

“చెబుతున్నావుగా నవ్వే! నల్లే. ఇదీ అడగుతా చెప్పు. ఎంతకాలం? ఎందుకు? ఎక్కడను అయితే పెడుతున్నావా?”

నవ్వింది సుజాత. “హా, అలా అడిగితే చెప్పి ఇద్దరిపేస్తుంది. పెరివు జీతం నష్టం మీద. ఓ అరేకు నెలలు....దిహా? అ. తే. నుకు, టాను, ఇంక ఎందుకూ అంటే పూర్కనే - కొంచెం చే. క్ కోనం, యీ పూళ్ళోవే పుండాలకుంటున్నాను.”

నందిని కాఫీ కాగటం పూర్తిచేసి కప్పు పక్కన పెడుతూ అంది—“బాగుంది. చే. క్ కోనం అరేకు నెలలు జీతం నష్టం మీద పెరివు పెడున్నానంటే నమ్మేంత పిచ్చిదాన్ని కాను...మీ ఆయన ఏమైనా ఉత్తరం రాశారా. ఆయన జాడేమైనా తెలిపిందా?—”

సుజాత ఉలికిపడింది. ఎందుకు అడిగింది నందిని ఇలా? పెదవులమీద నవ్వు చెచ్చిపంటూ అంది తనే! “నా జీవితంలో ఆయన చాప్టర్ ఎక్కడో అయిపోయింది.”

“అంటే....?”

“అంటేనా? ఆయన తిరిగి వస్తారనే ఆశ ఎక్కడో చచ్చిపోయింది. ఇప్పుడు ఆ గతం మర్చిపోవటమే మంచిది. కాడంటావా?” అనడిగింది సుజాత.

నందిని ఏమీ అనలేదు.

చాలాసేపు తర్వాత అంది నంబి “నుజాతా, ఒక్క విషయం చెబుతా ఏమీ అనుకోవుగదా!”

“చెప్పు” అంది నుజాత.

“నుజాతా...న్నేహితురాలు అంటే అర్థం మంచి కోరేది అనేది! అందుకే ఈ విషయం చెబుతున్నాను. ఇలా చెబితే నువ్వు నన్ను అపార్థం చేసుకోవన్న నమ్మకంతోనే చెబుతున్నాను.”

“చెప్పు, వింటున్నాను.” అంది నుజాత, ఏం చెప్పాలని ఇంత అవస్థపడుతుంది నందిని?

“జీవితం అంటే ఏమిటో, అది ఏయే దారులలో ఎందుకు వెడుతోందో నునకు తెలీదు. కానీ మనం వెడుతున్న దారి మంచిగా, కాదా అని జ్ఞానం అటోచించి, పీర్తే, అది చెడవారి అయితే—సక్కకు తొలగటం మంచిది...”

“ఎందుకు చెబుతున్నావు ఇదంతా?—” అడిగింది నుజాత.

“ఏమీ అనుకోకు. పదిమందీ పదిరకాలుగా అనుకొంటున్నా. విని ఊర్కోగరిగాను ఇన్నాళ్ళు. కానీ నువ్వు నెలపునెడుతున్నావంటే...అదీ ఆరేడు నెలలు అంటే...అందుకే ఇప్పుడు చెబుతున్నాను.”

“ఏమిటి?—” నుజాత కంఠంలో అసహనం,

“అదే చెబుతున్నాను. ఇది నా అనుమానంగానే మిగిలిపోయి, నిజం రాకపోతే నా అంత సంతోషించేది ఇంకెవరూ ఉండరు. నీ జీవితం ఒక్కసారి అప్పుడే నారి తప్పిపోయింది. అయినా నిలదొక్కుకుని బతుకుతున్నదానిని చూస్తూ, మువ్వ ఇలా చెప్పుకుంటున్న నమ్మకం నా కుంది. కానీ...నుజాతా, వింటున్నావుగదా?—”

“చెప్పు! ఏం చెప్పాలని వుంటే అది చెప్తూ, వింటూనే ఉన్నాను.”

“అలా కాదు నుజాతా! నేను చెప్పడోయే విషయం. అసలు ఊకు చెప్పవచ్చో! కూడదో నాకే తెలీదు. అయినా స్నేహితురాలిగా విన్ను హెచ్చరించటం మంచిదనే ఉద్దేశంతో చెబుతున్నాను. నీ గురించి ఆశీసులో పదిమందీ చెడుగా అనుకొంటున్నారు. దానికి నీ బాధ్యత ఎంతో నాకు తెలీదు. కానీ...నువ్వు జీవితాన్ని సరిదిద్దుకోవా

లను కోవటం బగుంది. కానీ నన్ను గేనకొన్న అధారిమే బగుంద
లేదు, ముగళ...

“అతనెందకు మన్యలో?” అంటూ లేచింది సుజాత.

సిండిని సుజాతను ఈ రోజుకెడతూ అంది “నిజాన్నుంచి పారి
పోవటం మంచిలిక్షణం గాదు. విను నేను చెప్పేది. నీకూ ముగళకీ
ఏదేవో సంబంధాలు వున్నాయంటన్నారు అంటూ. ముగళి గురించి
నీ తంతు అలాసో నారయితే తెలియ. కానీ నీకూ దాదాపుగా ఏమీ
తెలిసే ఉండడనే నా ఉద్దేశం, ముగళి ఉద్దేశం నీను ఏదైనా అశయ
చూసి, నిన్ను లొంగదీసుకొనే ఉద్దేశం వీస్తాకేదా! అదికనీ నేను
ఇది చెబుతున్నాను. అతని ఆధారంగా నన్ను ఏమీదూ జీవితాన్ని
నడిపిద్దకోలేవు. కరణం-అతనికి ఇప్పుడేకే వెళ్ళయింది గనుక...”

సుజాత ఉచితపడింది.

సిండిని ఏం చెప్పింది, తను నిజమే చెనటం జరిగిందా!
కాకపోతే...

“అన్నదే సుజాత. అతనికి ఇప్పుడేకే వెళ్ళయింది. ఇప్పుడే
వరకూ ఉన్నడంతా పొగే అయితే, నిప్పు నున్న రాకెట్లను. వెళ్ళి
వెళ్ళి అతని వలలోనడి జీవితం నాశనం చేసుకోకు! నీ వుంచి
కోరికలం నా బాధ్యత గనుక చెబుతున్నాను. నన్ను ఆపార్థం చేసు
కోకు!...” అంటూ లేచింది నండిని.

సుజాతలో ఉన్న చైతన్యం అంతా ఎక్కిడికి పోయిందో
అమెకే తెలిదు. అక్కడినుంచి లేచలేకపోయింది సుజాత.

అమె జీవితం చిట్టా మోలవవలసిన మల్లెకొట్టు క్షణంలో
జిగ్గెప్పుగా మారిపోయాయి.

కర్నూలుకున్న అందాల సౌధం సమాధిగా రూపుదిద్దు
కొందోంది.

సుజాత కళ్ళల్లో చీకటి నిండుకొంది.

నందిని చెప్పింది విజయో, అబద్ధమో.. దాన్ని నమ్మారో నమ్మ కూడదో కూడా అర్థం కాలేదు సుజాతకు.

నందిని చెప్పింది సజమేనేమో! కాకపోతే ఎందుకు చెబుతుంది తనతో, ఏ వ్యక్తికీ అబద్ధం చెప్పి, ఇంకో జీవితంలో నిప్పులు చెరగాలనే కోరిక వూడనే వుండదు. నందిని తన స్నేహితురాలు. అందుకే, తన శ్రేయస్సుకోసం - అతకన్నా ఎంతోమంది - మాత్రమే తనకు ఈ దారుణాన్ని చెప్పటం జరిగింది

మురళికి యంతక్రితమే పెళ్ళయిందట! - ఎంత మోరమైన వంగతి. మగవాడన్నాక. ఇలాటి మోసాలు చేయడమనేది మామూలేనేమో! లేకపోతే ... అవును - తన భర్త రమణారావు - వడినమ్మదంలో నన్ను ముంచేసి పోవటం జరిగింది. ఆ సమయంలో లొంచి కొంచెం తేరుకొని, ఓ ఆసరా చూసుకోబోతి - అదీ.... అవును, మగవారంతా మోసగాళ్ళే. అయినా వాళ్ళని నమ్మే ఈ ప్రజనం ఎంతటి పిచ్చివాళ్ళు!

అయినా తప్పు తగదీ వుండేమో! ఆ రోజున.... ఆ రోజున మురళి తన్ను దగ్గరకు తీసుకొంటోందే పురుష స్పృహకు దూరమై పోయిన ఆ జీవంలో తన బలహీనత ఏమిటో తనకు తెలిసి వచ్చింది. అందుకే మురళి చేతుల్లో ప్రతిఘటన అనేది లేకుండా మైనంలా కరిగిపోయి, పాత రుచులను కొత్తగా నెమరు వేసుకోవటం జరిగింది.

సుజాతకు ఆమె జీవితం ఏమిటో స్పష్టంగా తెలుసు. అదై వృత్తిని తను, ఎవరో ఒకరిని ఆశ్రయించుకుని బతకటం అవసరం అన్న సంగతి తెలిసాక, కొత్త ఆధారంకోసం జాతగాంతగాళ్ళ వెతుకుతున్న కణ్డార్లో శనంత తానుగా వచ్చిన వ్యక్తి మురళి.

మురళికి తన జీవితం తెలుసు. దైవం చేసిన అన్యాయం కన్నా భర్త చేసిన మోసం ఎక్కువ. అయినా తన్ను అరిస్తానన్న వ్యక్తి మురళి. ఆ ఆసరా కలికారిం మిగుచ్చుకోగలిగిందంటన్నా

తనను కావాలింది యేమింది అని అనుకొందేగానీ, ఇలా యింకో
వ్యక్తికి బలిఅయిపోయానన్న వంగతి, అయిపోతున్న విషయమూ
సుజాత ఈహకు కూడా అందలేదు

ఏం చేయాలి?

మురళిని ఈ విషయం గురించి అడిగితే, కానీ మోనం
చేసిన వ్యక్తి అబద్ధం చెప్పడని యేమిటి? రంకు నేర్చినమ్మ బొంక
నేర్పిందనేదే కదా లోకోక్తి!

జీతాన్ని చూసుకొని నవ్వుకోవాలో, బండలయిపోతున్న
బతుకును చూపి గుండెవిసిలా యేవ్వారో కూడా తెలియదు
సుజాతకు కష్టాన్ని ఒకేసారి దాకి చేస్తాయన్నట్లు కన్నులలో
ప్రాణం పోసుకుంటున్న మురళి ప్రతి రూపం!

సుజాతకు కళ్ళల్లో నీళ్ళు కమ్ముకొచ్చాయి.

నందిని చెప్పిన విషయం అబద్ధం అనుకోడానికి పట్టించుకు
నిజం అనుకోవడానికి మనసొప్పుకోకుండా వుంది. కానీ ... ముర
ళిని అడిగినా ఈ విషయంలో ప్రయోజనం యేమివుండవచ్చేది తనకు.
తను ఒకవేళ తెలివి తక్కువతనంగా అడిగినా యేం చెబుతాడు
అబద్ధం చెప్పచ్చు. ఫర్వాలేదు. అబద్ధానికైతే తన ఎలాగూ నిర్దోష
వుంది.

ఒకవేళ నిజం చెప్పి తన జీవితంలోంచి తప్పుకుంటా
నంటే...

సుజాతకు ఆ వూహకే భయం వేసింది. తాను కూర్చున్న
కొమ్మను నమస్కరిస్తూ, మురళి యేం అశించి... యేం అనిస్తాడు?
త్రీని తప్పు! యేం అశించి ఈ పని చేశాడో! యేం మనసులో
వుండే యిలా అబద్ధం చెప్పాడో? తనను చెప్పిన అబద్ధాన్ని అబద్ధం
గానే వుండనీ. దాన్ని తను నిజమే అబద్ధమే అని తేల్చుకొనే
ప్రయత్నం చేసి తెలుసుకొని తన కాపురంలో నీళ్ళు పోసుకోవటం
అనవసరం. తన కాపురం ... నవ్వొచ్చింది తన అలోచనా
ధోరణికి సుజాతకు.

ఏం కాపురం ఇది? ఏం సంసారం యిది...

ఇద్దరి మధ్యా ఏ విధమైన ఆంక్షలు లేవు. ఒక్క- కోరిక
మీనబో తమ ఇద్దరినీ బంధించింది ఏదీ లేదు.

పడిమండి చెప్పుకొన్న వలనకాని సంసారం తనది. ఏమింది
తన దగ్గర మరళి తన వాడేనని చెప్పకోవడానా. బయటపెట్టుకోవ
టానికి సైతం వీలులేని గర్భస్థ శిశువు మినహా.

తమ ఇద్దరి మధ్యా పెళ్ళిళ్ళు లేవు; సేవంటా; లేవు;
మామిడితోరణాల లేవు; మాంగల్యాలు ఆసలేవు; అక్షింతలులేవు.

ఏమిన్నాయి గనక ఇవి లేవు అనకోటా?

ఇద్దరి మధ్యా జరిగే సంసారం కూడా మరో కుమారు కట్టిన తాళి
వేసుక జరిగే రహస్యమే!

రమడారావు పారిపోయినా తనకు ఇలా నాయపడటం కూడా
అపూర్వంగా కనబడింది సుజాతకు.

ఆ క్షణంలో గుర్తొచ్చింది సుజాతకు, మరళికి ఆరుబాట భార్య
అనే ప్రీ ఒకరుండాలని.

ఎవరో ఆ దరదృష్టవంతురాలు? ఎక్కడుందో! అయినా
మరళి ఎందుకిలా చేయొల్పినట్టింది?

ఇద్దరి మధ్యా ఏమైనా ఘర్షణలు.... అదానా అని సహజం.
ఘర్షణలు రావటం అనేది ఎంత సహజమో, అది సద్దుకొ
గలిగటమూ అంతే సహజం అయి వుండాలి. కాకపోతే...

కాకపోతే యిదగో, ఇలాగే వుంటాది కారణం! ఎదు
ఒడ్డుకు లాగితే, దన్న నీటిలోకి లాగిందట!

సుజాతకు, మనషిగా తను ఎవరి గురించి ఆలోచించినా
తన శ్రేయస్సు ముఖ్యమన్న సంగతి తెలిసింది కాదు.

అందుకే—ఇలాటి సున్నితమైన విషయాలను తెగేంత
పరకూ లాగి, తన సంసారాన్ని ముక్కలుచేసుకోవటం ఇష్టంలేక,
మరళి వచ్చినా ఏమీ ప్రశ్నించకుండా ఉండిపోవండి. పైగా మరళి
ప్రవర్తన సైతం అమెకు తన అనుమానం నిరాచారం ఏమో అన్న
ఉహా కలిగించేలా వుండేది—అతను ఉంటే అపీసురోగానీ లేదా
సుజాతతోగానీ ఉండేవాడు.

ఒక్కసారి సుజాతకే అనిపించేది—ఇంకో భార్య ఉంటే ఆలోచనలు అటు మళ్ళకనే ఉంటాయా అని.

మురళి ఊహల్లోంచి, ఆలోచనల్లోంచి విజయ పూర్తిగా ఏ రోజూ లేకుండా లేదు.

మొదట్లో చిన్న తుంపరగా ప్రారంభమయిన ఆ సంఘర్షణ మాటకు మాటతో పెరిగి, పెద్ద తపాను అయి.... చివరకు.... ఆవును — మురళి ఒక ఒడ్డున విజయను మరో ఒడ్డున చేర్చినాయి. మొదట్లో కొంచెం సహనం కలిగిపంటే ఇద్దరూ ఒకే గూల్లో ఉండేవారు. కానీ ఇప్పుడు ఇద్దరి మధ్యా అగాధాలు ఏర్పడి పోయాయి.

మురళి తనపై సుజాత చేస్తున్న ప్రభావం బలమైనది రూపు దిద్దుకోక మునుపే—తను నడిస్తున్న దారి పెడదారి అనీ, నినాటి కేనా ఆ దారిలోంచి వెనుదిరిగిపోవటమే మంచిది అన్న సంగతి అర్థమైపోయింది.

నెల మొదట్లో ఓ నూటరూపాయల రూపాయలు పంపటంతో తన భార్యత పూర్తికాలేదని అతనికి తెలుసు.

కానీ.... ఓదో ఆశక్తత ఆరగిస్తూ సాయంత్రం అరేనటి సుజాత దగ్గరకు చేర్చి పడేసేసి.

అలాటి క్షణాలలోనే ఒకసారి మురళి తన యింటికేసి నడిచాడు - విజయకు తను చేసింది కష్టమనీ, అయినా ఆ తప్పు జరిగటానికి కారణం విజయేననీ, అందుచేత... విజయ ఒప్పుకొంటే సుజాతతో కూడా...

నచ్చచెప్పటం కష్టం. ముఖ్యంగా విజయలాంటి భార్యకు. కానీ.... తమ ఇద్దరిమధ్యా ఆ బంధం కలకాలం నిలుస్తో వాళంటే, చిన్న చిన్న మర్రిబలవల్ల కుటుంబాన్నే నాశనం చేసుకోకుండా వుండాలంటే - కొన్నిసార్లు కష్టమైనా, అయిష్టమైనా - నిజాన్నే చెప్పాల్సి వుంటుంది.

తను దాచుకొంటున్న విజయ ఏనాడో తన్నే కాటుపెట్టి తీరు

తుంది. ఆ కోటన తన్ను లావించగలిగే వ్యక్తి ఒక్క విజయేనన్న
వంగతి మురళికి తెలుసు.

ఆ ఆలోచనతోనే యింటికేసి నడిచాడు మురళి.

ఇట్లు చేరేసరికి అకవికోసం కొండంత ఆశ్చర్యం కాను
క్కుర్చుంది.

వెక్కిరిస్తూ పెద్ద తాళం యింటి తలుపును వేలాడుతోంది.
మురళికి ఆశ్చర్యం కలిగింది - ఎక్కడికి వెళ్ళింది విజయూ
మురళి ఏదీ నిశ్చయించుకోలేక అటూ యటూ తిరిగి మళ్ళీ
ఓ అరగంజుకు యిల్లు చేరాడు. తను ఊహించు న్నట్లుగాక తాళం
అలాగే వుంది. డబ్బం తటపటాయించి పక్క యింటి తలుపు
తట్టాడు.

పక్క యింటి ఆవిడ తలుపు తెరిచి, మురళిని చూసి
నవ్వుతూ అంది "అదేమిటి, అప్పుడే వచ్చేశావు."

ఎక్కడికి వెళ్ళాడు గనుక తను? మురళి చిన్నగా నవ్వి
పూడకొన్నాడు.

"ఓ టూర్ ఇంకా మూడు నెలలు వట్టొచ్చునని చెప్పిందే
విజయూ... నర్లేంది. ఇదగో, తాళం తెచ్చి యిస్తా" అంటూ వెళ్ళి
తాళం చెవి తెచ్చి యిచ్చింది ఆవిడ. "డబ్బుంచంగి, విజయూ అవు
డవుడు యిల్లు తుడిపించమని చెప్పింది కావీ, నాకే వీల్లే కపోయింది"
అంది ఆవిడ డబ్బుపాత్ర చెప్పుకుంటూ.

మురళి ఏమీ అనలేదు.

తాళం చెవి తీసుకొని, తాళం తీసి యింట్లోకి వచ్చాడు.
ఇల్లంతా చుట్టూ వట్టిపోయింది.

మురళికి అర్థమైపోయింది. తన సంసారం ఎలా పాడుబడి
పోయిందీనూ.

ఒంట్లో నిక్కడలేవి వీరనమూ అరగించుకొంటోంటే వెళ్ళి
కుప్పీరో కూర్చున్నాడు. ద్రా లాగితే దైరీ కనబడింది. మురళి
తీశాడు. - అందుకోంచి విజయూ రాసిన ఉత్తరం కనబడింది.
అత్రుతగా తీసి చదివాడు.

"మీరు ఎప్పటికై నా వస్తారని నాకు తెలుసు. ఎందుకంటే

అబద్ధం ఎప్పుటికీ అబద్ధంగానే వుండిపోడుగనుక: పచ్చిన రోజున మీరు చూస్తారనే యిది నేను రాస్తున్నాను. మీకు విషం ఒప్పుకో గలిగేవంటి ధైర్యం లేదని నేను కలలో కూడా అనుకోతేను.

నా కలలన్నీ కల్లలై పోయాయి - అదనై పట్టాక నేను కన్న కలలులాటివి అందరూ అంటారేమో కూడానూ, పెళ్ళి రోజున విజంగా నా జీవితంలో వెన్నెరే కాయబోతుందిన పుష్పాను అందరి రాజకుమారి ఓడిలో వద్ద నా అన్నప్పాకి నేనే అసూయపడ్డాను.

కానీ .... కాలం గడిచేకొద్దీ తెలిపింది - ఎన్నెల వెనుక అమావాస్య ఓకటి ఎంతో వుంది. అందరి రాజకుమారి ఓడిలో కాదు, దుష్టనేనాని వలలో పడ్డాను.

మిమ్మల్ని అనుమాని చటం తప్పేమోనని అనుకున్న శత్రువూ నా జీవితంలో పుష్పాయి.

కానీ....

నా కళ్ళు మిమ్మల్ని ఆ రోజున పాపంలో చూసి మీరు చెప్పలేకపోయిన నిజాన్ని అది చెప్పాయి. ఆ సంఘటన నా జీవితాన్ని మార్చి వేసింది.

పివాళుమనేది ఒక అందమైన బి థం. గణపరామి అన్న శత్రువలలో యొద్ది మర్యా ఒక ఒప్పుందమూ అయ్యింది.

మీరు ఆ బంధాన్ని నాశనం చేశారు.

ఒప్పుందాన్ని చేజితులా ఉల్లంఘించారు.

నా నమ్మకాన్ని నశింపగా చంపేశారు. ఏ అవదానికి యంత కన్నా శిక్ష అనేది వుండదేమో!

పోనీయండి యదంతా గతం. కానీ ఆ గతం తన తనం వా ధర్మిష్టతులు చంపేస్తుంటే చూస్తూ వూరుకో. ఓం మంచినీ కాదు. అలా నేను చేయనూలేదు. అందుకే - నా ధర్మిష్టతును పరిచేనుకోగటానికి. పర్వతమంతో ప్రయత్నిస్తున్నాను. ఆ ప్రయత్నంలో మొదటిదే - మీ జీవితంలోంచి విప్లవమొస్తదా!

నేను మీకు అక్కర్లేదన్న సంగతి మీరు యున్నారో కనంధ రోజునే తెలిసిపోయింది. ఈ రోజున నేనూ అంటున్నాను, నాజాపీకి ఒప్పు బొమ్మే కాదు, బొరుసూ వుంటుంది - మీరూ నాకు

అక్కడేదని నిర్ణయం చేసుకొన్నాకనే యీ పుత్తరం వ్రాయటం జరిగింది.

జీవితంలో మలుపులు వుండటం సహజం అవుతున్నాను. కానీ, మరి యింతటి మోరమైన మజపు నా జీవితంలో వుండటం దని ఊహించుకోలేకపోయాను...."

విజయ రాసింది చదివిన మురళీకి మలిపోయింది. పుత్తరం అతను అలా చదివేటే నే వున్నాడు.

14

అలా తోటి ఆరు నెలల తర్వాత ఆఫీసులోకి అడుగు పెట్టి సుజాత, ఎన్నో ఏళ్ళ తర్వాత ఆస్కారంగా పరికరిస్తున్న నేటికంటేలా అఫీసు ఆవరణలో వున్న చిన్న లాన్ మీడినుంచి చల్లగా సుజాతకు తగిలింది. వెట్టిసింటి నుంచి కిక్కి వచ్చిన అడవి ను అదరిస్తున్న శట్టింటవాడలా అఫీసులో పనిచేసే స్నేహితుల కొండలు అమెను చూసి పరికరించగా నవ్వాడు.

సుజాతకు మనసంతా హాయిగా వుంది.

ఎన్నాళ్ళ తర్వాత మళ్ళీ యీ స్వేచ్ఛ వాడుకుని తను హాయిగా పీల్చుకోగలుగుతోంది.

ఇన్నిసార్లు బాండ్లలో తనకు అనుగా విసిరిండుకున్న హౌస్ అరెస్టు అయిపోయి విడుదల పొందినట్లుగా తోచింది సుజాతకు.

కానీ, ఇంతక్రితం సుజాతకు, ఇప్పుడు ఆఫీసులో అడుగిడిన సుజాతకూ ఎంత తేడా?

అప్పుడు సుజాత నవ్వింది. జీవితంలో నేను ఎక్కడనగా చవి చూపిన అభిగ్రుణ్ణాలు. చీకట్లు పడుచుకొనిపోయిన ఆరాళంలో ఒంటరి నక్షత్రంగా వుండిపోయేది.

ఇప్పుడో?....

సుజాతకు జీవితం అంటే కొంచెం లాభ కలిగింది, భవిష్యత్తు అంటే భయంపోయి ఆ స్థలంలో కొంచెం ఆత్మవిశ్వాసం

దోలు మాడుకొంది. ఒంటరి తగవు రాక్షసి ఎటు పారిపోయిందో తెలియదు. బంటగా ప్రకరణంలో భక్తు హాయి, ఆ సంతోషం, ఆ తృప్తి కొంత అంతా ఉండింది. ఇంతక్రితంలా... పడుచు కొన్న ఆనందానికంటే జీ తన ఆనందంలో పెన్నెలలు పెరిచుకుంటున్నట్లు అనుకుని ఒంటరి నక్షత్రంలా నిలుచు నిలుచు ఆనందం దాని ఇచ్చేడు అనిగా విషయాలలోకి చొచ్చుకుపోయిన్న కిరణాలా మది నుదాత.

దీనిని కిరణా సుజాతకు ప్రకటించే ఆశ, భవిష్యత్తుపై కోరిక కలిగింది. సుజాతకు కలిగిన ఆశ - మురకెవల్లా తను అర్థం కాగలిగింది. జీతంలో అలాగాగా మారిన ఆ షోషికి తను అలాగా ఉట్టుకొనిపోలే, తన జీవితం అంతలా విరిసి మొగ్గ రోడిగి బాబుగా... తన జీతంలో అలాగే ఉంటూ పొందికలిగింది.

బాబుకు తన్ను కల్గి చేసినందుకు మునిగి తనకు చేసిన ద్రోహాన్ని తన తేలికగా మన్నించింది సుజాత.

ఎప్పుడైతే అన్నకొండ తను, కల్గి కాగలగే అన్యత్వం పొందగలనట!

ఎన్ని జన్మల పుణ్యమో తన్ను మాతృమూర్తిగా మార్చు గలిగింది.

సుజాత అఫీసులోకి వెళ్ళి, తను మళ్ళీ ఉద్యోగంలో ప్రవేశిస్తున్నట్లుగా రాసి యిచ్చింది. ఆ రాసి యిస్తున్న ఉద్యోగంలో ఎంతో గర్వంగా అనిపించింది సుజాతకు, గృహిణిగా వుంటే ఎంత ఆత్మ సంతృప్తి కంటుందో, సుజాతకు ఆ ఉద్యోగంలో ఉద్యోగినిగా వున్నందుకు అంత ఆత్మ విశ్వాసమూ కలిగింది.

అఫీసులో అయిదారుగురు అదగినే అడిగారు "ఏం చేశారు యిన్నాళ్ళు?" అంటూ.

ఒకటే సమాధానం... చిన్న చివనవ్వు.
తను తల్లివయిన సంగతి నడుమందికీ గర్వంగా చెప్పి, తన వల్ల బట్ట పొందిన ఆ బాబుకు నడిమందికీ చూపించుకోవాలనే కాంక్ష సుజాతను ఎంతగా కోనేసిందో - తన్ను తాను సంభాషించు కొంది సుజాత.

తను ఏం చెబుతుంది? ఎలా చెబుతుంది? భర్త కట్టినది
అంటూ ఒక్క తాళే మిగిలింది. భర్త జాడ అంటూ తెలియక
పోయినా తన మాత్రం తల్లిని కాగుగానంటూ .... ఎలా చెప్పు
కోవటం?

చెప్పుకొన్నా. ఆ తర్వాత ఏ ముఖంతో తిరిగటం!....

లాభం లేదు. ఈ రహస్యం ఎంతకాలం పీచైతే అంత
కాలమూ రహస్యంగానే వుండితీరాలి. ఇప్పటికే కొంతమందికి తెలిపి,
వాళ్ళు గునగునలు ఆరంభించుకొన్నా. అది వాళ్ళ బర్మ అనుకో
వటం తప్ప తనుమాత్రం ఏం చేయగలదు గనుక?

లంచ్ టైం వరకూ ఎలాగోలా కాలం గడిపి ఆ తర్వాత
వెళ్ళి నందినిని చేరింది.

నర్వతూ పలకరించింది నందిని.

“చెప్పు సుజాతా, ఏం చేశావు ఇన్నాళ్ళు?”

నందిని ప్రశ్నకు జవాబివ్వకనే అడిగింది సుజాత. “చెప్పు,
నువ్వేం చేశావో-సారీ, మీరేం చేశారో!”

సుజాత నవ్వేస్తూ అడిగిన ప్రశ్నకు నందిని నవ్వుతూనే
జవాబిచ్చింది. “నీకు తెలివనే నన్ను అడుగుతావా, ఏం? పెళ్ళయిన
వాళ్ళందరూ ఏం చేస్తారో అదే! వెళ్ళి కలెక్షనులు పెరిపులర్ని
ఎందుకిస్తారో అర్థమైందే కాదు. పెళ్ళయ్యాక....”

“నా పుయి సరిపోవటంలేదు కదూ!”

“నిజమే! అందుకే అపుడపుడూ అక్షీను కూడా ఎగ్గొట్టి....”
అగిపోయింది నందిని.

“ఛీ, బొత్తిగా సిగ్గులేపోయిందే నీకు!” అంటూ సుజాత
క్షణం అగి అడిగింది మళ్ళీ. “ఎమైనా పోషకంగా, ఏం? కొంచెం
నున్నగా తయారయ్యావు?”

“ప్రభుత్వం ఏమందోందో తెలుసా? ఎర్ర ట్రైకోణం, ఎర్ర
ట్రైకోణం-అంటూ ఒకటే గొడవగదా! ఎందుకులే దేశద్రోహం
చెయ్యటం అనుకొంటూ ఉరుకుంటే పోతున్నాము.”

“ఊరుకోవటం మరీ దారుణం కదా!—” అంది సుజాత.

“హరుకోవటం అంటే....” నవ్వేసింది నందిని. “చెప్పు
నీ సంగతి—ఏం చేశావు ఇన్నాళ్ళూ?”

సుజాత చిన్నగా నవ్వి అంది—“ఎవరో కవి అన్నాడులే—
బాగుపడిన సంసారాలన్నీ ఒకే తీరు. బాగుపడనివన్నీ రక రకాలు
అని.”

“నీదే గ్రూపు..”

“త్రిశంకు స్వర్గం..”

“ఎలా ఎందుకు అంటావులే—మాస్తుండు, మీ రమణారావు
గారు రాకపోరు. పీ జీవితం మళ్ళీ ఓ వెలుగు వెలక్కా పోదు.”

“వస్తారంటావా?”

“ఆ తప్పకుండానూ! నాకు ఈ మధ్య కల్పకూడా వచ్చింది.
మీ ఆయన తిరిగొచ్చినట్లు.”

నవ్వింది సుజాత—“మా ఆయన చేస్తున్న పని ఇదా—
వాళ్ళ కలల్లోకి, వీళ్ళ కలల్లోకి వెళ్ళడమా?—తప్పు కదూ..”

“నిజమేలే. ఈ పోరి రానీ ఆరుగులా. తప్పుకదా అంటూ!..”

“ఏమిటేవ్. ఇప్పటికి ఒకసారి రావడమే ఆవ్యయం అను
కొంటే, ఇంకోసారి కూడానా! ఏం ఖర్మ?”

నవ్వుతున్న నందినితో తనూ చుతి కలిపింది సుజాత. లేచి
వెళ్ళటోతోంటే అంది సుజాత “ఇదిగోనే, ఇలాటి కొన్ని అందమైన
క్షణాలే జీవితంలో మిగిలేవి. మిగిలినన్నీ అంతే..”

నందినికి బాధ కలిగింది సుజాత అంటున్న విధానానికి.

“సారీ సుజాతా. నవ్వు నవ్వు నవ్వు. సమృద్ధిపో.. నాకయితే
చాలా నమ్మకం వుంది నీ జీవితం దారిపడే తీరుతుందిని. ఈ పోజు
కాకపోతే రేపు—మీ రమణారావుగారు వచ్చే తీరతారు. నా
పిశ్వానం వుంది. ఎదొచ్చి. ఆ రేపటి కోసం వెయిట్ చేయటమే
మన ధర్మం..”

సుజాత నవ్వుతూ అంది—“థ్యాంక్స్-కనీ ఒక సంగతి
చెబుతున్నాను నీకు. ఆయన్ను మళ్ళిపోయి చాలాకాలమే అయింది.
ఇంకా ఎంతకాలం ఆయన్ను గుర్తు పెట్టుకోమంటావో చెప్పవే
వండినీ..”

నందిని విధాంతపోయింది. సుజాత నవ్వుతూ బయటకు నడిచింది. కళ్ళు పూచే అనిపించింది తను అలా ఆ సుందా ఉండాల్సింది అని, కానీ, నోరు జాచింది.

నందిని అనుకొన్నట్లుగా ఆయన తిరిగివస్తే ....వద్దు. గత జీవితం మళ్ళీ ఈ జీవితంలో తరెత్తి రావటం అంత మంచికాదు అనుకొంది సుజాత, అలా జరగకుండా పుండాలనే కోరుకొంది కూడా:

కానీ, సుజాత సామాన్య స్త్రీ — అనుకొన్నవన్నీ అనుకొన్నట్లు జరిగితే బాగుండేది.

సుజాత సాయంత్రం అయిందింటే అఫీసునుంచి ఇంటికి చేరుకొంది. పాత జీసరపు దినచర్య మళ్ళీ క్రొత్తగా ప్రారంభించుకోవటం సుజాతకు శ్మశ్తిగా ఉంది.

ఇట్లా తాళంవేసి ఉంది. అంటే ఆయా బాబును ఎక్కడికో తీసుకెళ్ళిందన్న మాట!

ఒకటి రెండు నిమిషాల నిరీక్షణ తర్వాత, దూరంగా ఆయా వస్తూ కనబడింది. చేతిలో టిఫిన్ కారియర్. అంటే పాలకోసం వెళ్ళిందన్న మాట!

ఆయా దగ్గరకు రాగానే గది గది రెండరి గులుపేసి బాబును అందుకొంది. బాబు సైతం కేరింతలు కొడుతూ నవ్వుతూ .... సుజాతకు జీవితం అంటే ఇదే నన్న బాడన కలిగింది.

తాళం తీసి ఇంట్లోకి అడుగుపెడుతోంటే అంది ఆయా — “ఆమ్మా, మీకు ఉత్తరం వచ్చింది.”

“పట్రా” అంది సుజాత బాబుతో అడుక్కొంటూనే

ఆయా ఉత్తరం అందించింది ఉత్తరంమీద తన శేసు మాడగానే సుజాతకు ఒక్కసారిగా వంట్లోంచి పలుకు వచ్చింది.

ఉత్తరం మీది అక్షరాలు, ఆ ఉత్తరం రాసిందెవరో బాబుతోనే ఉన్నాయి — రమణారావు!

జీవితంలో నిష్క్రమించినట్లేనని నిర్ణయించుకొన్న రమణారావు మళ్ళీ ఎందుకు తొంగి పూస్తున్నట్లు?

భయంగా ఉత్తరం చింపింది.

చీటి వదవ ఓ గంట తర్వాత ఇల్లు చేరుకున్నాడు మురళి.

మురళిని చూడగానే అంది సుజాత “అబ్బ! ఇంత లేట
యిందేం! మీ కోసం ఎప్పటినుంచి వెయిట్ చేస్తున్నావో తెలుసా!”

నవ్వాడు మురళి. “తెలుసు. అయింటికీ ఆపీసు అయ్యాక
అరగంట ప్రయాణం, ఆ తర్వాత ఇల్లు చేరడం .... అప్పటినుంచీ
వెయిటింగ్—అవునా?”

“మూత ఆలస్యంగా వచ్చారేం?” అడిగింది సుజాత
గ్లాసుతో ముంపీక్కు అందిస్తూ.

మంపీక్కు తాగి, బూటు విప్పుకొంటూ అన్నాడు “వెస్పాగా.
యా రోజు గేమ్స్ కు సిద్ధతాపని. చదరంగం ప్లెస్ర్ కూడా యీ రోజే
గేమ్స్ అందుకే ఆలస్యం.”

“..మియిందీ!”

“ఆ జాప్ రజగాడు గెలిచేశాడు. ఒకే ఒక్క ఎత్తు ....
చిత్తూరులోయే ఆ రకీ ఎత్తు మేకాడు, అంత అట ఆ వెస్పా తెల్సా
వచ్చిందో నా తర్ఫీదా లేదు” అన్నాడు మురళి.

సుజాతకి నవ్వుచ్చింది—ఒడిపోయాడు మురళి! చదరంగం
అటలో ఒకే ఎత్తులో ఒడిపోయిన వెద్ద మిడిచ్చి.... తర్ఫీ నమ్మడం,
అయినా నమ్మడం అవేదీ ఏ రోజో ఒడిపోయిన నామదన.
రోడ్లో దూర్చిన తల తవ్వడమే. ఏదీ రోజీటి బొట్లకు వెరవని
తెలివకట్కువ ఏవి.

క్షణం అగి అడిగింది, “కపి తాగుతారా?”

“ఇస్తే మహాప్రసాదం!” మురళి బట్టలు మార్చుకొంటూంటే
సుజాత స్టాండ్ లించి పీక్కు వదేసింది.

మురళి వచ్చి పక్కన కూర్చున్నారే అంది సుజాత “ఈ పేర్
త్రుతరం వచ్చింది.”

“ఎక్కడి నుంచీ?”

“ఉత్తరం వచ్చింది నాకు!” అంది సుజాత ఈసారి ‘నాకు’ అన్నమాట ఎత్తి పలుకుతూ.

మురళి ద్రుతుని ముడివడింది. “ఎవరి దగ్గర్నుంచి అతనేవా?”

సుజాత అవునన్నట్లు తల వూపుతూ, నీళ్ళలోకి కావీ పొడి వేసింది.

“ఏం రాకాడు?”

సుజాత జవాబు యివ్వకనే జాకెల్లో దాచిన పుత్తరం తీసి అందించింది అతనికి కపరుమీద అక్షరాలు పరిశీలనగా చూసి ఆ తర్వాత ఉత్తరం తీసి చదివాడు మురళి.

మురళి పుత్తరం చదివడం అయ్యాక ఏం ఆలోచించలేదు.

ఎక్కడినుంచి వస్తోంది ఈ కొత్త వరద?

తను .... సుజాతకన్నా ఎక్కువ కోల్పోయాడు. విజయను కోల్పోవడం రావటం దౌర్భాగ్యం. ఈ రోజున రమణారావు వచ్చే తన్ను కాదని, అతను ఒప్పుకోవలేకపోయాడు. అతన్ను చేరుకుంటుంది సుజాత కానీ. తను—రెండు సదనల మీద క్రయాణం తన్ను ఏజపాలే చేసుందా?

మరిగో ఒక రకమైన పరిశీలనం. భయం అనిరించాయి.

గొంతులో తడి అపొకొందే, అతి కష్టమీద ముట్టిన పేర్లు కుంటూ అదిగాడు సుజాతను “ఏం చేద్దామనుకుంటున్నావు?”

సుజాత చివరికైన ఒకసారి తల ఎత్తింది.

“ఏం చేద్దామనుకుంటున్నావు?” అదిగడు మళ్ళీ సుజాతను.

సుజాత యీసారి తీవ్రంగానే అంది “ఏం కష్టం అదా? ఏం వెయ్యూలో యిద్దరిమూ కలసికనా నిర్ణయికోవాలి?”

మురళి నిశ్చయం. “అవునన్నకో.” కావీ నా పట్లయం పీను వచ్చకపోతే ...”

“వచ్చకపోవటం ఏమిటా? అయినా మనం యిద్దరమూ ఏనాడో నిర్ణయించుకొన్నదేగదా అది!” అంది సుజాత.

“ఏమిటది?”

“వను పెళ్ళి చేసుకోవాలని.”

“అవును, అది సువ్యవస్థకు బాంధవ్య కర్మ.”

“మరి అలాగే అనుకూల దూరంగా వుండలే పోయావా? పట్టించుకోనిది లో లేదు కాబోయి, కదూ...?”

సుత పలుకులలో చాటుగా పున్న పరిణామాలలాంటి ఈ దేని అతనికి తగులుతున్న వున్నాయి.

“సుడి... ఒక విషయం చెబుతున్నా విను... ఏ విషయం ఎప్పుడు చెయ్యాలి అప్పుడు చెయ్యకపోవటం ఇద్దరినీ తప్పు. నీది తప్పు అని నేనంటే కాదు, మీదే తప్పు అని స్వీకరించవలసి వచ్చే లాభం లేదు అందకవి...”

“అందకనే, ఓకీ న.గతి చెప్పి, ఏం చెయ్యమంటారా అని అడగుతున్నాను.” అంది సుజాత.

“మొదట కాపీ ఇయ్యండి—” అన్నాడు మరణి.

సుజాత యంత్రానికి అనంతం కన్నతో కాపీ అందించింది. మరణి కాపీని గుర్తు తప్పేలా అలోచిస్తూనే వున్నాడు.

నజాఫ్ గా వుంటే గుట్టుగా తిరిగిపోవల్సిన కప్పుడు యింకా అరగినంతకాలం ఈ గవిస్తే.... అసలు రమణారావు యలా కర్తాం తరంగా తిరిగి వస్తాడని తను ఏ రోజునైనా పూహించగలిగివుంటే అలాంటి అలాంటి వాళ్ళిల్లో తనం చెయ్యాలి విద్వంసించుకొని వుండేవాడు. సుజాత జీవితంలో రమణారావు యిక తిరిగి వస్తే తనదనే తన వాదన. కానీ .... ఏది ఎందుకలా ఎదురు తిరుగుతోంది?

జీవితంలో అలాగు అడగువా తను ఎక్కడెప్పుడు తింటున్నాడు. ఈ సారి... ఈ రమణారావు రావటం తన అదృష్టం. ఈ రెన్నోతో తను మళ్ళీ... ఈ అస్థాన్ని వ గా ఉపయోగించుకోగలిగితే... ఇంకా జీవితంలో కోల్పోయిన వాళ్ళలో కొన్నింటిని... ముఖ్యంగా విజయను పొందగలిగిపోయింది మరణికి. సుజాతకు ఎలాగో నచ్చ చెప్పి, రమణారావుతో ఉండేలా చేస్తే... తను తన దాన ఈ జాడర బండీ పెరిగించుకొని పోయింది.

కనీ సుజాత... నజాతతో తనకున్న అనుబంధం... ఉదాహరణకు మనసుగడకన్నా అనుబంధం అనేది ముఖ్యం కాదు, మనవి

బడికి ఉన్నాడు. అలాగే కొంత అనుబంధం కలిగించుకోవటం కష్టమే
నది కాదు. మరొకటి తన ఆలోచన... తననే కొత్తగా కనబడతాయి—
అనుబంధాలు అతని తేలికగా కలిగేవే అయితే.... ఈ మనసు అప్పు
దప్పుడూ కలసిపోతుంది....

అప్పుడు, అనుబంధాలంటేనే బంధాలు. అవి బంధించననిగే వే
కానీ అతని తేలికగా వదిలించుకోగలిగేవి కావు.

అయినా ... నున్నాడతే మళ్ళీ వచ్చినప్పుడు.... తప్పకుండా.
సుజాతకు తన జీవితంలో పాత ముగిసిపోతోంది. అకాశం ఈ
రోజున తనంత జానుగా వచ్చి తనకు తనతోంది ఈ అవకాశాన్ని
వినిపించుకుంటే తను కలగలేం అని తప్పుకోగలిగితే....

మళ్ళీ ఆలోచించడం అలావుందా అంది సుజాత. “చివ్వుండి,
ఏం చేద్దావంటారు?”

మరీ ఆలోచనలు ఆగిపోయాయి. వర్తమానంలోకి వచ్చి
పడ్డాడు—తన ఆలోచనలకు రంకులుపేసి సుజాతకు నచ్చినప్పుడు
గలిగితే ..

“సరే ఒక్కసారి వేర్దా—కమలాకాపు ఎప్పుడు నన్ను
వ్వాడు?”

“ఎందుకీ....”

“ఎప్పుడీ పొద్దున్నో, సాయంత్రమో తెలుసుగదా నీకు—
నువ్వు వెళ్ళి ఆరంభం మామూలుగా రిసెప్ట్ చేసుకో. అతనికి నీవే
కట్టిరి గురించి తెలుసుకువచ్చు. బీదలు బట్టి విదానం గురించి ప్రస్తా
వించి ఆ తర్వాత నీ ఆజ్ఞను గురించి ఆలోచించండి!”

“మరి బాబును గురించి...?” అనిగించి సుజాత.

“ఈ... ఆదీ ఒక ప్రాణిమే. వచ్చే అయితే రేపు సాయంత్రం
బాబును మనకు తెలిసినవాళ్ళ అంట్లో నడవేద్దాం. యీ గొడవ పోయి
అయ్యాక బాబును తిరిగి చెప్పుకొందాం. బాబు ఇంట్లో వుంటే—వి
గురించి ఇంక చెప్పాలిందికానీ. అతను వివాహంకానీ ఏమీ
ఉండవలకదా—అందుకే అతను వచ్చేసరికి బాబు ఇంట్లో వుంటా
ఉండిపోయేమొనగింది?”

సుజాతకు మరీ ఆ అటున్నది నవ్వు అందించింది. కానీ....

మురళి విడాకులు తీసుకోమనే చెబుతన్నాడు. తీసుకొన్నాక.... ఏం చేస్తాడు? తన్ను పెళ్ళిచేయకంటాడా? అలా చేసుకోగలడు! ఆ విజయం తనకు తెలియదనే ఆతని అహంకారం కాబోలు!

అయినా .. తను రమణారావును మోసంజేయటం అన్యాయం అనిపించింది. ఇద్దరు మురళి తీవ్రంగా గొడవగా పోయినా అది, రమణారావును మాత్రం మోసం చెయ్యనేకుదదు విడాకులు తీసుకొన్నాక మురళి గురించి విజయం చేస్తున్నాడు... అవును, అప్పుటి సమయంలో అప్పుడే నిరయించుకోవచ్చు అనుకుంది సుజాత.

భర్త రాగానే విడాకుల గురించే ప్రస్తావించాలని నిర్ణయించుకుంది సుజాత.

16

అలా రమణారావు వస్తానన్న రోజు. సుజాత సెలవుపెట్టి ఉంటున్నప్పుడు ఇంట్లో మురళి వందలందిరింది. వసువులే పిలిచింది. దానితో తీసుకొచ్చి దానిని మురళి తీసుకొనిపోయాడు. రోజు పూర్తిగా కానీ ఎట్లానీ కానీ అతను తిరిగిరావటం!

ఈ రోజున .. తను ఎంత తమాషాగా ఉంది అగ్నిసాక్షిగా తీవ్రంగా అలా పిలిచింది కొంటానని ప్రమాణం చేసిన వ్యక్తిని తను తత్వంతో తన్ను విడిచిపోవచ్చుగా కోరాల్సి వస్తోంది. మంచికే ఉడిగిందో, చెడుకే ఉడిగిందో తనకు వివాహమేమిటి మాత్రం ఒక పీడకలలాగే మిగిలిపోయింది. ఆ పీడకలను తనకు కొలి తను, ఆ స్థానంలో ఇంకా వందలవన్నెల కలను నవ్వించే సుకోదానిని యిచ్చిస్తే అదీ వచ్చుతో ఉండే అయింది. తీవ్రంగా విగాడితో పడవలపి వుంటే ఒకటా ఆలాగే నడస్తుందేమో, తన్ను, మనములుగా మనం ఏమీ చేయలేం పోవటం కొంచెం ఆశ్చర్యంగా తనకు ఉంది.

రమణారావును ఎలా విడాకులు ఇమ్మని కోరటం?

కోటి కోర్కెలు తీరు కోవాలని వచ్చే భర్తకు తను యివ్వటం తన్ను కానుక.... విడాకులకోసం అభ్యర్థన!

ధర్మ అంటే భర్త కోసం ఎంతకాలం అయినా వేచి కూడా
 లాటారు. కానీ అది నిజంగా జరిగే వరేనా అని తనం ఎవరూ
 అలోచించరు. భర్త ధర్మ మూలం చూడక ఏండ్లూ పూండ్లూ గడిపివా.
 ఆ తర్వాత ఓ రోజు రైళ్ళు కట్టకొని వచ్చి ధర్మ ముందు నిలి
 తిడితే, అన్నాళ్ళ దుఃఖస్థా ఆ క్షణంలో మరిచిపోయి, అదరంగా
 విడిచి అందాలన్నీ మీ కోసం ఎన్నేదూ అలానే వస్తాయి. మీరొచ్చి
 పియకోండి అని పలికే నత్రివతలు ఎవరున్నారు ఈ రోజుల్లో? —
 తనలు 'అమానుష మైన' సనులన్నీ చేసిన నత్రివతలందరూ భర్త
 కొద్దో పాకలే ఆయ్యామి కాపీ. విజ జీవితంలో ఎవరూ అలా ఉండి
 ఉండరు. ఏ క్షణ అయినా ప్రకృతి రక్తాల్పిటికి లొంగేవా నడవాలి
 కొంటు ఉండి ఉండొచ్చు — రోజువారో లేకపోతే ఆపకాకం లేనేది
 లేకపోయిందో... కానీ... కోరికలు కోరేస్తోంటే, అపకాకం అందు
 కోమని అహ్వానిస్తోంటే, అపకరి గట్టనే పదికట్టకొని కూర్చో
 గురిగే శ్రీ శిరోమణి ఎవరూ ఉండరు.

సుజాతకు పన్నెండు కాలం అలోచించినా తన చేపిండ్ల
 వీసమంత ఆననాకత కనపడటం లేదు. కానీ ఎదొచ్చి ఈ పగత
 లోన్నీ... భర్త ఆనందే ఆ నల్లత్తికి ... చెప్పటం ఎలాగ అనేదే
 ఆమెకు అందుబట్టలేదు.

ఉదయం మహాహ్వం అయింది మహాహ్వం మెల్లగా
 సాయంత్రంలా రంగులు మార్చుకొంటోంది.

దేళ్ళో మాన్చు వచ్చినట్లుగానే సుజాతలో కూడా కొంచెం
 మార్పు రావే వచ్చింది ఉదయం అంకా దయం మెను అవనివే
 మహాహ్వం ఆమెలో కొంచెం నమరం కలిగి సాయంత్రం
 అయేబప్పుటికి కొంచెం రైళ్ళం పూజకొని, భర్త కోసం ఎదురు
 చూడటం ప్రారంభించింది.

సాయంత్రం అయింది.

పట్టణన్నీ గూడ్లు చేరుకొంటున్నాయి.

రమణారావు కూడా యిన్నేళ్ళ తర్వాత మళ్ళీ గూడు వెళ్లి
 కొంటా ... తన దగ్గరికి ...

తన దగ్గర ఏమి మిగిలి వుందని

తను ఆతనికి ఏం యివ్వగలడు?

భర్త అంటే తనకుండవలసిన దృష్టి అలా మారిపోయింది.

సుజాత ఆలోచనలు అన్నీ కలా వున్నప్పుడు ఇంటి ముందు టాక్సీ అగిట్లుగా చప్పుడు అయింది గుండెలన్నీ దగ్గర చేర్చుకొని ఇంటి ముందుకొచ్చింది సుజాత. టాక్సీలోంచి రిమోటాపు దిగుతూ వినబడ్డారు.

పుల్ సూట్ లో అందంగా వున్నాడు రమణారావు. ముసలి కొంచెం ఎర్ర రుగ్మలోకి దిగారు కూడా. కొంచెం దబ్బు వాడే దేమో. ఆ లక్షణం ఆతని ప్రవర్తనలోనే స్పష్టంగా కనబడిపోయింది.

సుజాత కేసి చూసి నవ్వాడు రమణారావు.

"గండి" అంటే టాక్సీలో ఉన్న సామానులు తెచ్చి రోపల క్రయివర్ పెడతాంటే వాటిని పడేక్షా చూస్తూ సుజాత

కేబుల్ లోంచి వచ్చు కిసి టాక్సీ వాడికి దబ్బులు యిచ్చి. వాడు వెళ్ళా త తరుపు దగ్గరగా వేసి వచ్చాడు రమణారావు.

ఒక్క క్షణం అపచిత్రో సిగ్గు. ఆ క్షణం అన్నీ కలిగాయి. అన్నాళ్ళూ భర్తను వదిలి మారంగా ఉండాలని వచ్చిన తన దుగ వ్యథను సిగ్గు, అలా అయినా దైర్యంగా ఉండి తిగిన తన భార్యను చూసి ఆశ్చర్యం!

"ఎజీ.... అయోహ్ హరీ...."

సుజాతకు యిచ్చింది కలిగింది. "వద్ద దీ! అన్నీ ఇచ్చేమి ఎందుకు. కానీ తెస్తా ఉండండి. కొంచెం రూక్మిష్ట నడుగాని..."

సుజాత అలా అని యిచ్చింది కలిగింది. అమెలో చాల రకాలుగా సిగ్గుగా ఉంది. వాతావరణం ఇట్టి మర్యా కృత్రి యంగా కదులుతోంది ఒకప్పు ఒకడు మోసం చేస్తున్న వారా భర్తయ కామర్తమా....!

కానీ కానీ తీసుకొని వచ్చేసరికి రమణారావు బట్టలు మార్చు కొని ఉన్నాడు.

సుజాత తెచ్చిన కానీ అందుకొంటూ అన్నాడు "సారీ సుజాత! పరిస్థితులన్నీ అలా వచ్చాయి. కిలో చూచి మూత్రం

అయినా చెప్పలేకపోవటం నా దొర్బాగ్యం. మీరు ఏ మాత్రం చెప్పినా
అది నా అమాకి నేనే యిద్ది. నా సమరి కట్టుకొన్నట్లే అయింది.
అందుకేనే...."

"కాపీ తాగండి, చల్లారిపోతుంది"

రవచారావు నెమ్మదిగా సుజాతకేసి చూసి అన్నాడు. "నువ్వు
చాలా మారిపోయావు సుజాతా"

సుజాత తలెత్తి చూసింది రవచారావుకేసి.

"అవును సుజాతా ఈ ఇంట్లో దిగిన వెంటనే నువ్వు
ఎదురొస్తావనేకొన్నాను. రాలేదు. మీరేం యింటి దగ్గర....యింటి
దగ్గర అయినా నేను వూహించుకొన్నదేదీ జరగలేదు. ఎన్ని ఊహ
లతో వచ్చానో దీకేం జరిగింది. నా వూహలు కీళ్ళు పోవేస్తూ నువ్వు
ఇలా ... యితర దూరంగా... ఎంత మారిపోయావు సుజాతా"

"ప్రశ్న ఇద్దరి మధ్యా చూరగ వీడేళ్ళు."

"వీడేళ్ళు, తాదాసన. కానీ.... ఏదడుగులు కడివి నడిచిన
మధు వీడేళ్ళ దూరం తర్వాత ఎంత ప్రేమ, ఎంత యిష్టం-అవన్నీ
ఉండాలో ఆలోచించు"

"వీడేళ్ళ తర్వాత... అన్నిటికీ విజయ శక్తి వుండాలి"

"సుజాతా...."

"పోనైంది. కాపీ తాగండి" అంది సుజాత మాటలు దగ్గర్నా.

"నేనన్నది నిజం సుజాతా — నువ్వు మారిపోయావు నా
విన్నహాలను ఆర్థం చేసుకుంటావనే వూహించాను. కాని యిలా
రాయిలా మారిపోయావు."

సుజాత ఏమీ అనలేదు.

రవచారావు కూడా కాపీ తాగటం పూర్తి చేశాడు. అతనికీ
అంతా చేరగా కనబడింది. ఉపించుకోని వంతులనలకూ, జరుగు
తున్న దిక్కి ఎక్కడా పొంగిలె ఆనేది లేకుండా...

చీట్లు నెమ్మదిగా పరుగుకోనారంభించాయి. సుజాత లేచి
తెలుకేసింది.

రవచారావుకు ఆ ఉపాలో సుజాతను దగ్గరకు తాగొక్కిని
ఎంతటి అయిష్టత అయినా కొలికి అయింది. ఎంతటి కోపమైనా

కాదు కానీ

కొగిరిలో కర్ణిపోతుంది — అనిపించింది. కానీ — పూరు వచ్చి పరుగెత్తటం అవసరం.

ఇంకొంచెం ఆమూక — ఇంకొంచెం చీకట్లు వస్తాక — సుజాతను దగ్గరకు తీసుకొని ... అవుదే. అన్నీ చూపించలే పోయి శెల్లవాసుకుంది. ఇవ్వాళ్ళ చీకట్లూ పోయి కొత్త జీవితంలో కొత్త సూర్యుడు తల ఎత్తటం జరుగుతుంది తను వేచి చూచాల్సింది ఇంకొంచెం సమయం మాత్రమే అనుకున్నాడు రమణారావు.

సుజాత స్త్రీ అంటించి వంట మొరలు పిక్క కోరికే. వక్కన చేరాడు దగ్గరగా చేరి తను ఏ పరిస్థితుల్లో వెళ్ళిపోవాల్సి వచ్చింది. అందుకు తను ఎంత కించపడుతున్నాడో, ఇవ్వాళ్ళ కష్టాలన్నీ సుజాతను చేరగలిగిన తన ఆదృష్టాన్ని ఎంతగా పొందుకుంటున్నాడో అన్న చెన్నసాగాడు రమణారావు.

సుజాత అంతా మౌనంగా వింటోందే కానీ నీటి అనటం లేదు. అన్నీ అక్కడో, ఇంత ప్రేమతో దగ్గర చేరిన భర్తకు ... సుజాతకు బాధగానే ఉంది. కానీ తప్పదు. భర్తను తను మోసగించటం - కాదు, మప్పిపోవటం ఎఫడో జరిగింది. ఈ రోజు మళ్ళీ అవాత అన్యాయం కొత్తగా రాసుకోగలిగటం తనకెల్లా కాని పను.

మురళీవల్ల తనకు అన్యాయమే జరగనీ. వర్షానేడు కాని. తను మాత్రం రమణారావుకు అన్యాయం చెయ్యదు. ఆ రోజు ఆ రోజునా దాదగలిగినా. ఇలాటివి దాదగలిగేవి కావు - ఓ రోజు తన జీవితంలో కొత్తగా తలెత్తి, ఆ రోజునే వేయి వదగలతో బునలు కొట్టి, జీవితాన్ని భయభరంగా చేసి తీరే నిజం ఇది! దీన్ని ఈ రోజే చెప్పుకోవటం మంచిది అనుకుంది సుజాత.

వంట వండటం పూర్తి ఆమూక, రమణారావుకు అన్నం వడ్డించింది. పక్కనే తనూ వడ్డింకొని భోజనం కావచ్చారు.

ఇద్దరు మనుషులు. ఇద్దరిలోనూ రకరకాల ఆలోచనలు. ఎవరికి వారే తాము దోషం లెవకంటూ ఉన్న తడలా.

ఆ తడలానీ, తారంగా గడిచిపోయాయి.

దగలెక్కడో దూరానికి వెళ్ళివేయబడింది.

రమణారావుకు వక్క వేసి. వంటిల్లో తను రావ వరుచు
కొంటూ... అతను అడిగాడు రమణారావు "ఎదెవరికి?" అని.

మజాత ఏమీ అనలేదు. మని వెళ్ళాలో అమెకు తెలియదు.

నెమ్మదిగా అక్కడే కూర్చుండిపోయింది మజాత. రమణారావు వక్కి మీదనుంచి లేచి మజాత పక్కకు వచ్చి కూర్చున్నాడు.

"నువ్వీ... తప్పయిపోయింది అని చెప్పాను. జరగ... తన
అన్యాయం నేను కను చెయ్యనే చేశాను. కానీ... నాకిది కేవలం
వేసి నన్ను చంపడం ఏం నాలంది చెప్పు" అతని గొంతులో
మార్దవం, ఆశ్చర్యం, కోరిక అన్నీ వున్నాయి.

మజాత ఊహించింది "మరు నా జీవితంలోంచి వెళ్ళి
పోయి ఏదేళ్ళయింది."

"కావచ్చు కానీ..."

"ఎద్దండి... ఈ మాట ఏలా చెప్పాలా అనుకుంటున్నాను.
వద్దు. ఆ పాత జీవితం ఇంకొద్దు. ఎద్ద కష్టాలా, సకలాలా అవే చాలు
నాకు. ఒంటరిగా బ్రతకడం అవేది అలవాటు అనుకుంటున్నాను. మాత్రం
నాలా కాలమే అయింది."

"జీమించుకుంటున్నా గదా!"

"జీమించడం కరెక్టు ఎందుకూ అది మీ కష్టం కాదు
విన్నవాలేగా. ఎదిమందీ లోకం అయి "మేలా చేసి వెళ్ళిపోగలి
గారు మీరు. ఈ రోజు నువ్వీ, మీ జీవితం దక్కజిల్లాక వచ్చి...."

"నా చేతుల్లో లేనిపోయింది మజాత.... నువ్వు అట్టంచే ఎక్కడ
పోతే యింతవరున్నారు నాకు!"

మజాత పేరవంగా నవ్వింది.

"పోనీండి, ఆ రోజున అలాగ. ఈ రోజున యిలాగ చేసా
లేందుక అని అడగడంలేదు. మీ జీవితంలో కష్టం మార్పిడి
గురించి చెబుతున్నాను."

"జీవితం అంటే మార్పు రావటమే గదా!"

"నేనంటున్నది అని... జీవితం అన్నాక మార్పు అంటూ
వస్తాయి. అందుకే.... అలాగే నా జీవితంలోనూ మార్పు లోచ్చాయి.

జీతానికే ఎదురుతిరిగి నిలిచే దైత్యులూ కలిగింది నాకీ. పైగా పా.
జీతం ఈ రోజువ నేను కోయకోవటంలేదు చూడండి.

“నుజాతా”

“అవునండీ... ఏ రోజువ మీరు విల్ల రోవటం అరిగిందో అ
తర్వాత మెల్లగా నా జీతం రోపచీ వెళ్ళిపోయారు.”

“నుజాతా ప్లీజ్.”

“ప్లీజ్... వచ్చి చెప్పండి—కారణం ఏదే నా కానీ... డి.
ఈ రోజువ ఆ పాత జీతం తిరిగి ప్రారంభమైతే ప్లీజ్ రేను
జేసు—”

“అండీ.”

“అండీనా: నన్ను అర్థంచేయకూది అలోచించుకుంటాను. నీ
విన్నపాలేలాగానే నాకూ విన్నపాలే స్థితులంటా... నాకూ ఆ పట్టి
తుల్నే అర్థంచేయకూది... వహ్నవయంతో... నన్ను... చెప్పండి...
పదిలైట్టటమే కాదు. కదాకలి పే....”

“నుజాతా... కదామలు... చెప్పించున్నది విదాక చేవా.”

దారి దృఢంగా అది నుజాత—“అర్థంచేయకూది పదిలైట్
ఈ రోజు మీరు అందన్నన్న చెప్పి అందకూనే ప్లీజ్ రేను
వీలైతే నాకు సాయమే చెప్పండి.”

నుజాత అనిపించింది.

రమణారావుకు మనవండా మొదలుపెట్టింది.

ఎన్ని కంటలు—ఎన్ని కంటితో ఎన్నాడు కదా ఎన్ని అల
లతో చేరా నను.

ఏపై పోయాయి అవర్షి.

ఏ కొండవరియ తగిలి తన జీవితనాక యిలా తునాతునరై
పోయింది.

ఏనాడు చేసిన పాపం తన్ను ఇలా చివరికికూ తరిము
కొడుతుంది.

కొండంత కొత్త జీవితం తునాతునరై పోకపోతే రమణ
రావుకు బాధ కలిగింది.

“నుజాతా... అలోచించు నుజాతా—నీ జీవితం... చూడుకు.

రావణం నీ దృశ్య తంతో మాన్యు రావణం విహజిషే. కావీ, ఆ
రావణుని విష విహజా బుడన్చి కంఠగలిగింది అన్యాయం.
ఆ సన్నిధి లోనేను. నీ మేలో పున్న మంగళహాతం...."

అనిన్ని అవతూ అంది సుజాత — "నద్ద దీ — ఏ క్షణంలో
దాని కుంది స్వతంత్రం పొ. దుకాన అని యానుకూలం నేను.
ఇంతకన్నా ఏం చెప్పను? మీరే నా దారి చూపించండి."

మహారావు ఏమీ అనలేకపోయాడు సుజాత అంత నిర్మోహ
మాట గా విడాకుని కోరటం అతనికి మొదట అశ్చర్యాన్ని కలిగిం
చినా, నెమ్మదిగా అది సహజంగానే అనబడసాగింది

దాని నేపు తగ్గిత అన్నాడు — "సుజాతా — నన్ను కొంచెం
అలోచించుకోవీ... ఈ రోగా నీ అలోచనలో మార్పు వస్తుం
దేమో —"

రణజారావు సుజాత వక్కలోంచి లేచి వచ్చి. తన పక్క
వీడకు చేరాడు.

వీడు, అద్దరూ ఏం విక్రయించుకొంటారో నవ్వుట్లుగా, ఆ
నిష్ఠాయం ఎలా పుంజుకుంటో వన్నట్లుగా. ఆ గ లోని రైలు వెలుగు
అక్కరచిపోయి, అలా వెలుగుతూనే ఉంది.

17

రాత్రంతా నిద్ర లేకపోవటంతో రమణరావు కళ్ళు ఎర్రగా ఉన్నాయి.

అలోచనా భాగంలో మనస్సికి ఒక్క రోజుకోనే పదేళ్ళ కయసు
పెరిగిపోగా వుంది.

ఒక్కటి అతని ఈ రోజుకు లేపు నిన్నటి కోర్కెలకు నిన్న
లేపుకున్నానే అతను సమాధి కట్టుకోవాలి వచ్చింది. నిన్నటివరకూ
అతని కాలం పెంచుకొన్న మరణం యీ క్షణంలో అతను ద్వి
జీవితాన్ని పుంచి వాటి స్థావరాల ఇంకా ఏమీ చూడ లేకపోలేదు.

తన జీవితానికి మంగళ హారతుం చూడుకొని, కొత్త జీవులు
నాన్పవ జీవితానికి అతను కన్నా వేరైనవాలు వలకే స్థితిలో

లేదు. ఏం చేయాలో, ఏం చేయకూడరో అతనికి అంతుపట్టక
లేదు.

ఒకే గూటిలో వున్న శత్రువులులాగ రాత్రంతా యద్ధరూ
కాలం గడిపాడు.

కొన్నెళ్ళ క్రికం ఇద్దరూ కద్దరే.

ఒకరి జీవితంతో ఇంకొకరి అవసరం ప్రేకపోయింది. కానీ,
పెళ్ళి అంటూ ఒరిగితో దూర జీతాలు పెనివేలకొనిపోయాయి... అలా
జరగలేదు. అలా జరగక పో దానికి తనెలా బాధపడ్డాకాలో,
అలాగే సజాత మార్గా బాధ్యక లేదు.

జీవితం అలా జరిగాల్సి పండి జరిగిపోయింది.

ఇన్నెళ్ళ తర్వాత-కప్పడు-తనపై ముసుడికొన్న ఎప్పుడన్నీ
దైవశాస్త్ర జోలగిపోయి, ఈ రోజే వెలుగు తిరిజాలు తన జీవితం
అలా పరిచుకోవాల్సివుంది. కానీ జరగడం లేదు.

సజాత మళ్ళీ ఒకరి బ్రతుకు ... కు క్షోమకొంటోందో
అతని అర్థం కనడం లేదు.

ఒకరినినా బ్రతుకుతో ... కు క్షోమకొంటోందో ... వెలుగు
పండివి దీక్ష కొణాల్లో ముగిసిపోవాలి ... కు క్షోమకొంటోంది
సజాత?

సజాత అపీసుకు వెళ్ళిపోయాక, రమణరావుకు ఏం చేయాలో
కోవలేదు గదిలో కాచగాలన పల్లెలా తిరిగారు.

దారి తప్పిన పిల్లాడిని గదిలోలాది పోయాడు.

పస్తాల్ల పెళ్ళికోంచి ఒక్కో పస్తాల్ల తీసి చూశాడు.
మళ్ళీ అన్నీ అక్కడే పెట్టేసాను ఎంత పరీక్షించి చూసినా, ఎంత
అలోచించినా అతికి. సజాత చిదాకుత ఎదురు క్షోమకొంటోందో
అర్థం కలేదు.

జోలిబాటున, దురద్రుష కాత్తూ... సజాతకు ఎవరికోనయితా
... అతనితో మామ వర్మలే ... అంతకే మామయి అక్కడే
బిచ్చజేసాడు

దాదాపు వదకొంతు గంటల ప్రాంతంలో ఇంట్లోంచి బయట

కొద్దాడు రమణారావు. కొంజిరి టీయో, కావీయో తాగి పై
జాగుండుననే ఉదేశ తో.

హోట్లో టేబిల్ ముందు కూర్చున్నాక, టీకి ఆర్డర్ని
దగ్గరే వున్న పేసరు అందుకొన్నాడు. రమణారావు పేసరు విరా
వీవేవో వార్తలు, ఎవ్వో రకాల విచిత్రాల సంగతులు.

ఆడవి ఎంతగా ఎదిగిపోయిందో రమణారావుకు ఆస్పర్యాన్ని
కలగజేసింది. లేకపోతే, సుజాత... పెళ్ళి చూపుల్లో ఎదురుకని
కూర్చున్న సుజాత... పెళ్ళి వీధిలోమీద పువ్వుల్లే విరిబూసి వచ్చి, తొలి
కిందిన సుజాత... అతిర్కాచి తన కిడికిమైన సుకటికెంతలో కోటి
వెన్నెలలు విరియింప జేసిన సుజాత ..

ఎంత అందంగా, ఆనందంగా మండిపోవాల్సివ రోజులు,
ఎంత అమాయకంగా వుండే సుజాత!!

ఆ రోజులు సూరిపోయాయి, ఆ సుజాత మారిపోయింది.
మార్పు ఆనేస ప్రకృతి సమాజం. కానీ ఇంత మార్పు, ముప్పిసే
గుర్తించలేన త మార్పు!!

రమణారావుకు అంతా అయోమయంగా వుంది.

నవ్వర్ టీ తీర్చి, నెమ్మదిగా కొండెం కొండెంగా తాగి
ప్రారంభించాడు.

“ఎక్స్ క్యూజ్ మీ—”

తలెత్తాడు రమణారావు. అతనినెవరో -వచ్చి కూర్చుంటూ
అన్నాడు “మీకు రమణారావు కిదూ?”

రమణారావు ఒకసారి అతని కేసి చీకటిగా చూశాడు. నీవెవరో
పూర్తిగా అపరిచితుడు. తన రమణారావు ఎడి చెప్తే ఎంకబ్బండులు
వ్నాయో అని క్షణం ఆలోచించి, అ తర్వాత అన్నాడు—“నీ
రెవరో తెలీటండెదు నాకు!”

“నేను సుజాతగారి అపీసులో వనిచేస్తున్నాను రెండీ.”

“అహ... అలాగా...” అన్నాడు రమణారావు.

“మీ కొరం నేనే వద్దానునుకు అన్నాను. మీ కే కంవడం
నంతోషంగా వుంది.”

“చెప్పండి, ఏమిటి విశేషమో—” అన్నాడు రమణారావు

అతన్ని వంశీశాసనా దాస్తూ. ఎవరో అనకొకడు అన్న కలుసుకోవటానికి రావటం అతనికి అర్చకం వుంది.

అను ఉక్కడినుంచి వెళ్ళిపోతూ మనుషులు ఈ ఊరు ఎంత అందంగా వుందే... ఎంత విశ్వం గా వుందే... ఇలా... ఎందుకిలా మారిపోయి దీ ఊరు? ఊరు మారిందా. మనుషులు మారారా?

లేకపోతే... తన దృక్పథమే మారిందా?

“నేను ఈ విషయం చెప్పటం అంత బాగుండదు అనుకోండి. కాని కొన్ని విషయాలు చెబితేనే మంచిది...”

“చెప్పండి. వింటాను.” అన్నాడు రమణాచార్య అతను చెప్పేది వింటూ.

“సుజాతగారి గురించి మీకు చెప్పాల్సింది ఏమీ ఉండదు. కాని, మీకూ సుజాతగారికీ వందలవందలకే దాదాపు అయింది. ఉమించండి. ఇలా చెబుతున్నారని ఏమీ అనుకోవటం లేదు గాని విజయం అనేది కొంచెం చేతుగానే వుంటుందిలేండి.”

“వర్షారేడు, చెప్పండి.... నాకు తెలివి విషయం అయితే తెలుసుకోవటం మంచిదేగదా.”

“అయితే నేను చెప్పటం! ఈ విషయం ఏ భార్య భర్తతో చెప్పదు. కాని చూస్తూ చూస్తూ — నాకు ఈ విషయంలో ఏమిటి ఇంటరెస్టు అనుకోకండి. సుజాతగారు నాకు అత్తమ్మలు. ఎంత స్నేహితులైనా కొన్ని విషయాలు చెప్పటం కష్టం కాదు. — అయితే నానంగరి అవిడకూ చెప్పాను. ఫలితం లేకపోయింది. అయితే మీకు చెప్పటం.”

“ఏ విషయమో చెబితే—”

“చెబుతున్నాను— పెళ్ళి చేసి నూరేళ్ళ పంట. దాన్ని కావాలని తుంచుకోవాలని యత్నించటం మనుషులు చెయ్యని పనికాదు గదా! సుజాతగార్ని మీరు విడిచి వెళ్ళిన దగ్గర్నుంచి వేం అందరూ అరిగి కళ్ళలో పెట్టికొని కాపాడుకొన్నాము కాని చూడండి—కొన్ని దుష్ట శక్తులు ప్రతీచోటా ఉండనే ఉంటాయి. వాటినుంచీ మా వ్రయత్నం వేం చేసి, అవిగ్ని దూరంగానే

ఉంచాము అనుకోండి.... మా ఆఫీసు ఆఫీసంతా ఒకటే గోల,
సుజాతగారు ఎవరితోనో ....క్షమించండి”

“పర్వాలేదు, చెప్పండి. నేనేమీ అనుకోవటంలేదు. ఇలాటివి
చెప్పేవారు మాత్రం ఎవరుంటారు?—” అన్నాడు రమణారావు,
అతను మధ్యలో ఆగిపోవటం చూసి.

“....మీరు ఏమీ అనుకోరనే దైర్యంతోనే చెబుతున్నాను.
సుజాతగారు మీరు రావటం జరిగినా జరగకపోయినా, మా ఆఫీసులో
ఓ కుర్రాణ్ణి పెళ్ళి చేసుకోవాలని అనుకుంటున్నారని ఆఫీసు అంతా
పుకారుగా ఉందనుకోండి. అందులో నిజం ఉందో లేదో తెలీదు.
ఇదేగో ఇప్పుడు మీరొచ్చారు గనుక కథ కొంచెం మారే ఉండొచ్చు.”

రమణారావు ఒక్కసారి ఉలికిపడ్డాడు.

తను ఊహించుకోవటానికి సైతం ఇష్టపడనిది, కొంపదీసి
నిజం కాబోతోందా?—

సుజాత అందుకే తన్ను విడాకులు....

“....ఆవిడ కోర్టులో విడాకులకోసం అప్లై చేస్తారనీ, ఆ
తర్వాత వాళ్ళిద్దరూ పెళ్ళిచేసుకుంటారనీ కూడా ఉందనుకోండి
పుకారు. పుకార్లకేం, లక్షరకాలు!— కానీ అవి మంచికి దారితీసేవి
అయితే పర్వాలేదు. కానీ ఇలా ఇంకో సంసారం ఆ పుకార్లవల్ల
కూలిపోవటం బాగుండలేదు....అయినా ఇదంతా సుజాతగారితో కూడా
అన్నాననుకోండి....”

“ఏమంది?”

“అందులో నిజం లేనేలేదంది ఆవిడ. నిజం లేకపోతే సంతోషమే.
ఒకవేళ అందులో నిజం ఉండిఉంటే ఆలోచించండి. వెయ్యి
అబద్ధాలైనా చెప్పి ఒక పెళ్ళి చెయ్యమన్నారు. కానీ ఆ తర్వాత పెళ్ళి
విలుపుకోవటం గురించి ఎవరూ చెప్పలేదు. దానికోసం అన్ని అబద్ధాలు
అడినా పర్వాలేదు కానీ.... సుజాతగారన్నది అబద్ధమే అయి,
పుకార్లే నిజం అయితే.... వద్దలెండి. అలా అవకూడదనే అను
కుందాం - మిమ్మల్ని ఒకవేళ ఆవిడ విడాకులే కోరటం జరిగితే....”
ఆగిపోయాడు అతను.

రమణారావు అతనికేసి చూస్తూ అన్నాడు- “చెప్పండి. సుజాత నన్ను విడాకులు అడగనే అడిగింది.”

“అరే! అంటే.... మేం అనుకొన్నది నిజమేనన్నమాట! ఎంత ప్రయత్నించినా వీల్లేకపోయింది. అయితే.... ఇక మీరే మీ కుటుంబాన్ని కాపాడుకోవాలి. విడాకులు ఇస్తే....వచ్చిందీ నూరేళ్ళ జీవితాన్ని నాశనం చేయొద్దు! అవిడకు నచ్చచెప్పి, మీ సంసారాన్ని చక్కదిద్దుకోవటం కూడా మీ విధేగదా!....”

రమణారావు నెమ్మదిగా అన్నాడు- “పోనీండి, సుజాతకు ఆతన్ని వివాహం చేసుకోవాలని ఉంటే చేసుకోనివ్వండి. నేను మాత్రం ఎంతవరకు ఆసగలను?”

“మీరు ఈ మాట అంటారని నాకు తెలుసు. కానీ, మీకు తెలిసి సంగతి ఇంకోటి చెబుతున్నాను. మీరిచ్చే విడాకులవల్ల మీ కుటుంబమే కాదు, ఇంకో కుటుంబంకూడా నాశనం అయిపోతుంది! ఎందుకు అంటే....”

“చెప్పండి....” రమణారావు అడిగాడు.

“ఎందుకంటే ఆతనికి ఇదివరకే పెళ్ళయింది గనుక- పైగా ఆతను సుజాతను చేసుకోడనే నమ్మకం నాకుంది గనుకే - ఎక్కువ నష్టపోయేదీ, అన్ని విధాలా నాశనం పొందేదీ మీ కుటుంబమే, మీ సుజాతే - ఆలోచించుకోండి....” అంటూ లేచిన ఆతనికేసి చూస్తూ అడిగాడు రమణారావు.

“ఇంతకీ మీ పేరు చెప్పనే లేదు....”

“నా పేరు మురళి.” అంటూ ఆ వ్యక్తి హోటల్ లోంచి బయటకు వడివడిగా నడిచి జనసముద్రంలో కలిసిపోయాడు.

రమణారావు షతి పూర్తిగా మొద్దుదారిపోయింది.

సుజాత విడాకులు కోరటంలో ఉన్న కారణం ఆతనికి పూర్తిగా అర్థమైపోయింది.

సుజాత ఇంతగా ఎలా మారిపోయిందో అనుకుంటూ హోటల్ లోంచి బయటికొచ్చాడు రమణారావు.

స్థాయంత్రం అవుతోంది.

పగలంతా తీక్షణంగా కాసిన ఎండ నెమ్మదిగా తగ్గుముఖం పట్టింది.

రమణారావు-మరళి చెప్పింది విన్నాక, మతి కోల్పోయిన వాడిలా యాంత్రికంగా ఇల్లు చేరాడు.

సుజాత విడాకులు కోరటం కేసలం మరొకట్టే చేసుకోవటానికే అయితే తనకు ఆభ్యంతరం లేదు.

కానీ అతనికి ఇప్పటికే పెళ్ళి అయిందన్న సంగతి....

ఈ సంగతి మరి సుజాతకు తెలుసో, తెలియదో అర్థం

కాలేదు.

పెళ్ళయినవాడికి రెండో పెళ్ళాంగా పెళ్ళటానికి....

సుజాతకు తెలిసివుండదు.

తెలిస్తే చెయ్యగలిగే పని కాదు.

పైగా పెళ్ళి....

అవును.

అన్నట్లు అదీ కుదరదు.

అది అసంభవం—

సుజాతకు తను విడాకులు ఇచ్చినా, సుజాత అరన్ని చేసుకోవటం కుదరదు.

బ్రతికివున్న భార్య వుండగా, రెండో పెళ్ళి చట్ట సమ్మతం కాదు.

అలాగే, చట్టాన్ని కాదని చేసుకోవటం....

అవతలి వ్యక్తి ఏ ధనికుడో అయివుంటే ....

కాదు.

మధ్య తరగతి మనుషులకు మధ్య తరగతి మనుషులే పరిచ
యస్థులు,

పైగా సహోద్యోగి అయివుంటే ....

అంతే—

ఇదంతా వెళ్ళివెళ్ళి గోతిలో పడే పద్ధతిలో కనపడింది రమణా
రావుకు.

ఏ కోణంలోంచి చూస్తున్నా అవతలి మనిషి ఎవరో సుజాతను
మోసం చేయడమే తన అక్ష్యంగా వుంచుకున్నట్లు తోస్తోంది.

రమణారావు చాలసేపు ఆలోచించాక ఒక విర్ణయానికి
వచ్చాడు.

ఇదంతా సుజాతకు తెలిసి జరిగిందే అయితే ....

వాళ్ళు అన్ని విషయాలను కలిసే ఆలోచించి వుంటారు.

ఒకవేళ తెలియకపోతే, ఈ రోజు ఈ విషయం తను చెప్పి
....చూద్దాం. పరిస్థితి ఎలా మారుతుందో అనుకొన్నాడు రమణారావు.

అలా అనుకొన్న తర్వాత సుఖంగా నిద్రపోసాగాడు—
సుజాత నిజంగా తననుంచి విడాకులే కోరితే ఇవ్వటానికి సైతం
సిద్ధంగా వున్నాడు ఆ ఊణంలో రమణారావు.

పగలంతా నిద్రపోయి లేచిన రమణారావుకు సాయంత్రానికి
హాయిగా వుంది. బరువు అంతా దింపుకున్నంత తృప్తిగా వుంది.

సుజాత రాకకోసం ఎదురుచూడ ప్రారంభించాడు.

అయిదున్నర, ఆరు, ఆరున్నర కూడా దాటిపోయింది.

చీకట్లు నెమ్మదిగా పరుచుకోనారంభించాయి.

రమణారావులో కొంచెం సందేహం తలఎత్తింది. ఇలా
తరుముకు వస్తున్న ఈ చీకట్లు తమ ఇద్దరి జీవితాల్లోనూ చీకటినే
వింప బోతోందా? సుజాతకు తెలీదు మగవారి గురించి. ముఖ్యంగా
తను నమ్ముకొన్న ఆ గోముఖ వ్యాఘ్రం గురించి అసలే తెలీదు.

ఏండ్లు పూండ్లు ఎన్ని గడిచినా ఆదది ఎప్పుడూ మోసగించ
బడుతూనే వుండి. పుంట్లండి. దానికి కారణం బహుశా ఆదదాని
దృష్టి భవిష్యత్తులోకి ప్రయాణం చెయ్యకపోవటమే అయి
వుంటుంది! ఈము చేస్తున్న పనికి కొన్నేండ్ల తర్వాత రాబోయే పరి
ణామాల గురించి ఊహించుకోగలిగితే ఏ స్త్రీ కూడా తప్పుటమగు
వెయ్యనే వెయ్యదు అనుకొన్నాడు రమణారావు. కాలం అనేది
మగాడికి నేర్పినన్ని పాలాలు ఆడవారికి నేర్పదేమో!

చిక్కని చీకట్లు దట్టంగా ఆవరించుకున్నాక సుజాత ఇంటికి
వచ్చింది.

సుజాత రావటం, వచ్చిన వెంటనే బట్టలు మార్చుకొని స్నానం
అంటించటం అన్నీ గమనిస్తూనే ఉన్నాడు రమణారావు. సుజాత ఆ
తర్వాత ఇచ్చిన కాఫీ అందుకొని తాగుతూ, నెమ్మదిగా అడిగాడు రమ
ణారావు—“ఏం ఆలోచించావు : జాతా?”

“చెప్పు సుజాతా- నీ భవిష్యత్తు అంటే నాకు ఆదుర్దా
సహజం ...” అంటూ అగి సుజాత ముఖంలోకి చూసి-

“నాకు తెలుసు-నీకు నవ్వొస్తూ వుండి వుంటుంది. ఏదేం
డ్లుగా లేని ఆదుర్దా ఇప్పుడెందుకూ అని! అప్పటి పరిస్థితి వేరు,
కోరి తెచ్చుకొన్న వియోగం కాదది. బలవంతంగా నేను నీ నుండి
వేరుపడ్డాను. పోలీసుల బారినుండి నేను తప్పించుకోవాలనుకున్నానే
గాని నింద బారినుంచి తప్పించుకో లేకపోయాను. తనం ఆలోచించే
సమయం, దొరికేసరికే అంతా జరిగిపోయింది. నా చేతిలో
అంటూ ఏదీ లేకపోయింది. అందుకే మనసులో మరణించి పోయినా
నీమీద నమ్మకంతో కొన ప్రాణంతో డేశంలో ఆ మూల బతక
గలిగాను”....

సుజాత అంతా వింటూ విర్లిప్తంగా వుండిపోయింది.

ఏం మాట్లాడలేదు. మళ్ళీ రమణారావు అన్నాడు.

“కాని!....

ఈ రోజు....నీతో నా జీవితం అంతా పంచుకోవచ్చునీ,
నా పాత జీవితంలో నేను చేసిన తప్పులకు ఉమాపణ కోరుకుని.

కొత్త చిగుర్లు తొడుగుకొందామని వచ్చిన నాకు....నీ భవిష్యత్తు అంటే అదర్థం ఉండనే ఉంటుంది. చెప్పు సుజాతా! ఏదేళ్ళ లంటరి జీవితంలో ఏం ఉందని వళ్ళీ ఆ బ్రతుకే కోరుకుంటున్నావు!—”

సుజాత ఏమీ అనలేకపోయింది.

ఎలా చెప్పాలి తను లంటరి మనిషి కాదని!....

“ప్రపంచంలో ఏ వస్తువూ లంటరితనాన్ని కోరుకోనే కోరుకోదు. కానీ నువ్వు ఇలా లంటరి పక్షిలా ఎందుకు బతకాలనుకుంటున్నావో నాకు తెలీఉండలేదు, నీకు తెలుసో తెలియదో, లంటరి పక్షికి మన సమాజంలో రక్షణ ఉండదు. ఎందుకు నీకు అశిక్ష?....”

సుజాత క్షణం ఆగి అంది..

“నేను ఏమీ చెప్పలేను. కారణాలు అదర్థం....దయ చెపి ...”

“అదిగను. పోనీ నేనే చెబుతాను. అవునో, కాదో చెప్పు- నువ్వు లంటరిదావివి కావు. అవునా?—”

“అవును....”

“విడాకుల తర్వాత పెళ్ళి చేసుకోవాలనుకుంటున్నావా?—”

సుజాత ఏమీ అనలేదు.

తన బతుకులో ఏం గొప్పతనం ఉందని దాన్ని పదిమందికి, ముఖ్యంగా భర్తకు చెప్పుకోవటం?

తన గతమే కాదు, వర్తమానం, వర్తమానంతో బాటుగా భవిష్యత్తు....

అన్నీ తనకు శాపాలే అన్న సంగతి ఎలా చెప్పాలో తెలీలేదు సుజాతకు.

“సుజాతా....నువ్వుత్త పిచ్చిదానవు. నీకు నీగురించే సరిగా తెలీదు. ఇంక ప్రపంచం గురించి నీకేం తెలుస్తుంది?—సుజాతా! నీకు తెలుసో, తెలియదో-నువ్వు నమ్మకున్న వ్యక్తి....అతన్ని నమ్మటం తెలివి తక్కువ పని!—”

“అంటే?....”

“అంటే నీకు అతని గురించి సరిగ్గా తెలీదనే నా ఊహ.

నిన్ను అతను కబళించాలనే కోరికతో ఉన్నాడేగానీ నీతో కలిసి
బతకాలని కాదు సుజాతా....నీకు...." అంటూ అగిపోయి క్షణం
తర్వాత అన్నాడు రమణారావు.

"నువ్వు అతన్ని పెళ్ళి చేసుకోవాలనుకొంటున్నావేమో!
ఆ పెళ్ళి జరిగేది కాదు. ఒకవేళ జరిగితే దానికి విలువ అనేది
ఉండదు. ఎందుకంటే....సుజాతా—అతనికి ఇదివరకే పెళ్ళయింది
కనుక...."

సుజాతకు భయం పేసింది.

ఈయనకెలా తెలిసిపోయింది?

వచ్చి ఒక్కరోజు కాలేదు, ఒక్క రోజులోనే ఎలా తెలుసుకో
గలిగాడు:—

ఒక్క రోజులోనే ఆయన తెలుసుకోగలిగిన సంగతి, తను
ఎందుకు తెలుసుకోలేకపోయింది?

తెలీదు.

ఆయనే అన్నట్లు ప్రపంచం గురించి తనకు తెలీదు.

"సుజాతా....అలోచించు సుజాతా—అతన్ని చేసుకోవటం
జరగని పని. ఒక భార్య బ్రతికి ఉండే ఇంకొకర్ని చేసుకోవటం
చెల్లదు. చెల్లక పోవటమే కాదు, అది నేరం కూడానూ!—ఒకవేళ
అలా చేసుకొన్నా అవిడ ఊరుకోదు. అప్పుడు మీ ఇద్దరి ఉద్యోగాలకూ
ఎసరుపచ్చి, ఇద్దరూ ఉద్యోగంకూడా పోగొట్టుకొంటారు. వద్దు
సుజాతా....అదంత మంచిపని కాదు. జీవితాన్ని చేజేతులా నాశనం
చేసుకోకు!...."

సుజాత మౌనంగా వుంది.

"విద్యకులు కోరటం కేవలం దానికే అయితే! వద్దు సుజాతా—
గతాన్ని మర్చిపో, అతనితో సరిచయం పీడకల అనుకో....!"

సుజాత ఇంక ఉండబట్టలేకపోయింది. "అతనికి పెళ్ళయింది
నన్ను సంగతి నాకు ముందే తెలుసు!...."

"సుజాతా! అంటే తెలిసి తెలిసే.... వద్దు సుజాతా! ఎప్పటికీ
అయినా అతనికి భార్యే ముఖ్యం కానీ నువ్వుకాదు. ఇప్పుడు నిన్ను

మోసంచేసి ఆ తర్వాత ఎంగిలాకులా విసిరే తీరతాడు. ఆలోచించు సుజాత....”

“అన్నీ ఆలోచించుకొన్నాను.” అంది సుజాత.

“అంటే- అతనితో ఉండిపోవాలనే....? విడాకులు తీసుకొని తీరాలనే....”

“కాదండీ....ఎలాచెప్పను మీకు.... విడాకులు మీ నుంచి కోరడం అతన్ని చేరటానికి కాదు-”

“మరెందుకు?”.... మళ్ళీ అడిగాడు రమణారావు. “చెప్పు సుజాత, ఇంకెందుకు?”

“అతను నన్ను మోసం చేశాడో, లేదో నాకు తెలీదు. నేను మోస పోయానన్నది మాత్రం నిజం. కానీ, నేను విమ్మల్ని మోసం చేయటం నాకు ఇష్టంలేదు గనుకనే.... మీనుండి ...”

“సుజాత....అంటే....అంటే....” రమణారావు అగిపోయి అన్నాడు. “ఎంతపనిచేశావు సుజాత!....”

“ఇంతవరకూ చెప్పి, ఇక దాచడం ఎందుకు? మీకు నేను చెప్పలేదు కానీ—మురళికి, నామా ఒక బాబుకూడా....” సుజాత అగిపోయింది.

|| రమణారావు ఉలికిపడ్డాడు. ఏంపేరు చెప్పింది? అంటే.... అతను....

“సుజాత- ఏంపేరు చెప్పావు?....”

“మురళి....”

“మురళి? సుజాత! మురళి మధ్యాహ్నం వచ్చి నాతో ఏం చెప్పాడో తెలుసా? సుజాతకు ఏ పరిస్థితిలోనూ విడాకులు ఇవ్వకండి. ఆమె ఇంకొకరిని చేసుకోవాలనుకొంటోంది. అది అపాలని ఎంత ప్రయత్నించినా మావల్ల కాలేదు అంటూ ఎన్నిరకాలుగా చెప్పాడో తెలుసా?....సుజాత....వాడొట్టి మోసగాడు సుజాత! అఖిరికి వాడి చేతుల్లో పడ్డావా? ఇంతకీ బాబెక్కడ సుజాత!....”

సుజాత ఉలికి పడింది. అవును, ఇంతక్రితం తను వెళ్ళి

నప్పుడు కూడా.... ఆపీసునుంచి నందినితో కలిసి మురళి ఇంటికి వెడితే....ఇంటికి తాళం వేసివుంది.

దాదాపోగంట అక్కడే వెయిట్ చేసి.... అవును బాబు....

సుజాత నెమ్మదిగా జరిగిందంతా చెప్పింది. రమణారావు అన్నీ మౌనంగా వినడం ప్రారంభించాడు తన సంసారానికి చెదలు ఎలా పట్టాయోనన్న సంగతిని.

19

రమణారావుతో తనకప్పటికే పెళ్ళయిందన్న సంగతి చెప్పి, అక్కడి నుంచి పారిపోయినట్లు ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడు మురళి.

అతను తిరిగి ఇంటికొచ్చి చూసేసరికి బాబు ఇంకా నిద్ర పోతున్నాడు.

మురళి బాబు పక్కనే క్షణం కూర్చుని బాబు ముఖంలోకి తడేకంగా చూశాడు.

ఎంతటి నైర్మల్యం!

ఎంతటి ప్రశాంతత!!

ఎంతటి తమాయకత!!!

—తనూ సుజాత గడిపిన అందమైన క్షణాలకు అందమైన సాక్ష్యం!....

తనద్వారా సుజాతలో రూపు దిద్దుకున్న తన ప్రతిరూపం! మురళికి బాధ కలిగింది.

నిరాశ చుట్టుముట్టింది.

ఆ నిరాశ నిలవునా దహించి వేస్తోంది. హృదయాన్ని కోపి వేస్తోంది.

అతను ఏంచేస్తున్నాడో అతనికే అర్థం కాలేదు.

ఏం చేయడమో కూడా బోధపడటం లేదు.

మనస్సు నిండా చిక్కవి చీకట్లు ఆలముకున్నాయి.

గతమంతా కారువెగటు;

రేపంటే విపరీతమయిన భయం;

ఇక ప్రస్తుతం సరేసరి!

జీవితాన్ని ఒక్కసారి పింహావలోకనం చేసుకొంటే ఏం
మిగులుతోంది?

విజయతో గడిపిన అందమైన జీవితమా?

విజయను మోసగించిన....కాదు, అది తను చేయటం కాదు..

అలా జరిగిపోయింది.

ఆ ఆసహ్యపు క్షణాలా?

ఇవేవీ కాకపోతే-సుజాతతో గడిపిన అబద్ధపు జీవితమా?

ఏం మిగిలింది?

ఏం కోరుకొని ఇలా తన్ను తాను నాశనం చేసుకొన్నాడు?

కొన్నాళ్ళ క్రితం-

తనకు అందమైన భార్య ఉండేది.

ఆ భార్యతో ముచ్చటైన గొడవలు ఉండేవి. ఆ గొడవలు
పడడంలోకూడా ఎంతో ఆనందం వుండేది: ఎంతో మధురిమ
వుండేది.

కలతలూ, కలుసుకోవడాల్సిన బొమ్మ బొరుసుల్లాగా జీవితం
అంతా ఆవరించి ఉండేవి.

ఈరోజున....

ఈరోజున ఏం మిగిలింది?

అందమైన భార్య అందమైన గతంలా మారిపోయింది.

ముచ్చటైన గొడవలు ముచ్చటగానే మిగిలిపోయాయి.

పచ్చని కాపురంలో తనకు తానుగా చిచ్చు రగుల్చుకున్నాడు.
కలతలూ, కలుసుకోవడాల్సిన సమాంతరాల్పై జీవితం అంతా హాస్యా
స్పదం అయిపోయింది.

ఇంకా ఏం మిగిలింది?....

• జీవితంలో చెయ్యకూడని పనులు....

ఒకటూ, రెండూ :

అన్నీ చెయ్యనే చేశాడు.

సుజాతతో గడిపిన జీవితం అలానే ఉండిపోతే బాగుండేది.

ఎక్కడో సుదూరమైన భవిష్యత్తులో జరగాల్సిన సంఘటన
అతనికి ఆ క్షణంలోనే జరుగుతున్నట్లుగా అనిపించింది.

లేకపోతే, రమణారావు ఇలా అర్థాంతరంగా రావటం ఏమిటి?
అబద్ధపు జీవితం అయినా, మోసపు బతుకే అయినా ఏదో
గుట్టుగా జరిగిపోతూనే ఉండేది.

అలాటిది ...

మరణిలో భయం కలిగింది.

ఎందుకు చేసింది విజయ ఇలా :

తన జీవితాన్ని ఇన్ని వంకరలు తిప్పిన ప్యక్తిగా కనపడింది
విజయ.

తమాషాకు మొదలైన హాస్యసాము దికం....

ఎక్కడికీ, ఎన్ని మలుపులతో తీసుకుపోతోంది?

అంతవరకూ సుఖంగా ఉన్న సంసారం.

ఎన్ని జారుడు మెట్లలోంచి జారి, ఏ అగధాలకు చేరుకుంది?

అన్నేళ్ళూ హాయిగా ఉన్న బతుకుపోయి, ఇలా దొంగ

బతుకుకు దాగిపోయింది.

ఏమైపోయింది ఆ జీవితం?

ఏమైపోయింది తన స్వంత సంసారం?

ఈ క్షణంలో వెతికి చూసుకొంటే ఏం కనబడుతోంది?

తన ఇంట్లో - తనూ విజయా కలిసి బతికిన గూట్లో-సుజాత
కొడుకు:....

ఇంతకన్నా ఏముంది తను కావాల్సిన పతనం?

అయినా రమణారావు ఏంచేస్తాడు? తన కుటుంబం ఒక్కటే
కాదు, మరో కుటుంబం కూడా నాశనం అయిపోతోంది తనవల్ల.

మురళికి తెలియకుండానే అతని కన్నులలోనుంచి నీరు కార నారంభమయింది. గతంలోని బాధంతా అతని కన్నులలోనుంచి నీరుగా కారిపోయాక, మురళి గుండెలు కొంచెం తేలికపడ్డాయి. ఆ క్షణంలో అతనికి-ఎవరి ఒడిలోనైనా కొంచెం విశ్రాంతి తీసుకొంటే బాగుండునని పించింది. కానీ ఎవరున్నారు-ఎవరున్నారు.

ఒకరు తన్ను కాదంటే, మరొకర్ని తను కోల్పోయాడు.

చాలాసేపు అలాగే కూర్చున్నాక, కొంచెం ఓపిక తెచ్చుకొని లేచి కాగితమూ, కలమూ అందుకున్నాడు.

“విజయకు .....

ఇంతకన్నా ఇంకెలా పిలవమంటావు? ఎంత ఆప్యాయతతో పిలుస్తామనుకున్నా....నాకు తెలుసు ఆ హక్కు నేను కోల్పోయానని. అందుకే-ఇంత దూరాన్నుంచి ఇలా పిలవటం....ఈ క్షణంలో ఈ ఒడ్డున నిలబడి ఆలోచిస్తోంటే తెలుస్తోంది-ఒక్కో సంఘటన జీవితంలో ఎందుకు జరుగుతుందో తెలియదు. ఆ సంఘటన ఆ క్షణంలో చిన్నదిలా, ప్రాముఖ్యతే లేనిదిగా అనిపించినా కొన్నేళ్ళ తర్వాత ఆ సంఘటనకు ఎంత ప్రాముఖ్యముంటుందో తెలుస్తుంది. కానీ అప్పటికే చాలా జీవితం జరిగిపోయి....ఏం లాభం అపుడనుకోవటంవల్ల? అలాగే ఒక్కొక్కరిలో స్నేహం అనేది ఎందుకు ఏర్పడుతుందో చెప్పలేం. ఆ స్నేహం అలా అలా పెరిగి....కొన్నేళ్ళ తర్వాత, కొన్నాళ్ళతర్వాత జీవితంలో కూడని ప్రాముఖ్యం పొంది, అనుకోని విధంగా జీవితాన్ని మార్చటమూ జరగొచ్చు-అప్పుడు ఆలోచించినా, కాలిన చేతులు మాత్రం కాలినట్లే ఉంటాయి!

విజయా! ....

ఇదంతా ఎందుకు చెబుతున్నానంటే-ఆ హస్త సాముద్రికుడు చెప్పింది చాలా తమాషాగా అనిపించింది నాకు. కానీ సీరో...? -నీకు కనపడ్డ కోణం వేరు. జీవితాన్ని జాగ్రత్తగా చూచుకోవాలనుకొన్నావు. అందుకే నా చుట్టూ అంక్షలు పెట్టబోయి. అనుమానం పెంచుకున్నావు. ఆ క్షణంవరకూ నా జీవితంలో....అవును. మచ్చ అంటూ ఏదీ లేదు.

రూస్సీ....రూస్సీ గురించి నీకు చెప్పినమాట నిజం.

అమెతో నేను కలిసి తిరిగిన మాటా వాస్తవం.

సినిమాలకు వెళ్ళిందీ విజయం. కానీ.... అమెతో నాకు నువ్వు అనుకొన్నట్లుగా శారీరక సంబంధం లేనేలేదు.

చాలామంది నమ్మకపోవచ్చు కానీ మాది.... కోరికలున్న స్నేహమే కానీ, హద్దు మీరలేదు.

కారణం-కోరికలన్నీ తాళి కట్టాకే తీర్చుకోవాలి అన్నది మేం ఇద్దరమూ అనుకొన్నాం గనుక!

కానీ ...తాళి కట్టేంతవరకూ కథ రాలేదు. మధ్యలో-ఎందుకో ఆగిపోయింది. కానీ నీ ఊహ....

నువ్వు నమ్మలేకపోయావు నన్ను.

డ్యూస్సీతో ఇంకా కాపురం చేసే ఉంటాననేది నీ ఉద్దేశం—

నవ్వుతూ తీసిపారేసినా, నా నవ్వును కూడా నువ్వు ఆపార్థమే చేసుకొన్నావు. చేసుకొని తక్షణక్షణం నా ఇంటిని నరకం చేసి నాలో అశాంతి రేపావు. అలాటి తక్షణాలలోనే....

అనుకోకుండా సుజాత తటస్థ పడింది.

అమెతో స్నేహం కూడా....

ఏ పని ఎందుకు ఎవరు చేస్తారో చెప్పటం కష్టం.

నాకు తెలుసు-నేను చేస్తున్నది తప్పు అని!

నాకు తెలుసు-దానివల్ల నాకు నష్టం అని!!

నాకు తెలుసు-దానివల్ల నేనూ, నా కుటుంబం-రెండూ నష్టపోతాం అని!! అయినా అలా జరిగిపోయింది.

ఆగిపోవాల్సిన చోట ఆగిపోక, మా ఇద్దరి స్నేహం, రోజుల్లోనే చిలువలు పలువలుగా పెరిగి....

అవును, వెర్రితలలు వేసింది—

నేను వేస్తున్నది తప్పుటదుగు అని తెలిసినా, అడుగు అరే పడింది. జీవితం దెబ్బతింటుందని తెలిసినా నేను అరే వెళ్ళాను.

అలా ఎందుకు చేశానా అని ఆలోచిస్తే అసలు అలా ఎవరైనా ప్రవర్తించగలరా అనీ ఆలోచిస్తే....

ఏమో—

నాకే నా ప్రవర్తన విచిత్రంగా కనిపిస్తోంది.

ఏ ఊణంలో ఏ పని చేస్తున్నానో నాకే తెలీటం లేదు....”

*

*

*

ఉన్నట్టుండి బాబు నిద్ర లేచాడు.

మురళి రాయటం ఆపి బాబుకు సీసాలో కలిపి ఉంచిన పాలు పట్టాడు.

బాబు పాలు తాగి అప్యాయంగా అడతొంకే, అడరంగా దగ్గరకు తీసుకొన్నాడు.

పకపక నవ్వుతూ, తుళ్ళుతూ, నిర్మలమైన నవ్వుతో బాబు....

ఎంత అందంగా ఉన్నాడు బాబు!!... బాబును భుజంమీదకు ఎత్తుకొని నరదాగా కొంచెంసేపు ఆడాడు.

ఆ తర్వాత బాబు అరిసిపోయి, నిద్రపోతే—పక్కవీచ పడుకో బెట్టి లేచాడు.

కిటికీలోకి చూస్తే దూరంగా....

అవును, వాళ్ళే....

దూరంగా వస్తూ సుజాత, రమణారావు కనబడ్డారు.

మురళి ఉలికిపడ్డాడు. అతనిలో ఆ ఊణంలో భయం అణు అణువునా ఆపేరించింది.

ఏం జరగబోతోందన్న భయం అతన్ని పూర్తిగా ఆవహించింది. మురళి భయం భయంగా కదిలాడు.

తన నెవరో అడ్డదిగ్బంధం చేసినట్లుగా అనిపించింది అతనికి.

దాసులన్నీ మూసుకొనిపోయినట్లు తోచింది. ప్రపంచంలోని చీకట్లు అన్నీ అతని మీదకే దండయాత్రకు వచ్చినట్లు అనిపించింది మురళికి. భయం-భయంగా-ఆపేళానికి తావు ఇచ్చింది.

మురళికి-ఊణంతర్వాత తను ఏం చేస్తున్నాడో-అతనికి తెలీదు.

*

*

*

“ఇదే ఇల్లా?—” అంటూ సుజాతను మరోమారు అడిగి. బుజువు చేసుకొని తలుపు తట్టబోయిన రమణారావుకు—

తలుపు దగ్గరగా వేసి ఉన్నట్లుగా అనిపించి, తలుపు లోపలకు తోళాడు. రమణారావు ముందు నడుస్తోంటే, వెనుకగా నడిచింది సుజాత.

లోపల-మంచంమీద ఆడ్డంగా పడి ఉన్నాడు మురళి—

అతని నోట్లోంచి నురగలు—

రెవ్వమంది సుజాత ఒక్కసారి.

రమణారావు మురళి దగ్గరగా వచ్చాడు—

చేసిన తప్పేదో చెప్పమన్నట్లుగా అతని నోట్లోంచి నురగ పైపైకి వస్తోంది.

అతడు మృత్యువుకు దగ్గరే ఆయ్యాదో, బ్రతుకుకు పూర్తిగా దూరం ఆయ్యాదో తెలీలేదు రమణారావుకు.

అతను దగ్గరగా రావటం చూసి కళ్ళల్లోకి ఒకసారి జీవాన్ని అంతా తెచ్చుకొని, చిన్నగా నవ్వాడు మురళి. ఆ నవ్వు తర్వాత ఇక నవ్వలేనన్నట్లుగా, తనూ అర్థతా లేదన్నట్లుగా నర్వదం మానేశాడు మురళి ఏం జరుగుతుందో తెలీటం లేదు సుజాతకు.

అఖరు కాబోలున్నది తన జీవితంలాగే అనిపించింది సుజాతకు. మురళిదీ తనదీ చిన్ని స్నేహం.

కానీ....

ఎన్ని వింత మలుపులు తిరిగి....చివరకు ఇక్కడకా....? ఇలాగా....?

భయంగా రమణారావుకు దగ్గరగా చేరింది సుజాత.

రమణారావు సుజాత భుజం మీద తట్టి, డేబిర్ మీద కాగితాలన్నీ అందుకొని చూశాడు—

మొదటి వాక్యం చదివి, సుజాతకు అందించాడు.

సుజాత మౌనంగా అందుకొంది.

రమణారావు నెమ్మదిగా మురళి పక్కకు చేరాడు—

ఏం చేశాడో ఏమో గానీ ఈ చివరి షణ్ణాలు ఇలా గడపవలసి వస్తోంది.

అందమైన జీవితం కావాల్సినదాన్ని తనంతట తానుగానే సుగన్నాడు.

తనకు, తన కుటుంబానికి తీరవి అన్యాయం చేసిన వ్యక్తే
అయినా రమణారావుకు ఆ క్షణంలో మురళి అంటే అపారమైన
జాలి కలిగింది.

అయిదారు నిమిషాల తర్వాత మురళి జీవితం అఖరు
పోయింది అని నిర్ణయించుకొన్నాక - రమణారావు సుజాత దగ్గి
చేరాడు.

అప్పటివరకూ ఉగ్గబట్టుకొని దుఃఖాన్ని ఆపుకోగలిగిన సుజాత
మంచి స్నేహితుడి పలకరింపులా చల్లగా తగిలిన ఖర్త స్పర్శకు
బావురుమంది. రమణారావు సుజాతను దగ్గరగా తీసుకున్నాడు.

గదిలోనూ గది బయటా చిక్కని చీకట్లు.

తెల్లవారటానికి ఇంకా చాలా సమయం ఉంది—

ఈ చీకట్లన్నీ తొలగిపోయాక గదా తెల్లవారటం!!

—: అయిపోయింది :—

మనమ ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనావర్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA133M130
పుస్తకం పేరు	జి. జయ
తారీఖు	31/10/24
ముందు అర్హు	NO
వెనుక అర్హు	NO
మొత్తం పేజీలు	113
✓ విద్య సైజు పేజీలు	NO
భాగం పేజీలు	NO
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినవరి	31/10/24
పేజీలు విడదీసినవరి	31/10/24
స్కాన్ చేసినవరి	
పరీక్ష చేసినవరి	HASEEMA
పేజీలు పరిశీలనానవరి	
ప్రింటింగు చేసినవరి	
ప్యాకింగు చేసినవరి	
పరిశీలన	